

MIBƆANN

É Kálara MíƆann Baapostol

Ngaá Mfúfúp Nsísim

1 ¹Á Teófilo, me ngá tsili abá ósúá mfá é mam Yesus a ngá tára ná aa Ɔo ya áyágale, ²akekwíñ é mos bé ngá ñɔɔ ñí ó yóp, ákoan ná a mana yaá vé é baapostol a ngá tɔp memvéná ya nguu ye á Mfúfúp Nsísim. ³Éde eé dzuk, a wú fe, véa a ngá léreban bó ntetéá ya ábwiññ méndem bé sés sóánn ya ɔɔ. A ngá Ɔo eé yéne ébe bó tán ané melú mewóm mé nii, eé kóƆo fe ya bó mam mfá édzwée ngómán Nzamá.

⁴Éyɔɔ a mbé fe vóm mbóó bábe bó, a ngá mánan bó ná:

“Míní táa kólo á Yerusalen, ve yanaɔán é ngaá Tará, éñí míní ngá wók ma dzó ya ɔɔ. ⁵Afáɔɔ ná Juan a ngá du ya mendzím, ve, niané avítsaɔ melú dá lot, mína ye Ɔoɔ nduubán ya Mfúfúp Nsísim.”

Yesus aa bét á dzóp

⁶Éde é bot bé mbé fufúlu bábe Yesus bé ngá síli ñí ná: “Éyɔɔ dí ébyen, ye wa ye búlu Israel edzwée ngómán?”

⁷Ané ñí a ngá yalan ya bó ná: “É sés áadenan ná míní yem métám ya bíyɔɔ Tará a ngá nii mfá édzwée deñ émyen. ⁸Ve déá, mína ye ñɔɔ nguu é tám Mfúfúp Nsísim a sian yaá ébe mína; véa mína ye ma Ɔo bengañiá á Yerusalen, á Judea ngúra, á Samaria ya akekwiñ é vóm sí da sugu.”

⁹Éde niané a ngá mana ɔɔ dzó, béé yén ñí, ané a ngá bét. Éde a ngá mana ñáɔán á nkút été; bá kaa fe ñí ábera yén.

¹⁰É tám bé ngá bem mís ó yóp eé ke, átem ná, befám bé beañ bé бага mífúm bítóp bé ntéle bábe bó. ¹¹Ané bé ngá dzó bó ná: “Á bot béye á Galilea, amú dzé míní téle míní dága ó yóp? É Yesus bé ñɔɔ mína á dzóp été ñí, aa ye só ámvála avóó ya avóó míní yén eé ke á dzóp.”

Bá tóp Matías éyian Judas

¹²Éde bé ngá búlán á Yerusalen atéé ye nkoó Álíba, éwí ó ne bebeñ ya Yerusalen ntéññ nzenn bé ne wulu é mos Satará. ¹³Niané bé ngá sian á Yerusalen ané bé ngá bét á ndá ndága ó yóp, é vóm bé mbé bé tóó ná, Pedro, Juan, Jakobo, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jakobo é mwán Alfeo, Simón éñe fe bé ngá lwée ná Selote ya Judas é mwán Jakobo. ¹⁴Bésésé béte bé mbé bé tóó mbán á meyaglán été ya nlém mbóó bábe biningá, ya fe María ñiá Yesus, ya Yesus bóbéñan.

¹⁵Éde melú méte, ekóánn bot é tóó ané ntet bot ya bot mewóm mé beañ, ané Pedro a ngá tébe énzénzan bóbéñan a dzóo bó ná: ¹⁶“Á bóbédzan, é ngá yian ná Ntsili ó dzálában á mfá Judas amvála ané Mfufúp Nsísim a ngá tára dɔ kóbo ébe ánu David; Judas te éñe a mbé nlére nzenn é bot bé ngá biñ Yesus. ¹⁷Amú ná a mbé mbóó ye ébe bía, a mbé fe a belé ngap éséññ Nzamá dí.”

¹⁸“Ve, aá kus afóo sí ya ntán ékúkwat deñ, éde niané a ngá ku búrúburu, a laa fe, ané miyea mí ngá mana ñí kwíñ átán. ¹⁹Éde é bot bése bé mbé bé tóó á Yerusalen bé ngá mana yem dzam te, ané bé ngá lwée afóo sí te ná, Aséldama, dá yíli á nkóbo weba ná, afóo sí mekií.”

²⁰“Amú ná e ne ntsilann ábá Besalmo ná:

‘Étɔbɔga deñ é bɔɔge ekuút,
kaa é mot aa tɔbo été,’

ya fe ná,

‘Mot mfé á ñɔŋŋe ásúk éséññ deñ.’ ”

²¹“Dá yian ná, é bot bíabe bó bí tɔbo yaá fufúlu é tám áse Ntí bíabe bó bí ngá wulu, ²²atéé ye nduann Juan akekwiñ é mos bé ngá ñɔŋ bía ñí ó yóp, mot mbóó ye été á bɔ ngañiá bíabe bó ye áwómó Yesus.”

²³Éde bé ngá lére bot bé beañ; José, éñí bé ngá lwée ná Barsabás, eyola mésóm dá é tóó ñí ná Justo ya fe Matías. ²⁴Ané bé ngá yaglan ná: “Á Ntí, wa wa yem mílém mí bot bése. Léregé ébe é bot bá bé beañ nzá o tóp yaá, ²⁵á mfá ye ná á ñɔŋ afóo éséññ Nzamá, a bɔ fe apostol, édí Judas a ngá lés, ná aa ke é vóm ó ngá yian ya ñí.”

²⁶Éde bé ngá kyak bemaá ébe bot béte bé beañ, ané bemaá bé ngá lére ná Matías, éde bé ngá lán ñí bábe baapostol awóm ya mbóó.

Mfufúp Nsísim aa sian

2 ¹Éyɔŋ é mos Pentekostés ó ngá kwíñ, básésé bé mbé bé kóán vóm mbóó. ²Éde ásítem ná, mora eduŋŋ a ngá sɔ á dzóp été, amvála ané

mora evúŋ dá lot, eduŋ te é mana dzéñ é ndá bé mbé bé tɔ́. ³Ané dzóm é ngá yéne é tɔ́ ané bwann mikaba mí ndúán, deé fonan ya medém, é berebe kada mot ye ébe bó áyóp. ⁴Éde bésésé bé ngá tɔ́ɔ ndzálánn ya Mfúfúp Nsísim, ané bé ngá tára ná bá kóɔ mikóɔ mifé ámvála Nsísim a ngá vé bó ná bé kóɔ.

⁵Bejudio bé mbé bé tɔ́ á Yerusalen, ébá bá baale memvéna mé Nzamá mvéáñ bé ngá sɔ́ ébe meyoŋ mése méye á nlódzóp así. ⁶Niané mora eduŋ te a ngá ɔ́, ané nkuna bot ó ngá kóán ó tɔ́ nzamzámánn, amú ná kada mot a ngá wók bó béé kóɔ á nkóɔ weñ émyen. ⁷Éde bé voó néa ya áyágán ané bé ngá dzó ná: “Dággán! Ye ná é bot bése bá kóɔ bá bé sés Begalileo?”

⁸“É ne ɔ́ á yá, ná kada mot ye ébe bía bía wók míkóɔ bía bébyen bí ngá byála ya myɔ? ⁹Beparto, Bemedo, Beelamita; é bot bé tɔ́ á Mesopotamia, ya á Judea, ya á Kapadosia, ya á Ponto, ya Asia, ¹⁰ya á Frigia, ya á Panfilia, ya Égipto, ya á mebeŋ mesí méye á Libia bebeñ á Sirene; ya béyén bá sɔ́ á Roma, ané bejudio, ya é bot bá bee nyébé bejudio; ¹¹Bekretense, ya Meráp, bía wók bá kóɔ míkóɔ myea é bora bé mam Nzamá.”

¹²Bésésé bé ngá bíra voŋbe kaa ki áyem é dzam dá lot, ané bé ngá síli bébyen ya bébyen ná: “É dzam dí, dá yíli á yá?”

¹³Ve, ébá bevɔ́ bá béé kpógo bó bé ŋga dzó ná: “Bá fían vino.”

Pedro aa kóɔ ya nkuna bot

¹⁴Ané Pedro a ngá tébe tételé bábe awóm baapostol ya apostol mbɔ́, éde a ngá bére kíŋ eé kat bó ná: “Á bejudio ya é bot bése míní tɔ́ á Yerusalen; yemŋán é dzam dí, túggán fe ábéá bífíá byam. ¹⁵Ébá báá fían ámvála mína tém, amú ná dzóp é ngén méwola ebuú ye kíkírí. ¹⁶fáve ná, édí édo é ne ndzóán ébe nkúlu medzó Joel ná,

¹⁷‘Nzamá aa dzó ná:

aa ye ɔ́ ná, melú méye ásúgánn,
ma ye swii Nsísim wɔ́m ébe mot áse;
é bwán befám benan ya é bwán bé biningá benan
bá ye kúlu medzó; béndómán benan,
bá bá ye yén miyénánn míye á nsísim,
míyomm mí bot myenan myá myá ye yén biyéyemm.

¹⁸Melú méte áloá befám, ya áloá biningá dam

dá ma ye fe swii Nsísim wɔ́m,
bá bé ŋga kúlu fe medzó.

¹⁹Ma ye ɔ́ bora biyágán bí mam ó yóp á dzóp été,
mendem má á sí ó néa; mekií, ndúán ya fe ebúbút ye ótsírá.

²⁰Kaa ná é mora mos dúmá Ntí ó sian,

nlódzóp wá ye vejan dzíbi,
ngomdan da e vejan mekií.

21 Aa ye bɔ ná, éńí áse aa yónán éyola Ntí,
aa ye tɔbɔ nkoránn.’ ”

22 “Á befám béye Israel, beágán bífiá bí: Yesus mot ye á Nasaret, éñe Nzamá a ngá lére ébe á sú denan ná a mbé a tɔɔ ébe éñe, ya biwólo bí mam, ya bora biyágán bí mam, ya fe méndem Nzamá a ngá bɔ ébe Yesus te énzénzanɔ denan, amvála ané mína bébyen mína yem. 23 Éńí te, ya átáraga nyemann mam Nzamá ya ntáán mam weñ, míní ngá kee ńí é mó é bot bé ne kaa ábaale metsiɔ, ná bé dómle ńí á krús, míní ywíń fe ńí. 24 Éñe Nzamá a ngá wómo niané a ngá mana ńí vea mítéń míye áwú, é tɔɔ ná áwú déé mbé ńí dzwée. 25 Amú ná David aa kóbo á mfá Yesus te ná,

‘Ma yén Ntí ósú wɔm eyɔɔ ése;
amú ná a ne ma á mfá meyóm ná me nza fogan.

26 Dzam te édo nlém wɔm ó ngá sán,
é dém dam dá é ɔga va;
atwaa é ńúu dzam, da da ye fe waabe ya óyan te.

27 Amú ná wáá ye lík nsísim wɔm á sí békónn
wáá ye ki lík ná mfúfúp mot we ó yén ané wá bweñ.

28 Waá lére ma nzenn ye éniɔ,
wa ye ma dzálá ya mesán á sú dwe.’ ”

29 “Á bɔbédzanɔ, me ne mína kóbo bébélá ná, emvámvamm David dá wú, é dzebe, é sɔɔ deń da e ne fe énzénzanɔ dea aa nzu kwíń émuú. 30 Édo é ne ná, David a mbé nkúlu medzó, a ngá yem fe ná Nzamá áa kyaa ńí eé kan sɔɔ ná mot ye é mvɔɔ bot dzeń [mekií meń] aa ye tɔbɔ ósɔ é tɔɔ édzwée deń. 31 Éde niané a ngá yén é mam má nzu méléú ósú, néa, a ngá kóbo á mfá áwómó Kristo, éńí eé ndzí tɔbɔ nlamann á sí békónn, é ńúu deń da deé ndzí ki bweñ. 32 Yesus te, éñe a ne éńí Nzamá a ngá wómo. Bía bésésé bí ne dzam te bengańiá. 33 Édo é ne ná, a ntɔɔ mbélánn ó yóp á mfá meyóm Nzamá, a ńɔɔ yaá fe é ngaá Mfúfúp Nsísim ébe Éséá. Éde a swii yaá é dzóm mína yén ya áwók dí. 34 Amú ná David eé ndzí bét á dzóp, ve, aa dzó ná

‘Ntí a ngá dzó Ntí wɔm ná:
Tɔbɔgé á mfá méyóm wɔm,

35 akekwiń ané má bɔ mínzínzínɔ mwe étéle mebo dwe.’ ”

36 “É ndá bot áse ye Israel, yemɔán ya bébélá áse ná, é Yesus émyen míní ngá dómle á krús, Nzamá a téle yaá ńí Ntí ya Kristo.” 37 Niané bé

ngá wók do, ané bé ngá wórán nlém mitéñ; éde bé ngá síli Pedro bábe é baapostol bevóó ná:

“Á bobédzan, bía yian bo á yá?”

³⁸Ané Pedro a ngá yalan ya bó ná:

“Dzobgán kada mot ye ébe mína, á duuban fe ya éyola Yesukristo, ná mísémm myenan mí tɔbo ndzámann, éde mína ye ñɔɔ Mfúfúp Nsísim.

³⁹Amú ná mína míní ne ya ngaá te, ya é bwán benan ya é bot bése bé ne oyaáp ya ébá bésesé Ntí é Nzamá wea aa ye lwée.”

⁴⁰Pedro a ngá vé bó ngañiá ya abwiññ bifíá bifé, eé yémle fe bó ná:

“Tɔboɔgán nkoránn ébe ékúkwát myee bot wi!”

⁴¹Éde é bot bé ngá yébe bifíá byeñ, bé ngá duuban, ané bot bé ngá kɔgle mos te bebeñ tán binzuk bí léa. ⁴²Bé ngá tɔbo mbán méyágalé baapostol été, ya ákóán vóm mbóó, bé ngá bo béé kaban mfémm, béé yaglan fe.

⁴³Éde mot áse a ngá kɔ wɔɔɔ, amú ábwiññ mendem ya biyágán bí mam bí ngá bɔban é mó baapostol. ⁴⁴Ébá bésesé bé ngá bwíni, bé ngá bo béé kóán vóm mbóó, bé mbé fe bé belé byém bíse fufúlu. ⁴⁵Ané bé ngá kuan ákúmm deba ya é byém byeba, béé kap byo ámvála é mbé vwála kada mot. ⁴⁶Kada mos bé ngá bo béé tɔbo mbán ya nlém mbóó á templo. Bé ngá bo béé ke bá kap mfémm mendá ya mendá, béé dzí fe ya mesán ya nlém nsilann ósí, ⁴⁷béé lugu Nzamá, bot bése bé ngá yén fe bó mvéañ. Éde Ntí a ngá bo eé kɔgle bó é bot bé ngá ke bá koroban kada mos.

Mbóbók wá tɔbo Mwaaá

3 ¹Mos enziɔ, Pedro bá Juan bé ngá ke méyaglán méye méwola mé léa ye ngɔgáse á templo. ²Á mbéñ ósí templo bá lwée ná Mbamba Mbéñ, kada mos bé ngá bo béé bwíi mot enziɔ ó véa, ná é mot áse á ñíi á templo, mot te á dzaa ñí ntólo; mot te a tɔɔ mbóbók atée ye ábum ñiá. ³Niané mot te a ngá yén Pedro bá Juan ná bé nkún ke ñíi á templo á nga dzaa bó ntólo.

⁴Éyɔɔ te Pedro bá Juan bé ngá bem ñí mís, ané Pedro a ngá dzó ñí ná:

“Dággé bía.”

⁵Éde a ngá túga bó bem mís, eé bwíni ná aa ye ñɔɔ dzóm enziɔ ébe bó.

⁶Ané Pedro a ngá dzó ñí ná:

“Mée belé ngoós ngé ki kɔɔ, ve, é dzóm me belé édo ma vé wa; ya éyola Yesukristo ye á Nasaret, tébegé o wulu.”

⁷Ané Pedro a ngá biñ ñí é wéá meyóm, a téle ñí; éde etéññ te ébyen mébo mot te ya memvɔɔɔlé bí ngá mana yém. ⁸Éde a ngá vala ósí a tébe ya mebo, á nga wulu, ané a ngá ñíi bábe bó á templo; eé wulu, eé yóo, eé lugu fe Nzamá. ⁹Éde bot bése bé ngá yén ñí eé wulu, eé lugu fe Nzamá.

¹⁰Ané bé ngá yem fe ñí ná, éñe a mbé é mot a ngá bo eé tɔbo á mbéñ ósí templo bá lwée ná Mbamba Mbéñ ná á dzaa bot ntólo. Éde bot bése bé ngá bíra vɔɔbe ya áyágán é dzam é ngá bo mot te.

Pedro aa kóbo ya bot á templo

¹¹É mot a ngá sēñban, ákoan ná a ngén a kárán ya Pedro bá Juan, éde bot bése bé tɔɔ avoo bé ngá dzíga ke dzéñ á yát été bá lwée ná éñí Salomón, é vóm bé mbé. ¹²Niané Pedro a ngá yén dɔ, éde a ngá sílí bot ná: “Á befám béye Israel, amú dzé mína ku avoo ya é dzam dí, amú dzé ki mína bem bía mís amvála ané ngé é nguu dzeá ya bébélá nyébé wea édo é bɔ ná é mot ñí á wulu?” ¹³É Nzamá Abraam, Isaak, ya Jakob; ya é Nzamá bétará, éñe a vé yaá é Mwán weñ Yesus dúmá; éñí míní ngá kee, míní tep fe ñí ébe ású Pilato, é tɔɔ ná Pilato a ngá kík nsañ ná a dzáma ñí. ¹⁴Ve, míní ngá tep Mfúfúp ya Nzosoó Mot. Ané míní ngá dzaa ná bé dzáma mína nywíñbot. ¹⁵Éde míní ngá ywíñ éñí a ne Mvele Eniñ, éñe Nzamá a wómo yaá á miwúán été. Bía bí ne dzam te bengañiá. ¹⁶É dzam é bɔ ná é mot mína yem míní téa fe ñí, ná á ñoñ nguu, é ne mbwínánn ébe éyola Yesus. Mbwínánn te, éwo ó vé ñí mvwaá áse ébe ású mína bésesé.”

¹⁷“Áwola dí, á bóbédzañ ma yem ná míní ngá bɔ dɔ ákála ndzímán, ntéññ mbɔɔ fe bétébosú benan. ¹⁸Ve, amvála te édo Nzamá a ngá dzálá édí a ngá tára kat fwéñ kaa ná é bɔ ébe ánu bekúlu medzó bése, ná é Kristo weñ a ngá yian dzuk. ¹⁹Édo é ne ná, dzobgán, tsénján fe milém, á mfá ye ná mísémm myenan mí tɔbɔ ntsamann; véa, ébe ású Ntí, metám mé awaabé má ye mína sɔ; ²⁰Nzamá á lóm fe mína Kristo Yesus, éñí a ngá tára mína kyaa. ²¹Kristo te, éñe dzóp é ngá yian tára ñoñ, akekwiñ metám mam mése má bera tɔbɔ nkomann, éma Nzamá a ngá kóbo ébe ménu mítópban bekúlu medzó myeñ atée ye metám méye ókuá. ²²Moisés aa kóbo bébélá ná: ‘Ntí é Nzamá wenan, aa ye mína téle nkúlu medzó amvála ané ma, eé sɔ énzénzañ bóbéñoñ benan. Nkúlu medzó te éñe mína ye béa é mam mése aa ye mína kóbo. ²³Ané dá ye bɔ ná, é mot áse aa ye bɔ kaa áwók nkúlu medzó te, mot te bá ye ñí vea áyoñ été.’ ”

²⁴“Éde, atée ye ébe Samuel ya bíyian byéñ ósú, bekúlu medzó bése bé kat yaá fe fwéñ melú má. ²⁵Mína míní ne é bwán bekúlu medzó ya ébá béye élat Nzamá a ngá bɔ ya bímvámvámm byenan, eé dzó Abraam ná: ‘Ébe é mvɔñ dzwe, meyvɔñ mése méye é sí ñí, má ye ñoñ bibwáran.’ ²⁶Nzamá a ngá wómo é Mwán weñ, éde a ngá tára mína ñí lóm ná á vé mína abwará, eé bɔ ná kada mot ye ébe mína á lúm mbéa be mam meñ mvús.”

Pedro bá Juan bé ne ébe ású bedzwée

4 ¹É tám bé ngá kóbo ya bot, ané befára ya ndzwée bekálá templo, ya besaduseo bé ngá yit bó bebeñ, ²bée bíra wók abé ná bá yágale bot, bée kat fe bó fwéñ ná ébe Yesus é ne nwómán miwúán ó ne ébe éñe. ³Éde bé ngá kee Pedro mó ó ñúu bá Juan, ákoan ná ngɔgɔ eé ntɔɔ, ané bé ngá

fet bó á mbok akekwiñ kírásé. ⁴Ve, abwiññ bot béye bé ngá wók é fwēñ deba bé ngá bwini; bé mbé bot tán binzuk bí tán.

⁵É mos ó ngá belan véa, ané betébosú, ya mikúkúma, ya beyágale métsinq bé ngá bɔ ekóánn á Yerusalen; ⁶ntébosú befára Anás ñí a mbé fe ó véa bá Kaifas, ya Juan, ya Alejandro, ya fe ébá bé mbé é mvɔɔ bot betébosú befára. ⁷Éde bé ngá téle bó énzénzɔɔ bot été, béé síli bó ná:

“Edzwée evé, ngé ki ná eyola evé míní bɔ yaá dɔ é ddam dí?”

⁸Eyɔɔ te Pedro a tɔɔ ndzálánn ya Mfúfúp Nsísim, a ngá yalan ya bó ná:

“Á betébosú béye áyɔɔ ya mikúkúma, ⁹ngé bá síli bía émuú ébe é mbamba ddam á bɔ á mfá ye ábúánn nkúkwann mot ya ná nzá amvála éñí á tɔbɔ yaá mvwaá, ¹⁰mína bésésé ya ayɔɔ Israel áse yemñán ná é mot míní téa ñí a tɔbɔ mvwaá ya éyola Yesus ye á Nasaret, éñí míní ngá dómle á krús, ve, Nzamá ñí a wómo yaá ñí miwúán été. ¹¹Yesus éñe a ne ákwá mína belón míní ngá tep, édo dá é nzu yaá bɔ ákwá ósúá. ¹²Akoroga é sés ébe mot mfé enziɔ, amú ná eyola efé é sés ébe bwann bé bot mvéán á nlódzóp así ná bía yian tɔbɔ ya dɔ nkoránn.”

¹³Niané bedzwée bé ngá yén Pedro bá Juan bá kóbo kaa áko wɔɔɔ, béé yem fe ná bé beañ bête béé ndzí bɔ sikólo enziɔ, bé tɔɔ fe nzeze bot, éde bé ngá kám, ané bé ngá ñú tán ná bábe Yesus bé mbé bé tɔɔ. ¹⁴Éde, bé téa fe é mot a ngá séñban a téle bábe bó, ébɔ kaa fe é ddam bé ne bera dzó. ¹⁵Véa, éñe bé ngá mánan Pedro bá Juan ná bé kólo ekóánn été, éde bé ngá lígi bá kéá bébyen ya bébyen, ¹⁶béé dzó ná:

“Bía ye bɔ é bot bá á yá? Amú ná bébélá é bot bése bé tɔɔ á Yerusalen bá yem mvéañ ná eyágán ddam é bɔban yaá éyéá été, bía bí sés ki dɔ sóán. ¹⁷Ve, á mfá ye ná ddam te é nza mana ke dá ñeɔ á nnam été, bí váán bó mbámm ná, bé táa bera kóbo ya mot enziɔ ye Eyola te.”

¹⁸Ané bé ngá lwée bó, bé kili bó ná, bé táa bera kóbo amvála enziɔ ngé ki áyágale bot ya éyola Yesus. ¹⁹Ve, Pedro bá Juan bé ngá yalan ya bó ná:

“Ye e ne nzósoó ósú Nzamá ná bí wók mína, ve, bí lígi ná bíá bɔ Nzamá mewók? Kíkgán nsɔɔ! ²⁰Amú bí sés dzɔɔ ná bía kóbo é ddam bí yén yaá ya áwók.”

²¹Niané bé ngá bera bó mana báma néa, ané bé ngá lík bó ákála bot, bá béé mbé ki bé belé ámvála bé ne bó ndágle, amú ná bot bése bé ngá vé Nzamá dúmá ya é ddam é ngá bɔban; ²²amú é mot eyágán ddam te é ngá bɔban ébe éñe, a mbé a belé mibú álot mewóm mé nii.

Méyaglán bebwini

²³Niané Pedro bá Juan bé ngá tɔbɔ filí, éde bé ngá ke ébe é bot beba, bé mana bó kat fwēñ é mam betébosú befára, ya mikúkúma bé ngá dzó bó. ²⁴Niané bé ngá wók mɔ, ané bé ngá bére kíɔɔ nsámá mbɔɔ ébe Nzamá, béé dzó ná: “Á Ntí Nzamá, wa o ne éñí a ngá bɔ dzóp ya sí ya mán ya é byém bíse bí ne été, ²⁵wa fe o ngá kóbo ye Mfúfúp Nsísim ébe ánu é tará wea David mbo biséññ we ná:

‘Amú dzé meyoŋ ma sok ya meyéá,
minam myá mií lám fe é mam mé ne kaa eban?
26 Békéza béye mési bé tébe yaá bábe betébosú,
bé ngá kóán vóm mbóó,
ná bá lúman ya Ntí ya é Kristo weñ.’ ”

27 “Bébélá ná, Eroles bá Ponsio Pilato ya meyoŋ mefé, ya ayon Israel, bé ngá lat é kísoan ní ná bá ke Yesus, Mfúfúp Mwán we o ngá téle, á ngamm áyát; 28 ná bé bo édí edzwée dwe é ngá tára mana tsini ya nkómánn we, ná dá ye bōban. 29 Éde áwola dí, á Ntí, yénŋe nsómán aywá weba, vá fe áloá dwe ná é kóbo éfiá dwe kaa áko wōŋŋ enziŋ; 30 é tám wa sám é wéá we á mfá ye ná akwann é let, mendem ya biyágán bí mam bí bōban fe ébe éyola Mfúfúp Mwán we Yesus.”

31 Niané bé ngá mana yaglan, ané é vóm bé mbé bé koan ó ngá fōgan; éde bésesé bé ngá tōbo ndzálánn ya Mfúfúp Nsísim, bé ngá kóbo fe éfiá Nzamá kaa áko wōŋŋ.

Bebwíni béye átáraga

32 Ekóánn bot ése é ngá bwíni, é mbé é belé nlém mbóó ya osímánn ovóó. Mot enziŋ éé ngá dzó é dzóm a mbé a belé ná, é ne édeñ émyen, ve, byém bíse bí mbé bō fufúlu. 33 Baapostol, ya ewólo nguú bé ngá ke bá vé ngañiá ébe nwómán miwúán Ntí Yesus, é mora abwará Nzamá dá é mbé fe ya bō bésesé. 34 Mot enziŋ éé ngá yi dzóm enziŋ énzénzanŋ deba été, amú ná, é bot bé mbé bé belé mefóo mé sí ngé ki mendá, bé ngá kuan byo, bée só ya é táŋ moann bé kuan, 35 bée kee ní baapostol ná bé kap ní ámvála kada mot ye ébe bō a ngá yi. 36 Éde José, mwann levita, ebíbyála ye á Tsípre, éñe baapostol bé ngá lwée ná Bernabé, dá yíli ná, é mwán aa foŋ nlém; 37 a mbé a belé afóo sí, ané a ngá kuan dō, a só kee baapostol moann te.

Ananías bá Safira

5 1 Ve, mot a mbé eyola ná Ananías, bá ngéá Safira bé ngá kuan afóo sí. 2 Éde a ngá kána abímm moann ye é táŋ a ngá kuan, ngéá ní eé yem fe dō; ané a ngá ke kee baapostol abímm avóó. 3 Ve, Pedro a ngá síli ní ná: “Á Ananías, amú dzé Sátan á dzéñ wa á nlém été, ná o kóbo Mfúfúp Nsísim mineá, o kána fe abímm moann ye áfóo sí o mvá kuan. 4 Kaa ná o kuan dō, ye ná afóo sí dáá tóó éedwe? Niané o kuan fe dō, ye ná moann te wáá tóó ábo ní é dzam wa kómo? Amú dzé o bán á nlém we été ná wa bō dō? Se bot ébe o bō mineá, fáve Nzamá.”

5 Niané Ananías a ngá wók bifíá bíte ané a ngá ku mbim. Éde wōŋŋ ó ngá bíra biñ é bot bése bé ngá wók dō. 6 Ané bendómán bé ngá só, bé mana wógo mbim, bé kéñ wō dzep.

7A ngá bo ná, niané tám e ngá lot ané méwola mé léa, éde ngéa Ananías ñí a ngá sian, éñe kaa áyem é dzam é boban. 8Véa, éñe Pedro a ngá síli ñí ná:

“Katge ma, ye é táŋ moann ñí, édo míní kuan afóo sí?”

Ané ñí a ngá yalan ná:

“Áá, táŋ te.”

9Éde Pedro a ngá dzó ñí ná:

“Amú dzé míní kwíñ kíŋŋ fós, ná mína bóble Nsísim Ntí? Yénŋe mébo é bot bé mvá dzep ñí nnóm, mé téle á mbéñ má má ye fe ke ya wa.”

10Etéññ te ébyen, ané Safira a ngá ku Pedro mbim mébo ósí. Éde niané bendómán bé ngá sian á ndá, bé koan ya ñí a bóo mbim ané bé ngá vea ñí, bé kéñ ñí dzep nnóm á mféŋŋ. 11Éde wŋŋŋ ó ngá bíra mana biñ ekóánn bebwíni ése ya é bot bése bé ngá wók mam méte.

Abwiññ biyágán bí mam ya mendem

12Éde é mó baapostol, abwiññ biyágán bí mam ya mendem bí ngá boban bot été. Bésesé bé ngá koan ya nlém mbós á yát Salomón. 13Afánŋbo ná, bot bése bé ngá bíra bós sák, ve mot enziŋ éé ngá nzomo ná aa fulan ya bós. 14Éde, ébá bé ngá bo béé bwíni Ntí, bé ngá ke bá koglan mora nŋmŋ, ané befám ya fe biningá. 15Akekwiñ ané, bé ngá kúlu mikúkwann á bwann binŋŋ été, béé bwíi myŋ á nseŋ á mfá ye ná, é tám Pedro aa lot, ngé e ne boban ná ávwéñ deñ é nama mbós enziŋ ye été. 16É meá mé ne Yerusalen á miféŋŋ, má nkuna bot ó ngá sŋ fe ya mikúkwann ya ébá misísim mí mvín mí ngá ndágle, bésesé bé ngá tobo fe mvwaá.

Bá dzéŋ baapostol ásí

17Ntébosú befára a ngá tébe bábe é bot bése bábe bós bé mbé nyébé besaduseo, bé ngá tobo ndzálánn ya abéánn, 18éde bé ngá kee baapostol mó ó ñúu, bé dum fe bós á ndá mibok ndén. 19Ané áŋgel Ntí a ngá kúu mibéñ mí ndá mibok á alú, a kúlu bós, a dzóo fe bós ná: 20“Kenán átébe betétele á templo été, míní kat fe bot fwéñ bifía bíse bíye mfefeñ éniŋ dzi.” 21Niané bé ngá wók do, éde bé ngá ñíi á templo été ekúná kíri, bé ŋga yágale bot. Ané tám te ntébosú befára a ngá sŋ ya é bot bábe bós bé mbé, éde bé ngá bo ekóánn medzós bábe mikúkumá míse míye Israel, ané bé ngá lóm kíŋŋ á ndá mibok ná bé nzu ya baapostol.

22Ve, niané mewasíli mé ngá ke sian á ndá mibok, ébós kaa ákoan ya mot été, éde bé ngá búlán bé kéñ kat fwéñ ná:

23“Bí koan ya ndá mibok e fet ásesé mvéáñ, benzima bá bé téle fe á mbéñ, ve, niané bí kúu do, bíá koan ya mot enziŋ été. 24Éde, niané ndzwée bekálá templo bábe betébosú befára bé ngá wók bifía bíte, ané bébyen bé ngá tobo nzamzámánn béé síli ná dzam te dá ye ke sŋgan á yá. 25Ané mot enziŋ a ngá nzu bós kat fwéñ ná: ‘Dágán ná, é bot míní ngá nii á mbok, bé téle betétele á templo été béé yágale bot.’ ”

²⁶Éde ndzwée bekálá templo a ngá ke ya mewasíli, a sɔ́ ya baapostol, ve kaa bɔ́ ándágle, amú ná bé ngá kɔ́ wɔ́ŋŋ ná bot bé nza bɔ́ lúm mekwá. ²⁷Niané bé ngá sɔ́ ya bɔ́, ané bé ngá téle bɔ́ ékóánn medzó été; éde ntébosú befára a ngá síli bɔ́ ná:

²⁸“Ye bíí ndzí mína kili ná míní táa yágale bot ya eyola te amvála enziŋ? Ve, míní dzálá yaá Yerusalen ya áyágalé denan, mína kómo fe bía kee étom ye áwú mot te.”

²⁹Éde Pedro bábe é baapostol bevɔ́ɔ́ bé ngá yalan ná:

“Dá yian ná Nzamá éñe bí dan bɔ́ mewók álot bot. ³⁰É Nzamá bétará bea aá wómo Yesus, éñí míní ngá ywíñ niané míní ngá kele ní élé. ³¹Éñe Nzamá a bére yaá ó yóp á mfá méyóm weñ, a tɔ́ɔ́ yaá fe Ntébosú ya Nkoro bot, ná á vé Israel edzoban ya ndzámann misémm. ³²Bía bí ne mam méte benganiá ya fe Mfúfúp Nsísim. Mfúfúp Nsísim te éñe Nzamá a vé yaá ébe é bot bése bá bɔ́ ní mewók.”

³³Éde niané bé ngá wók dɔ́, ané bé ngá bíra yéá, bé nga kómo fe bɔ́ ywíñ. ³⁴Ané mwann fariseo enziŋ a tɔ́ɔ́ eyola ná Gamaliel a mbé nyágale metsiŋŋ, nnam ngúrá wɔ́ ó ngá séme fe ní, éde a ngá tébe tételé ékóánn medzó été, a mánan ná bé kúlu baapostol átán oyomm tám. ³⁵Ané a ngá dzó bɔ́ ná:

“Á bot béye Israel, mína bébyen tɔ́bɔ́gán ya nkée ya edí míní nkún nzu bɔ́ é bot bá. ³⁶Amú ná métám ó mvús, Teudas a ngá tébe a dzóo ná émyen a ne mora mot, éde bot tán mitet mí nii bé ngá bee ní á mvús; ve niané bé ngá ywíñ ní, é bot bése bé ngá bɔ́ ní mewók, bá bé mana fe tsaman, ané é ngá sùgan nzeze. ³⁷Ó mvús véa, é tám elán bot, éde Judas mwann Galileo ní a ngá tébe, eé fuk bot a dulu fe bɔ́ é ngamm deñ, ané bé ngá ywíñ ní, é bot bése bé ngá bɔ́ ní mewók, bá bé mana fe tsaman. ³⁸Éde éndagá ma dzó mína ná, kánaŋán ya é bot bá, líkgán bɔ́; amú ná ngé é dzam dí ya mboann wí ó ne éwí bot, wá ye mana síbi. ³⁹Ve déá, ngé ó ne éwí Nzamá, míní sés wɔ́ tsam; a nza bɔ́ ná tám enziŋ, nde míní ngá lúman yaá ya Nzamá.”

Ané a ngá wún bɔ́. ⁴⁰Éde bé ngá lwée baapostol, niané bé ngá mana bɔ́ yít, ané bé ngá kili bɔ́ ná bé táa bera kóbo ye éyola Yesus. Éde bé ngá dzáma bɔ́. ⁴¹Ve, baapostol bá bé ngá kólo ékóánn medzó été béé sán, amú Nzamá aá vé bɔ́ abwará ná bé ñɔ́ŋ osoán ákála éyola Yesus. ⁴²Melú mése á templo ya á mendá ya mendá bée ngá vwat ná bá yágale bot ya ákat fe mbamba fwéñ ná Yesus éñe a ne Kristo.

Bá tɔ́p bevwála zangbéá

6 ¹Melú méte beyága bé ngá bɔ́ abwiññ, éde béjudio bá kóbo griego bé ngá bɔ́ miswa ya ébá bá kóbo ebreo ná, báá belan ya mikús mvéañ é tám bá vwála myɔ́ kada mos. ²Ané baapostol awóm ya bé beañ bé ngá kóán nkuna beyága, bé dzóo bɔ́ ná:

“Dǎá yian ná bí myea efíá Nzamá, á mfá ye ná bí sen bot bidzí. ³Édo é ne ná, á bɔ̀bédzan, tɔ̀pgán bot zangbéá énzénzan denan été, é bot bé belé mbamba ngañiá, bé tɔ̀ ndzálánn ya Mfúfúp Nsísim ya fe kén, ébó bía ye kee eséñ te. ⁴Ve bía bébyen, bía ye lígi bí yém á meyaglán ya eséñ ye ákat efíá Nzamá.”

⁵Ané nkuna bot óse ó ngá dziŋ wá wók dzam te; éde bé ngá tɔ̀p Esteban, a mbé ndzálánn ya mbwínánn ya fe Mfúfúp Nsísim; bé tɔ̀p fe Felipe ya Prókoró ya Nikanor ya Timón ya Parmenas ya fe Nikolás é mot ye Ántiokia a ngá tára bee nyébé bėjudio. ⁶Ané bé ngá nzu bó lére baapostol; éde niané bé ngá mana yaglan ané bé ngá bere bó mó.

⁷Ané efíá Nzamá é ngá ñeŋ, nɔ̀mɔ beyága ñí a ngá bíra fe vém á Yerusalen; akekwiñ ané, abwiññ bot béye á nsámá befára bá bé ngá yébe fe mbwínánn te.

Bá biñ Esteban

⁸Esteban, a tɔ̀ ndzálánn ya ábwará Nzamá ya fe nguu, a ngá bɔ̀ eé bɔ̀ bora biyágán bí mam ya biwólo bí mam á bot été. ⁹Éde bot benziŋ béye á sinagoga, ébá bá lwée ná Beniŋ Filí bé ngá tébe, bé ŋga bɔ̀ bisó ya Esteban. Bé mbé bot béye á Sirene ya ébá béye Álejandria, ya ébá béye á Silisia ya fe ébá béye Asia. ¹⁰Ve, bée mbé kɔ̀k ya é kén ye á Nsísim Esteban a ngá kóbo ya byo. ¹¹Véa, bé ngá bwala bot benziŋ nzee á mfá ye ná bé ke dzó ná: “Bí wók eé kóbo mfá Moisés bá Nzamá bifíá meteá.” ¹²Néa, éñe bé ngá fuk bot ya mikúkúma ya fe beyágale métsiŋŋ. Éde bé ngá ke Esteban á ngamm áyát, bé biñ ñí, bé ke fe ya ñí ékóánn medzó. ¹³Véa, bé sɔ̀ fe ya minéneá bengañiá mií dzó ná:

“É mot ñí, áá dzɔ̀ɔ ná aa kóbo é vóm ó ne éki wí abé ya fe nkɔ̀ métsiŋŋ Moisés. ¹⁴Amú bí wók eé dzó ná, Yesus ye á Nasaret te aa ye tsam é vóm wi; aa ye fe tsén ómvúgá Moisés a ngá lík bía ya wó.”

¹⁵Ané é bot bése bé mbé bé tɔ̀ ekóánn medzó bé ngá bem Esteban mís, éde bé ngá yén ásu deñ é ntɔ̀ ané ásu ángel.

Nkóbo Esteban

7 ¹Éde ntébosú befára a ngá síli ñí ná: “Ye é ne dzam te é ne néa?”

²Ané Esteban a ngá yalan ná: “Á bɔ̀bédzan ya betará, béágán: Nzamá ye á dúma a ngá yéne ébe é tará wea Abraam, eyɔ̀ŋ a mbé a tɔ̀ á Mesopotamia, kaa ná á ke tɔ̀bo Árán. ³Éde Nzamá a ngá dzó ñí ná: ‘Kólogé é sí dwe ya bívúvúmán bwe été, kén é sí ma ye wa lére.’ ⁴Ané Abraam a ngá kólo é sí bekaldeo, a kén tɔ̀bo Árán. Véa, niané eséá a ngá wú, ané Nzamá a ngá sɔ̀ ya ñí é sí míni tɔ̀ ñí áwola dí. ⁵Éde, eé ndzí ñí vé efús sí vóm te, ngé ki áfóo a ne téle ábo deñ; ve, Nzamá a ngá kyaa ñí ná aa ye vé é mvɔ̀ŋ dá nzu ébe éñe sí te. Ákoan ná a tɔ̀ kaa mwán. ⁶Néa, éñe Nzamá a ngá kóbo ya Abraam ná é mvɔ̀ŋ dzeñ, da ye bɔ̀ beyén é nza sí, da ye bɔ̀

aloá, bá ye bó tsíble tán mibú mitet mí nii. ⁷Ané é sí da ye bó biñ mikómm ná bé séan ya bó, ma ye kí k sí te misan; eyon te éde bá ye kólo sí te á mfá ye ná bé nzu ma ákan é vóm wí. ⁸Éde a ngá vé Abraam elat nkíkgán akeé; niané Abraam a ngá byéñ Isaak ané a ngá kele ní álú mmom. Amvála te Isaak ní a ngá bo Jakob, ntéññ mbóó fe Jakob ní a ngá kele é bwán beñ awóm ya bé beañ ébó bé ne bímvámmvám bi ngá tára áyon dea. ⁹Éde bímvámmvám bíte, akála evínn bé ngá kuan José ya é bot bé ngá ke Égipto. Ve, Nzamá a mbé bá ní; ¹⁰ané Nzamá a ngá vea ní mídzúúk míse a ngá yén été, a vé fe ní abwará ya kén ébe ású Faraón kéza ye Égipto. Éde kéza te a ngá nóman José ngóvina Égipto ye é ndá dzeñ áse.”

¹¹“Ané nzeñ ya bora midzuúk bí ngá sian Égipto ngúra ya á Kanaán; éde betará ébó kaa fe ábelé bidzí. ¹²Niané Jakob a ngá wók ná bidzí bí ne Égipto, ané a ngá lóm betará ékena ósúa; ¹³édí beañ édo José a ngá lík ná bobéñan bé yem ní, Faraón ní á yem fe áyon José. ¹⁴Éde José a ngá bána éséá Jakob ya é mvon bot dzeñ áse Égipto. Bé mbé bot mewóm zangbéá ya bot bé tán. ¹⁵Ané Jakob a ngá ke Égipto á wú ó weñ bábe betará. ¹⁶Éde bé ngá ke ya biveés á Sikem, bé dzep byo é son Abraam a ngá kus ya tán ngoós ébe é bwán Ammor á Sikem.”

¹⁷“Eyon é tám Nzamá a ngá kyaa Abraam e ngá nzu da yit, éde ayon Israel é ngá vém, é fwiñ fe Égipto. ¹⁸Akekwiñ ané kéza mfé a ngá tébe Égipto éñe kaa áyem José. ¹⁹Kéza te, ya meduk a ngá tsíble betará ya áduk áyon dea, eé manan bó ná bé lama míkéná mí bwán myeba á mfá ye ná mí nzá nin. ²⁰Tám te édo Moisés a ngá byála, ané Nzamá a ngá yén ní mvéañ, éde beéséá bé ngá yála ní á ndá éséá tán ngwan é léa. ²¹Ané bé ngá lama ní, éde Faraón ngwan dzeñ e ngá twáa ní, yála fe ní ané é mwán weñ émyen. ²²Éde Moisés a ngá mana yága é kén ése bé Egipsio, a mbé fe ewólo bífiá ya miboann myeñ.”

²³“Ve, niané a ngá dzálá mibú mewóm mé nii, ané é ngá só ní á nlém ná á fep bobéñan, bwann bé Israel. ²⁴Éde niané Moisés a ngá yén béé ndágle mbóó enziñ ye été, ané a ngá kam ya ní, a ywíñ mwann egipsio, eé kun é mot bé ngá ndágle. ²⁵Moisés a ngá tém ná bobéñan bá ye yem ná, Nzamá a lóm yaá ní ná bé tóbo nkoránn ébe é nguu Deñ; ve, ébó kaa do áyem. ²⁶É mos ó ngá belan véa, éde Moisés a ngá koan ya bwann bé Israel bé beañ béé yítan, ní eé kómo bó van á mfá ye ná bé tóbo mvwaá, ané a ngá dzó ná: ‘Á bot míní ne bobéñan! Akála dze mína bébyen mína dzugan?’ ²⁷Ve, é mot a ngá yít éñí mbóó a ngá sógle Moisés eé dzó ná: ‘Nzá a ngá téle wa ndzwée ya nkík misan wea? ²⁸Ye ma wa kómo fe ywíñ amvála ané o ngá ywíñ mwann egipsio oongogó?’ ²⁹Niané Moisés a ngá wók bifíá bíte, ané a ngá túp, a kéñ bo ntóbo á sí ye Madián, ó weñ éñe a ngá byéñ bwán bé beañ.”

³⁰“Niané mibú mewóm mé nii mí ngá lot, éde ángel a tóó á nkaba ndúán a mwann elé, a ngá yéne ébe éñe á nkoó Sinaí éyáñ été. ³¹Ané

Moisés a ngá ku avoo niané a ngá yén dzam te, éde a ngá yit bebeñ ná á túga dága, véa a ngá wók é kíηη Ntí deé dzó ná: ³²‘Ma me ne é Nzamá beésúá; é Nzamá Abraam, Isaak ya Jakob.’ Moisés á ηga ku ngom, éñe kaa fe ánzomo ná a dága. ³³Éde Ntí a ngá dzó ñí ná: ‘Veagé mengop mebo, amú ná é vóm o téle wi, ó ne é sí é ne éki. ³⁴Me túga yaá yén éndáglé áyɔη dam dá dzuk Égipto. Me wók yaá míyónn myeba, me sigi yaá fe ná ma koro bó. Áwola dí, nzaá á mfá ye ná me lóm wa Égipto.’”

³⁵“Moisés te émyen éñe bé ngá tep béé síli ná: ‘Nzá a ngá téle wa ndzwée ya nkík misan?’ Éñe Nzamá a ngá lóm ná a ke bo ané ndzwée ya nkoro, ya é nguú ángel a ngá yéne ébe éñe á mwann elé. ³⁶Éñe a ngá vea bó, eé bo bora biyágán bí mam ya mendem á sí ye Égipto, Évéle mán, ya éyáηη été tán mibú mewóm mé nii. ³⁷Moisés te fe émyen a ngá dzó bwann bé Israel ná: ‘Énzénzanη bobéñɔη, Nzamá aa ye mína téle nkúlu medzó mfé amvála ané ma.’ ³⁸Éñe fe a mbé ya ékóánn bot bábe betará éyáηη été. Éñe ángel a ngá kóbo ya ñí á nkoó Sinaí; a ngá ñɔη fe bifía bíye éniη ná á kalan mína byɔ.”

³⁹“Ve, betará béé ndzí ki ñí kómo bo mewók; éde bé ngá tep ñí, bé búlán fe Égipto á mílém myeba été, ⁴⁰béé dzó Aarón ná: ‘Boǵge bía bénzamá bá ye bía wulu ósú; amú ná, é Moisés a ngá sɔ ya bía Égipto ñí, bíá yem é dzam é bo yaá ñí.’ ⁴¹Éde melú méte bé ngá bo eyemá mwann ñát, bé nga vé fe do metúnηa, bé ηga sán fe ya éyemá é mó meba mé ngá bo. ⁴²Éde Nzamá a ngá kólo ébe bó, a kee fe bó ná bé kaη nsámá melúmán ye á dzóp, amvála ané é ne ntsilann ábá bekúlu medzó ná,

Á ndá bot Israel,

Ye ma míní ngá kík biyémm ya ávé metúnηa éyáηη été
tán mibú mewóm mé nii?

⁴³ Ané míní ngá ke mína бага bíbemmm Molok,
ya ótéteñ é nzamá wenan Renfán,
bíyemá míní ngá bo ná mína kaη byɔ.
Édo é ne ná, ma ye ke ya mína á Babilonia áyát.”

⁴⁴“Éyáηη été, beésúá bé mbé bé belé Ebemm ngañiá, ámvála Nzamá a ngá mánan Moisés ná á bo do, amvála ané évagle a ngá yén é mbé. ⁴⁵Niané bé ngá ñɔη etɔboɔga te, ané betará bábe Josue bé ngá ñíi ya do é sí bé ngá ñɔη. Sí te Nzamá a ngá mana kum meyɔη mefé ébe ásu betará. Éñe é ngá lígi ó véa akekwiñ mélé David. ⁴⁶David te éñe a ngá yén abwará ósú Nzamá, éde a ngá dzaa Nzamá ná, ngé a ne ñí vé é vóm a ne lón é Nzamá Jakob ndá. ⁴⁷Ve, Salomón éñe a ngá lón ñí ndá. ⁴⁸Afáηbo ná, éñí aa daη oyaáp ó yóp, áá tɔbo méndá mé ne nlóηán ya mó; amvála te édo nkúlu medzó aa dzó ná:

⁴⁹ ‘Dzóp é ne étɔɔ édzwée dam, sí da é ne fe étéle mebo dam.

Nzá ámvála ndá mína ye ma lónj?
 Ngé ki ná: Vóm mbé wá ye bo áwaabé dam?
 Néa, éñe Ntí aa dzó.

⁵⁰ Ye se é mó mam émo mé ngá bo é byém bíse bí? ”

⁵¹ “Míní ne mikíp, míní tóó fe ye milém, ya meló ámvála ané é bot bé ne kaa ábwíni. Mína fe ntéññ mbóó míní ne Mfúfúp Nsísim á ngamm áyát tám áse ané beésúá. ⁵² Nkúlu medzó mbé beésúá béé ndzí ní dzénj ásí? Bé ngá ywíñ ébá bé ngá tára bó kat fwéñ ásoó nzósoó mot. Éde áwola dí, míní vejan yaá bekuan bot ya beywíñ bot. ⁵³ Mína é bot míní ngá ñonj metsinj ánu baángel, mína kaa mo ádzálá.”

Áwú Esteban

⁵⁴ Niané bé ngá wók mam méte, ané bé ngá bíra yéa mílém myeba éte, bé nga sóm fe aywá ya Esteban. ⁵⁵ Ve, Esteban ní a tóó ndzálánn ya Mfúfúp Nsísim, éde a ngá bem mís á dzóp a yén é dúmá Nzamá, Yesus ní a téle fe á mfá méyóm Nzamá. ⁵⁶ Ané a ngá dzó ná:

“Dággán! Me téa dzóp é yóó, é Mwán Mot ní a téle fe Nzamá á mfá méyóm!”

⁵⁷ Éde bé ngá yónán kíñj oyaáp ó yóp, béé dzip meló, ané bé ngá téé nkuna, bé mana ní ke súgan ó ñúu. ⁵⁸ Éde bé ngá kúlu ní á kísoan átán, bé nga lúm ní mekwá. Ané bengaíá bé ngá kee bítóp byeba ndómán enziñ e tóó eyola ná Saulo.

⁵⁹ É tám bé ngá lúm ní mekwá, Esteban a ngá lwée eé dzó ná, “Á Ntí Yesus, ñonje nsísim wóm.” ⁶⁰ Véa, éde a ngá kútbe ó sí a yónán kíñj oyaáp ó yóp ná: “Á Ntí, o táa bó lánj nsémm te!”

Niané a ngá dzó do, ané a ngá ke óyó.

8

¹ Saulo ní a mbé fe ó véa, eé yébe ná bé ywíñ Esteban.

Saulo aa dzénj bebwíni ásí

A ngá bo ná mos te éde bé ngá bíra dzénj ekoánn bebwíni é mbé á Yerusalen ásí. Ané bebwíni bésesé bé ngá mana myaman á mebeñj mé sí méye á Judea ya Samaria, veveé ve baapostol. ² Éde, befám bá kanj Nzamá bé ngá dzep Esteban, béé bíra fe yi ákála deñ. ³ Ve, Saulo ní a ngá tsam ekoánn bebwíni, á nga ñíi mendá ya mendá, eé dulu befám ya biningá, eé fet bó míbok.

Felipe a ne á Samaria

⁴ Édo é ne ná, bebwíni bé ngá ke bá myaman, bé ngá ke bá kat mbamba fwéñ. ⁵ Ané Felipe a ngá sigi á kísoan á Samaria eé kat bot é mbamba fwéñ Kristo. ⁶ Niané bot bé ngá wók ya áyén méndem a ngá bo, ané bot bése ya nlém mbóó bé ngá túga béa édí Felipe a ngá kóbo. ⁷ Amú ná

ábwiññ bot misísím mí mvín mí mbé ó ñúu, mí ngá kwíñ myéé yónán kíng oyaáp ó yóp; mibóbók ya miyéyéé myá mí ngá sēñban fe. ⁸Éde mesán menén mé ngá bɔ á kísoan te.

⁹Mot enziñ ñí a mbé kísoan te a tɔɔ eyola ná Simón, a ngá bɔ eé bɔ aŋgaŋ, eé kpoo bot avoo á Samaria, eé lére fe bot ná, émyen a ne mora mot enziñ. ¹⁰Éde bot bése, atéé ye nzeze bot akekwiñ bora bé bot, bé ngá túga ñí béá, béé dzó ná: “Éñí éñe bá lwée ná, é mora nguu Nzamá.”

¹¹Bé ngá túga ñí béá amú ná, abwiññ tám ó mvús, ya aŋgaŋ deñ, a ngá bɔ eé kpoo bɔ avoo. ¹²Ve, niané bé ngá bwini mbamba fwéñ ye édzwée ngómán Nzamá, ya éyola Yesukristo, Felipe a ngá kat bó; ané bé ngá duuban, befám ya biningá. ¹³Atwaa Simón émyen ñí a ngá bwini fe; éde niané a ngá duuban, á nga wulu nsámá bá Felipe eé ku fe avoo ya méndem, ya é bora biwólo bí mam bí ngá bɔban.

¹⁴Niané é baapostol bé mbé á Yerusalen bé ngá wók ná Samaria ñí a ñɔŋ yaá fe éfiá Nzamá, ané bé ngá lóm bɔ Pedro bá Juan. ¹⁵Niané bé ngá ke, éde bé ngá yaglan ya besamaritano á mfá ye ná bé ñɔŋ Mfúfúp Nsísím. ¹⁶Amú ákoan ná Mfúfúp Nsísím áá bé sigi ébe mot enziñ ye ébe bó, bé mbé nduubán fáve ya éyola Ntí Yesus. ¹⁷Tám te, ané baapostol bé ngá bere bó mó; éde bé ngá ñɔŋ fe Mfúfúp Nsísím.

¹⁸Niané Simón a ngá yén ná, baapostol bá bere bot mó, bot béte bé nga ñɔŋ Mfúfúp Nsísím, ané a ngá lére bó moann, ¹⁹eé dzó ná:

“Váán fe ma nguu te á mfá ye ná, é mot áse má ye bere mó, ñí á ñɔŋ Mfúfúp Nsísím.”

²⁰Ve, Pedro a ngá dzó ñí ná:

“Kéŋ wú ya é moann we, amú wa tém ná o ne ñɔŋ é dás Nzamá ya moann! ²¹Wéé belé ngap ngé ki maa éséññ dí, amú ná nlém we ó sés nzósoó ósú Nzamá. ²²Dzobgán ye ábé dwe dí, o dzaa Ntí engóngóɔ, a ne bɔ tám enziñ ná aa ye dzwii ósímánn ó ne wa á nlém été. ²³Amú me téa ná, o ne ndzálánn ya nlém eywiññ, o ne fe nkáán á nsémm été.”

²⁴Ané Simón a ngá yalan ná:

“Mína yaglánán ákála dam ósú Ntí, á mfá ye ná dzam enziñ ye éma míní kóbo é táa nzu ébe ma.”

²⁵Ve, mfá Pedro bá Juan, niané bé ngá mana vé ngañiá ya ákóbo éfiá Ntí, éde bé ngá búlán á Yerusalen, béé kat fe abwiññ meá besamaritano mbamba fwéñ.

Felipe bá mot ye Étiopía

²⁶Éde ángel Ntí a ngá kóbo ya Felipe eé dzó ná: “Tébegé, kéŋ fe á nzenn nkeññ, éñí e ne éyáŋŋ été, éñí da sigi atéé ye á Yerusalen, deé ke á Gasa.” ²⁷Ané a ngá tébe, a kéñ. Véa, éñe Felipe a ngá koan ya mwann Etiope, a mbé eyee. Mot te a mbé ngóvina ye á Kandase, a tɔɔ fe mbaale ákúmm ése kéza miningá ye Étiopía. Mot te a ngá só kaŋ Nzamá á

Yerusalen, ²⁸ á nga búlán a tɔ́ ékálík mikalbeñ áyóp, eé lánj ábá nkúlu medzó Esaía.

²⁹ Éde Nsísim a ngá dzó Felipe ná: “Yitge ékálík te bebeñ ná o koan ya dɔ.” ³⁰ [Ané Felipe a ngá mára mbíí], a koan ya dɔ. Éde a ngá wók eé lánj ábá nkúlu medzó Esaía; ané Felipe a ngá síli ní ná:

“Ye wa wók é dzam wa lánj?”

³¹ Éde a ngá yalan ya ní ná:

“Ma ye dɔ wók á yá kaa é mot aa lére ma dɔ?”

Ané a ngá bíra dzaa Felipe ná á dan, á tɔ́bɔ fe ní ósí á mféŋŋ. ³² Ábóŋŋ ntsili a ngá lánj é mbé ná:

“Bé ngá ke ya ní amvála ané bá ke ya ntómá é vóm bá kík biyémm, amvála ané mwann ntómá a ne evóó ósú ébe éñí aa kík wɔ mivwaát, néa eé ndzí kúu ánu deñ.

³³ Bé ngá lére ní osoán, ébɔ kaa ní ákík misaŋ tételé; ve nzá aa ye lánj myee bot weñ?

Amú ná bá kík ní eniŋ ónzánj é sí ní.”

³⁴ Ané é mot a mbé eyee a ngá síli Felipe ná:

“Ma dzaa wa engóngɔ́ɔ́ ná o kat ma; mfá nzá nkúlu medzó aa kɔ́bɔ é dzam dí? Ye mfá weñ émyen, ngé ki mfá mot enziŋ mfé?”

³⁵ Éde Felipe a ngá kúu ánu, á nga kat ní é mbamba fwéñ Yesus, átára ye ntsili a ngá lánj. ³⁶ É tám bé ngá ke ókaŋj été, ané bé ngá sian vóm enziŋ a tɔ́ ya mendzím, éde mot te a ngá dzó ná:

“Dággé, mendzím éemá, dzé dá dzip ná me táa duuban?” ³⁷ [Éde Felipe a ngá dzó ní ná:

“Ngé wa bwíni ya nlém óse, é ne bɔban.”

Ané mot te a ngá yalan ná:

“Ma yébe ná Yesukristo éñe a ne é Mwán Nzamá.”]

³⁸ Éde a ngá mánan ekálík ná eé tébe. Ané bé beañ bé ngá sigi mendzím été, éde Felipe a ngá du ní. ³⁹ É tám bé ngá kólo mendzím été, ané Nsísim Ntí ó ngá dzíga vea Felipe ó véa, é mot a mbé eyee kaa fe ní ábera yén. Éde a ngá tsíni ékena deñ ya mesán. ⁴⁰ Ákoan ná Felipe ní a ntɔ́ Ásoto, eé kat mbamba fwéñ á bekísoan bése a ngá ke aa lot, akekwiñ ané a ngá sian á Sesarea.

Saulo aa bwíni Yesus

9 ¹ Ve, Saulo ní a ngén aa sóm aywá ya áywiñ báyaga Ntí. Éde a ngá ke yén ntébosú befára, ² a dzaa ní bekálara ná a ke aa níi bésinagoga bé ne á Damasko, á mfá ye ná é mot áse a ne koan ya ní a tɔ́ mbwíni Kristo [a ne koan ya ní eé bee Nzenn], a ke ya ní mbok nkáán á Yerusalen, befám ya biningá. ³ Ve, eé ke, ákoan ná a ntɔ́ bebeñ á kísoan

á Damasko, ásítem ná mikwikwiñ mí eyéa ye á dzóp mí mana ní boman. ⁴Éde a ngá ku ósí, ané a ngá wók kíng deé dzó ní ná: “Á Saulo, á Saulo, amú dzé wa dzén ma ásí?”

⁵Éde ní a ngá síli ná: “Á Ntí, o ne nzá?” Ané a ngá yalan ya ní ná: “Ma me ne Yesus, éñi wa dzén ásí. [É ne ndzuúk ná wa bími abo á nsɔŋ.]” ⁶Éde Saulo, eé ku ngom ya wɔŋŋ, a ngá síli ná, “Á Ntí, wa kómo ná me bo dzé?” Ané Ntí a ngá dzó ní ná,] “Tébegé, o níí á kísoan, véa, éñe bá ye wa kat é ddam wa yian bo.”

⁷Éde é bot bábe Saulo bé ngá ke nsámá, bé mbé bé téle kaa ákɔbo, béé wók kíng, ve, kaa áyén mot enziŋ. ⁸Ané bé ngá bóro Saulo ósí; ve, mís me yɔɔ ní, éñe kaa áyén dzóm enziŋ. Éde bé ngá ke níi ya ní á Damasko bé belé ní énam. ⁹A ngá tɔbo melú mé léa kaa áyén, kaa ádzí, kaa ki áñú.

¹⁰Nyága enziŋ a mbé á Damasko a tɔɔ eyola ná Ananías, éde á nyénánn ye á nsísim, Ntí a ngá dzó ní ná: “Á Ananías.” Ané ní a ngá yalan ná: “Á Ntí, ma ní.” ¹¹Éde Ntí a ngá dzó ní ná: “Tébegé, kén fe á nseŋ bá lwée ná Tételé; dzénŋe mot enziŋ é ndá Judas a tɔɔ eyola ná Saulo, mot ye á Tarso. Amú ná aa yaglan, ¹²á yén fe á nsísim été ná, mot enziŋ a tɔɔ eyola ná Ananías eé níí á ndá, a bere ní mó á mfá ye ná á bera yén.”

¹³Ané Ananías a ngá yalan ná: “Á Ntí, me dzén yaá wók abwiññ bot dá kɔbo mfá mot te, ya ábímm mbéa bé mam a mana yaá bo bébwíni bwe á Yerusalen. ¹⁴Atwaa ó vá, a belé fe é nguu edzwée betébosú befára ná, á biñ é bot bése bá yónán Éyola dwe.”

¹⁵Éde Ntí a ngá dzó ní ná: “Kén, amú ná mot te a ne ma é dzóm me tɔp yaá ná á ke ya Éyola dam ébe ásu meyɔŋ mefé, ya bekéza, ya fe bwán béye Israel. ¹⁶Amú ná ma ye ní lére abímm avé aa yian dzuk ákála Éyola dam.”

¹⁷Éde Ananías a ngá ke, ané a ngá níí á ndá, á bere Saulo mó eé dzó ná: “Á mwadzaŋ Saulo, Ntí éñe á lóm ma, á mfá ye ná o bera yén, o tɔbo fe ndzálánn ya Mfúfúp Nsísim, é Yesus a ngá yéne wa ókaŋŋ été, é nzenn o ngá sɔ.” ¹⁸Etéññ te ébyen, ané byém binziŋ bí ngá ku ní ó mís bí tɔɔ ané bibás, éde a ngá bera yén, ané a ngá tébe a duuban fe. ¹⁹Niané a ngá dzí, éde a ngá bera biñ nguu. Ané Saulo a ngá tɔbo melú menziŋ bábe báyága bé mbé á Damasko.

Saulo aa kat mbamba fwéñ á Damasko

²⁰Éde, véa, a ngá ke aa kat é mbamba fwéñ Yesus á besinagoga été ná, Yesus éñe a ne é Mwán Nzamá. ²¹Ané é bot bése bé ngá wók ní, bé ngá ku avoo béé síli ná:

“Ye se é mot a ngá tsam é bot bá yónán éyola te á Yerusalen éeñí? Ye se ddam te édo aa sɔ, ná ábiñ bó a kéñ fe ya bó mibok ébe betébosú befára?”

²²Ve Saulo, ní a ngá bera daŋ ávévé nguu, á nga nzaman béjudio bé mbé bé tɔɔ á Damasko, eé lére ná, Yesus éñe a ne Kristo.

Bejudio bá kómo ywíñ Saulo

²³Niané abwiññ melú é ngá lot, ané bejudio bé ngá tébe enginiŋe ná bá ywíñ ñí; ²⁴bé nga mómɔ mibéñ míye á kísoan alú ya ó mos á mfá ye ná bé ywíñ ñí; ve, Saulo ñí aá yem enginiŋe te. ²⁵Éde beyága bé ngá ñɔŋ ñí á alú, bé kéñ ñí sili á mfim á tɔɔ á mkpéñ été.

Saulo a ne á Yerusalen

²⁶Niané Saulo a ngá sian á Yerusalen, ané a ngá kómo fulan bábe beyága; ve, bésesé bé ngá kɔ ñí wɔŋŋ, amú bée ngá yébe ná ñí a ne fe nyága. ²⁷Ve, éde Bernabé a ngá ñɔŋ ñí, a kéñ ya ñí ébe baapostol, ané a ngá túga bó mana kat ámvála Saulo a ngá yén Ntí ókaŋŋ été, ya ané Ntí a ngá kóɔ ya ñí. Éde fe a ngá kat bó amvála ané a ngá kat fwéñ ye éyola Yesus á Damasko kaa ákɔ wɔŋŋ. ²⁸Néa, éñe Saulo a ngá tɔɔ bábe bó, eé kwíñ, eé ñíí á Yerusalen; ²⁹eé kóɔ fe ye éyola Ntí kaa ákɔ wɔŋŋ. A ngá kóɔ, eé kéá fe bábe bejudio bé ngá kóɔ griego; ve, bejudio béte bé nga lám ná bá ywíñ ñí. ³⁰Éde, niané bɔbéñaŋ bé ngá nú dɔ tán, ané bé ngá sigi ya ñí á Sesarea, véa bé lóm ñí á Tarso.

³¹Éde tám te, ékóánn bebwíni á Judea áse, ya á Galilea áse, ya á Samaria áse, é mbé é tɔɔ mvwaá; é ngá vém á nsísim, deé niŋ fe á wɔŋŋ Ntí été, ya ávwála nlém Mfúfúp Nsísim, tán bebwíni é ngá kɔgle.

Pedro aa sɛñ Eneas

³²Éde a ngá ɔ ná, Pedro eé ke aa tóban mevóm mése, ané a ngá ke fe fɛp bebwíni mbé bé tɔɔ á Lida. ³³Éde a ngá koan ya mot enziŋ ó véa a tɔɔ eyola ná Eneas; ákoan ná é ntɔɔ mibú mmom, mot te a tɔɔ mbóbók a bóo éɔŋŋ. ³⁴Ané Pedro a ngá dzó ñí ná:

“Á Eneas, Yesukristo aa sɛñ wa, tébegé, wámyen o kom fe éɔŋŋ dwe.”

Éde a ngá tébe etéññ te ébyen. ³⁵Ané é bot bése bé mbé bé tɔɔ á Lida, ya á Sarón bé ngá yén Eneas, éde bé ngá veŋan ébe Ntí.

Áwómó Dorkas

³⁶Nyága miningá enziŋ a mbé á Jope a tɔɔ eyola ná Tabita, dá yíli á griego ná Dorkas. Miningá te, a mbé ndzálánn ya mbamba míbɔann ya ávé mibúbúá, a ngá ɔ eé ɔ néa. ³⁷Éde a ngá ɔ ná, melú méte miningá te a ngá kwan, aa wú fe. Niané bé ngá mana ñí wáa mendzímm, ané bé ngá bwíi ñí á ndá ndága ó yóp. ³⁸Niané beyága bé ngá wók ná Pedro a ne á Jope, a tɔɔ ná Jope ñí a ne fe bebeñ á Lida, éde bé ngá lóm befám bé beañ ná bé dzaa ñí ná: “Nzaá óná avóó, o táa bem.”

³⁹Ané Pedro a ngá tébe, a kéñ fe bábe bó. Niané a ngá sian, éde bé ngá ke ya ñí á ndá ndága ó yóp. Ané mikús mí biningá míse mí ngá mana ñí luŋ, míi yi, míi lére fe ñí bíwómán ya bitóp bíse Dorkas a ngá lat é tám a

mbé bábe bó. ⁴⁰Niané bé ngá mana kúlu bot átán, ané Pedro a ngá kútbe ó sí, á nga yaglan; niané a ngá vejan a dága mbim, ané a ngá dzó ná:

“Á Tabita, tébegé!”

Éde Tabita a ngá kúu mís, a yén Pedro ané a ngá tɔbo. ⁴¹Éde Pedro a ngá sám ní wéá, a téle ní. Ané a ngá lwée bébwíni ya mikús mí biníngá, a lére bó ní ntétéá. ⁴²Éde bot bé ngá yem dzam te á Joje áse, ané abwiññ bot é ngá bwíni Ntí. ⁴³Éde Pedro a ngá tɔbo á Joje abwiññ melú, é ndá mot enziñ bé ngá lwée ná Simón, nkom bikop bí tsít.

Pedro bá Kornelio

10 ¹Mot enziñ a mbé á Sesarea a tɔɔ eyola ná Kornelio; a mbé kaba ye á nsámá biteá bé ngá lwée ná Italiana. ²A ngá dzálá memvéná mé Nzamá mvéañ ya áko fe ní wɔɔɔ, bá é ndá bot dzeñ ése. A ngá bíra vé mibúbúá, eé yaglan fe ya Nzamá tám áse. ³Éde bebeñ méwola mé léa ye ngogáse, a ngá túga yén ángel Nzamá á nyénánn ye á nsísim, eé níí é vóm á mbé, a dzóo ní ná:

“Á Kornelio!” ⁴Ané a ngá bem ángel mís, eé bíra kɔ wɔɔɔ, éde a ngá dzó ná: “Á Ntí, a ne á yá?” Ané ángel a ngá dzó ní ná: “Méyaglán mwe ya bívévé bywe bí bét yaá ósímánn ósú Nzamá. ⁵Éde áwola dí, lómɲe bot á Joje, o bána mot enziñ bá lwée ná Simón, a tɔɔ fe eyola ná Pedro. ⁶Pedro te, a tɔɔ ébe é mot bá lwée ná Simón, nkom bikop bí tsít, é ndá dzeñ á nsá mán.”

⁷Ákoan ná ángel a ngá kóbo ya ní á ke yaá, ané Kornelio a ngá lwée bebo biséññ bé beañ béye é ndá dzeñ, ya mwann benzima mbóó ye a ngá kaɲ Nzamá, eé séan fe ya Kornelio. ⁸Niané a ngá mana bó do kaɲle ásesé, éde a ngá lóm bó á Joje.

⁹É mos ó ngá belan véa, béé ke ókaɲɲ été, ákoan ná bé ntɔɔ bebeñ á kísoan, ané Pedro a ngá bét á ndá áyóp, bebeñ énzénzaɲ ó mos, ná aa ke yaglan. ¹⁰Éde eé wók nzeñ, á nga kómo dzí; é tám bé ngá yám bidzí, ¹¹ané Pedro a ngá tára ná aa yén á nsísim été dzóp dá yɔɲbe, dzóm deé fonan ya mora etóp, é kele ya meló mé nii, deé sigi fe ásí. ¹²Été, bétsíť bé ne ya mebo mé nii bé mbé ya ébá bá dulu mebum ósí, ya fe anwann. ¹³Ané kíɲɲ e ngá dzó ní ná: “Á Pedro, tébegé, o ywíñ, o dzí fe.”

¹⁴Ve, Pedro ní a ngá yalan ná: “Á Ntí, é sés bɔban amvála enziñ! Amú ná máá bé tára dzí dzóm enziñ ye é ne abé, é tɔɔ fe mvin.” ¹⁵Éde kíɲɲ e ngá bera kóbo éyɔɲ beañ ná: “É dzóm Nzamá á fúbu yaá, wa o táa do lwée ná abé.”

¹⁶Dzam te é ngá bɔban biyɔɲ bí léa; éde etéññ te ébyen, dzóm te é ngá bét á dzóp été. ¹⁷É tám Pedro a mbé aa voó néa, eé fas fe á nlém weñ été ná, nyénánn ye á nsísim mé yén wi, wá yíli á yá. Véa, éne é bot Kornelio a ngá lóm, bé ngá síli é ndá Simón, ané bé ngá sian á mbéñ. ¹⁸Éde bé ngá lwée, bé síli fe ngé é Simón bá lwée ná Pedro a tɔɔ ó véa.

¹⁹Eyɔŋ Pedro ñí a ngá fas nyénánn te, ané Nsísim a ngá dzó ñí ná: “Dággé, bot bé léa bá dzéŋ wa. ²⁰Édo é ne ná, tébegé, o sigi, kén fe mínabe bó kaa ásigbe, amú ná ma me lóm bó.”

²¹Ané Pedro a ngá sigi [é vóm é bot Kornelio a ngá lóm bé mbé], a dzóo bot béte ná:

“Ma éñí, ma me ne é mot mína dzéŋ. Akála dzé míní sɔ?”

²²Éde bé ngá yalan ná:

“Kaba Kornelio éñe á lóm bía. A ne nzósoó mot aa kɔ fe Nzamá wɔŋŋ, a belé mbamba ngañiá áyɔŋ bejudio áse. Mfúfúp ángel ó mánan ñí ná á bána wa é ndá dzeñ, á mfá ye ná á beá bífiá bywe.”

²³Ané Pedro a ngá bó bó ná bé ñí, a bwíi fe bó á ndá. É mos ó ngá belan véa, éde a ngá tébe a kéñ bábe bó. Ané bebwíni benziŋ béye á Jope bá bé ngá ke fe ñí lére.

²⁴Éde bé ngá sian á Sesarea é mos mbɔɔ ó ngá belan véa. Kornelio ñí eé yana bó, ané a ngá mana bána bívúvúmán byeñ ya bémvwiññ bábe bó bé ngá bíra wókgan. ²⁵Eyɔŋ Pedro a ngá ke ñíi á ndá, ané Kornelio a ngá kólo ná aa ke tóban ya ñí, éde a ngá kútbe Pedro mebo ó sí ná aa kaŋ ñí.

²⁶Ve, Pedro ñí a ngá téle ñí eé dzó ná:

“Tébegé! Mámyen ma me ne fe mot.”

²⁷Pedro á nga léan bá ñí, éde a ngá ñíi, a koan ya abwiññ bot á ndá été. ²⁸Éde Pedro a ngá dzó bó ná:

“Mína yem amvála avé é ne kaa áyian ná mwann judio á fulan bá mot ye ayɔŋ afé, ngé ki áyit ñí bebeñ. Ve, Nzamá a lére yaá ma ná, me táa lwée mot enziŋ ná abé ngé ki mvin. ²⁹Amú dzam te, niané baá lwée ma, ané me sɔ kaa ádwaan. Éde ma síli ná, akála dzé mína lwée ma?”

³⁰Ané Kornelio a ngá dzó ná:

“Ámvála áwola dí, é ntɔɔ melú mé nii, me ngá yaglan á ndá dzam été, bebeñ méwola mé léa ye ngɔgáse; véa, mot enziŋ a tébe ma ósú, a бага bitóp byee feañ, ³¹a dzóo ma ná: ‘Á Kornelio, Nzamá a wók yaá méyaglán mwe, bívévé bywe byá a síman yaá fe. ³²Édo é ne ná, lómŋe bot á Jope ná o bána é Simón bá lwée ná Pedro; éñe a tɔɔ é ndá Simón nkom bikop bí tsít, á nsá máŋ.’ ³³Etéññ te ébyen ané me ngá lóm ná bé lwée wa, wa o bó yaá fe mvéáñ ná o sɔ yaá. Éde áwola dí ó vá, bía bése sé bí ne ósú Nzamá, ná bía beá é mam mése Ntí á mánan wa.”

Pedro aa kat mbamba fwéñ ébe Kornelio

³⁴Ané Pedro a ngá kúu anu eé dzó ná:

“Bébélá, me yem yaá ná, Nzamá áá tsígí mot enziŋ; ³⁵ve, ébe meyɔŋ mése, éñí aa kɔ Nzamá wɔŋŋ, a bó fe é mam mé ne nzósoó éñe Nzamá aa ñɔŋ. ³⁶Éfiá Nzamá a ngá lóm bwán béye Israel, eé kat mbamba fwéñ ye á mvwaá ébe Yesukristo, éñí a ne Ntí bot bése. ³⁷Mína yem é dzam é ngá bɔban á Judea ngúra; atéé ye á Galilea, niané Juan a ngá mana kat bot

fwěń ná bá yian duuban; ³⁸ma kóbo mfá Yesus éńí a ne mot ye á Nasaret; ámvála Nzamá a ngá vé ńí ya Mfúfúp Nsísim, ya edzwée, ya ámvála a ngá ke aa wulu eé bo bot mbenj; eé sěń fe ébá bésesé débale a ngá tsíble, amú ná Nzamá a mbé ébe éñe. ³⁹Bía bí ne bengańía é mam mése a ngá bo á Yerusalen ya é vóm áse bejudio bé tɔ́ɔ. Éñe fe bé ngá kele élé, bé ywíń ńí. ⁴⁰Ve, Nzamá aá wómo ńí álú léa, a lík fe ná a nzu yéne ébe bía; ⁴¹se ébe nnam ngúra, fáve ébe bengańía, ébá Nzamá a ngá tára tɔ́p. Bía é bot bíabe Émyen bí ngá dzí ya áńú niané a ngá wómo miwúán été. ⁴²Éñe aá mánan bía ná bí kat bot fwěń, bí vé fe bot ngańía ná éñe Nzamá a téle yaá ané Nkík misań ébe betetéá ya miwúán. ⁴³bekúlu medzó bése bá vé ńí ngańía ná, éńí áse aa bwíni ńí, aa ye ńɔ́ɔ ndzámann misémm ákála éyola Yesus te.”

Meyɔ́ɔ mefé má ńɔ́ɔ Mfúfúp Nsísim

⁴⁴Ákoan ná Pedro a ngén aa kóbo bifía bíte, ané Mfúfúp Nsísim a ngá sian ébe é bot bése bé ngá wók éfía Nzamá. ⁴⁵Éde bejudio bé mbé bebwíni bé ngá ke lére Pedro, bé ngá ku avoo ná, meyɔ́ɔ mefé má mé ńɔ́ɔ yaá fe Mfúfúp Nsísim dás. ⁴⁶Amú ná bé ngá wók beé kóbo mikóbo, beé bére fe Nzamá ó yóp. ⁴⁷Ané Pedro a ngá síli ná:

“É bot bé ńɔ́ɔ yaá Mfúfúp Nsísim bá ámvála avóó ané bía, ye mot enziɔ́ a ne bó kam ya mendzímme á mfá ye ná bé táa duuban?”

⁴⁸Éde Pedro a ngá mánan ná bé du bó ya éyola Yesukristo. Véa, ané bé ngá dzaa Pedro ná á bera lígi ayomm melú.

Pedro aa kat fwěń ná meyɔ́ɔ mefé má ńɔ́ɔ Mfúfúp Nsísim

11 ¹Ané baapostol ya bebwíni bé mbé bé tɔ́ɔ á Judea bé ngá wók ná, meyɔ́ɔ mefé mé ńɔ́ɔ yaá éfía Nzamá. ²Éde niané Pedro a ngá búlán á Yerusalen, ané é bot [bebwíni] bé mbé nkíkɔ́gán akeé bé ngá vé ńí bidzo. ³Béé dzó ná:

“Oó ńí yaá é ndá é bot bé sés nkíkɔ́gán akeé, o nga dzí fe mínabe bó.”

⁴Ané Pedro a ngá tára ná aa túga bó kat eé dzó ná:

⁵“Me mbé á kisoan Joje meé yaglan, éde me tɔ́ɔ á nsísim me ngá yén nyénánn dzóm deé sigi á dzóp ané mora etóp é kele ya meló mé nii. Ané é ngá só é vóm me mbé me tɔ́ɔ. ⁶Niané me ngá bem do mís, me túga daga, éde me ngá yén bésít bé ne ya mebo mé nii ya bésít béye áfan, ya ébá bá dulu mebum ósí, ya fe anwann. ⁷Éde fe me ngá wók kíɔ́ɔ deé dzó ma ná: ‘Á Pedro, tébegé, ywíńɔ́, o dzí fe.’ ⁸Ve, ma me ngá yalan ná: ‘Á Ntí é sés boban ámvála enziɔ́, amú ná é dzóm é ne abé ngé ki mvin dáá bé daɔ́ ánu dam tám enziɔ́.’ ⁹Ané kíɔ́ɔ e ngá só á dzóp éyɔ́ɔ beáń deé yalan ná: ‘É dzóm Nzamá á fúbu yaá, wa o táa do lwée ná abé.’ ¹⁰Dzam te é ngá boban biyɔ́ɔ bí léa, ané dzóm te áse é ngá búlán á dzóp été. ¹¹Etéńń te ébyen, éde bot bé léa bé mbé bé téle é ndá me mbé, é bot bé ngá lóm

ma, bée sɔ́ á Sesarea. ¹²Ané Nsísim a ngá dzó ma ná me ke bíabe bó kaa ásigbe. Éde bíabe bebwíni bé saman bí ngá ke, bí ñíi fe é ndá mot te.

¹³Ané a ngá kanle bía ámvála a ngá yén ángel a téle é ndá dzeñ a dzóo ñí ná: ‘Lómje bot á Joje, o bána Simón, éñí bá lwée ná Pedro; ¹⁴éñe aa ye wa kóbo bífiá wa ye tɔbo ya byɔ nkoránn, wa, ya é ndá bot dzwe ése.’

¹⁵Niané me ngá tára ná ma kóbo, éde Mfúfúp Nsísim a ngá sian ébe bó amvála ané a ngá tára fe bía sian. ¹⁶Ané me ngá síman éfiá Ntí amvála ané a ngá kóbo, eé dzó ná: ‘É ne ná Juan a ngá du ya mendzím, ve mína, mína ye duuban ya Mfúfúp Nsísim.’ ¹⁷Éde fe, ngé Nzamá a vé yaá bó dás ntéñ mbóó ané bía, é bot bé mana yaá bwíni Ntí Yesukristo; me mbé nzá ná, ma me mbé dzip Nzamá?”

¹⁸Niané bé ngá wók mam méte, éde bé ngá sis bivóó, bé nga vé fe Nzamá dúmá, bée dzó ná:

“Nde Nzamá a vé yaá fe meyoñ mefé ná me dzoban á mfá ye ná me niñ!”

Ekóánn bebwíni ye Ántiokia

¹⁹Véa, é bot bé ngá mana myaman amú éndáglé é ngá sɔ́ ákála áwú Esteban, bé ngá ke kwíñ á Fenisia, ya á Tsípre ya Ántiokia, ébɔ́ kaa ákóbo mot enziñ éfiá Nzamá, fáve bejudio etámm. ²⁰Ve, befám benziñ béye été bé mbé bot béye á Tsípre, ya fe á Sirene, bé ngá sian Ántiokia, bé nga kóbo ya begriego bée kat bó é fwéñ Ntí Yesus. ²¹É nguu Ntí e mbé ébe bó. Ané abwiññ bot e ngá mana fe bwíni Ntí.

²²Niané ékóánn bebwíni é mbé á Yerusalen é ngá wók fwéñ te, ané bé ngá lóm Bernabé Ántiokia. ²³Éde niané Bernabé a ngá sian Ántiokia, a yén fe ábwará Nzamá, ané a ngá sán; á nga lép fe bésesé ná, ya nlém nzósoó bé tɔbo mbán ébe Ntí. ²⁴Bernabé te a mbé mbamba mot, a tɔ́ fe ndzálánn ya Mfúfúp Nsísim ya mbwínánn. Éde, abwiññ bot é ngá koglan ébe Ntí.

²⁵Ané Bernabé a ngá ke á Tarso ná aa ke dzéñ Saulo. Niané a ngá koan ya ñí, ané a ngá sɔ́ ya ñí Ántiokia. ²⁶Éde bé ngá tɔbo bábe ékóánn bebwíni tán ngúra mbú, bée yágale fe abwiññ bot. Ántiokia, éñe bé ngá lwée beyága eyoñ ósúa ná Bekrísten.

²⁷Melú méte bekúlu medzó benziñ bé ngá kólo á Yerusalen ná bá ke Ántiokia. ²⁸Ané mbóó ye ébe bó a tɔ́ eyola ná Agabo a ngá tébe eé lére bot ya Nsísim ná nzeñ ndén é nkún nzu bó ébe sí áse. Nzeñ te e ngá bɔban é tám Klaudio a mbé Sesar. ²⁹Éde beyága, kada mot ya ábímm a mbé a belé, bé ngá kík ná bá lóm bebwíni bé mbé bé tɔ́ á Judea mvwálán. ³⁰Ané bé ngá bó dɔ, bée lóm betébosú béye á Judea mvwálán te. Bernabé bá Saulo ébɔ́ bé ngá lóm ya wó.

Áwú Jakobo ya mbok Pedro

12 ¹Melú méte, éde kéza Erodes a ngá dea bot benziñ béye ékóánn bebwíni mó ó ñúu, ná a ndágle bó. ²Ané a ngá ywíñ Jakobo

mwanñan Juan ya nzwaokerj. ³Niané Erodes a ngá yén ná bejudio bé yén yaá ddam te mvéañ, éde fe a ngá bera biñ Pedro, a mbé melú bá dzí mífémm mí ne kaa levadura. ⁴Niané a ngá biñ ní, ané a ngá fet ní á mbok, a téle fe misámá benzima mí nii; kada nsámá benzima ó belé benzima bé nii ná bé mómo Pedro; a ngá kómo fe ná, niané Paskua da mana, aa ye ní lére ósú bot. ⁵Éde bé ngá mómo ní á ndá mibok. Ve, ekóánn bebwíni é ngá bíra yaglan ya Nzamá mbán, ákála Pedro.

Angel aa kúlu Pedro á mbok

⁶É tám Erodes a mbé ná a nkún ní lére bot, alú te ébyen, Pedro a mbé a bóo óyó énzénzan benzima bé beañ, a tóó nkáán ya bekalamekéná bé beañ, benzima bé téle fe á mbéñ béé kálá ndá mibok. ⁷Véa, éde ángel Ntí a ngá yéne, ané eyéá é ngá mana ñaban ódzídzina été. Éde ángel a ngá kut Pedro ó mveañ, a suk ní óyó, a dzóo fe ní ná: “Dzígá tébe!” Ané bekalamekéná bé ngá swálán ní ó mó. ⁸Éde ángel a ngá dzó ní ná: “Bwátge byém, o bwát fe mengop mébo!” Éde Pedro a ngá bɔ dɔ néa. Ané ángel a ngá dzó ní ná: “Bwátge ékót dwe, o bee fe ma!”

⁹Éde a ngá kwíñ eé bee ángel, éñe kaa áyem ná é ddam ángel a ngá bɔ é mbé bébélá. Ve, a ngá tém ná a ne nyénánn ye á nsísim. ¹⁰Niané bé ngá lot nsámá benzima ósúá ye éwí beañ, ané bé ngá sian á mbéñ bikyeñ, éwí ó ngá dága á kísoan. Éde mbéñ te ó ngá kúuban bó etámm. Niané bé ngá kwíñ átán, ná bé ngén bá wulu á nseñ, etéññ te ébyen, ané ángel a ngá dzáng Pedro.

¹¹Niané Pedro a ngá biñ kén, éde a ngá dzó ná: “Áwola dí, bébélá me yem yaá ná Ntí éñe á lóm ángel weñ, éñe fe a koro yaá ma é mó Erodes été, ya é ddam áse ayonj bejudio é mvá ma kómo bɔ.”

¹²Niané Pedro a ngá nú tánj ddam te, éde a ngá ke é ndá María ñiá Juan, éñí a mbé eyola mésóm ná Markos, é vóm abwiññ bot é mbé é kóán deé yaglan. ¹³Niané Pedro a ngá lwée á mbéñ áká, ané mbo biséññ ngwan miningá e tóó eyola ná Rode a ngá ke ná aa ke dága. ¹⁴Niané a ngá yem é kíñj Pedro, éde ya mesán éñe kaa fe ákúu mbéñ, a búlán mbíí á ndá été, a kat bot fwéñ ná Pedro a téle á mbéñ. ¹⁵Ané bé ngá dzó ní ná: “Wa kwan á nlém!”

Ve, ní á nga yémle ná a ne Pedro. Éde bé ngá dzó ná:

“A ne ángel weñ.”

¹⁶Ve, Pedro ní a ngá tsíni eé lwée. Niané bé ngá kúu mbéñ, bé yén ní, ané bé ngá ku avoo. ¹⁷Éde a ngá lére bó ndem ya wéá ná bé sis bivóó, á nga kat bó fwéñ ámvála Ntí á kúlu ní á mbok. Ané a ngá dzó ná:

“Katgán Jakobo ya bebwíni mam méte.”

Éde a ngá kólo, a kéñ vóm mfé.

¹⁸Niané kírí e ngá léne, ané ngíniñe ndén e ngá boban énzénzan benzima ná, dzé é bɔ yaá Pedro. ¹⁹Niané Erodes a ngá mana ní dzéñ, éñe

kaa ákoan ya ñí, éde a ngá mana fas benzima, ané a ngá mánan ná bé ke bó ywíñ. Éde a ngá kólo á Judea a kéñ á Sesarea, ané a ngá ɔɔbo ó wéñ.

Áwú Eroles

²⁰Eroles a ngá bíra yéa ya bot béye á Tiro ya Sidón, éde bot béte bébyen bé ngá kwíñ kíng bé kéñ ñí yén. Bá tára mana lat amvwíññ ya Blasto, mbaale ndá Érodes, ná bá dzaa mvwaá, amú ná bé ngá ñɔɔ bidzi ábeɔɔ sí kéza. ²¹É mos bé ngá tsini, Eroles a бага bitóp bí kéza, a ɔɔ fe ósí ekóánn bá kík misaɔ, á nga kóbo ya bó. ²²Ané nkuna bot ó ngá lugu ñí weé dzó ná: “É kíng nzamá enziɔ édo ñí, se éñí mot!” ²³Etéññ te ébyen, éde ángel Ntí a ngá bími ñí, amú ná eé ndzi vé Nzamá dúmá, ané misóɔ mí ngá dzi ñí, a wú.

²⁴Éde éfiá Nzamá é ngá vém ya áfwiñ.

²⁵Éde niané Bernabé bá Saulo bé ngá mana kee mivwálán, ané bé ngá kólo á Yerusalen, bé kéñ fe ya Juan éñí a mbé eyola mésóm ná Markos.

Bá yáan ya Bernabé bá Saulo

13 ¹Ékóánn bebwíni é mbé Ántiokia, é mbé é belé bekúlu medzó ya beyágale: Bernabé; ya Simeón éñí bé ngá lwée ná Nsút Mot; ya Lusio mot ye á Sirene; ya Manaén éñí bá Eroles Antipas bé ngá vém vóm mbó; ya Saulo. ²É tám bé ngá dzémle ekóánn bá kaɔ Ntí, béé ki bidzi, ané Mfúfúp Nsísim a ngá dzó ná: “Kánaɔán ma Bernabé bá Saulo mfá éséññ me lwée yaá bó.”

³Éde niané bé ngá mana ki bidzi, béé yaglan fe, ané bé ngá bere bó mó, bé lóm bó.

Bernabé bá Saulo bá ke á Tsípre

⁴Niané Mfúfúp Nsísim a ngá lóm bó, ané bé ngá ke á Seleusia; véa, éñe bé ngá kígán mán bé kéñ á Tsípre. ⁵Niané bé ngá sian á Salamina, bé nga kat éfiá Nzamá á besinagoga bejudio. Bé mbé bé belé fe Juan ané mvwála weba.

⁶Niané bé ngá mana tóban etuɔɔ áse akekwiñ á Pafos, ané bé ngá koan ya mot enziɔ a ɔɔ mwann judio, mbo mekeɔɔ, nnéneá nkúlu medzó, a ɔɔ eyola ná Barjesus. ⁷Mot te, a mbé bá ndzwée Sergio Paulo, mfefák mot. Éde Sergio te a ngá lóm ná bé lwée Bernabé bá Saulo amú ná a ngá dzéɔ ná á wók éfiá Nzamá. ⁸Ve, Elimas, néa fe éyola mbo mekeɔɔ te é ngá yíli, ñí á nga dzip bó, eé dzéɔ fe ná ndzwée a nza bwíni. ⁹Ve, Saulo éñe fe a ne Pablo, a ɔɔ ndzálánn ya Mfúfúp Nsísim, éde a ngá bem Simón te mís, ¹⁰a dzóo ñí ná:

“Á wa, o ne ndzálánn ya meduk mése, ya abé áse, é mwán déble. Wa síɔ fe nzósoo áse! Ye wáa ye dzɔɔ ná wa nzaman bétételé menzenn Ntí? ¹¹Dággé áwola dí, é wéá Ntí ó ne wa á ngamm áyát! Wa nzu ɔɔbo ndzímɔ kaa áyén nlódzóp oyomm tám.”

Etéññ te ébyen ané dzíbi ya nkút bí ngá ku ñí ó mís, á nga ke aa vút eé dzéj é mot enziñ aa ke ya ñí énam. ¹²Niané ndzwée a ngá yén é ddam é ngá bōban, éde a ngá bwíni eé kám áyágalé Ntí.

Pablo bá Bernabé bá ke Ántiokia Pisidia

¹³Niané Pablo ya nsámá bot weñ bé ngá téé á Pafos, ané bé ngá ke sim á Perge Panfilia, éde Juan a ngá kánan bábe bó, a búlán á Yerusalen.

¹⁴Ané bé ngá lot Perge, bé sian Ántiokia Pisidia. Véa, niané bé ngá ñíi á sinagoga été é mos Sátará, éde bé ngá tōbo ósí. ¹⁵Niané bé ngá mana lán nkōw métsiññ ye é má bekúlu medzō, ané betébosú béye á sinagoga bé ngá lóm ná bé dzō bó ná:

“Á bōbédzan, ngé míní belé efíá melépgá enziñ mfá bot, kōbōgán dō.”

¹⁶Éde Pablo a ngá tébe, a vé ndem ya wéa, a dzóo ná:

“Á befám béye Israel ya é bot bá kō Nzamá wōññ, béágán. ¹⁷É Nzamá ayōñ Israel dí, áá tōp betará; ané a ngá bére bó ó yóp bé tōw beyéñ á sí ye Égipto, éde a ngá vea bó á sí te ya éwólo wéa deñ. ¹⁸A ngá nzomo bó éyáññ été tán ané mibú mewóm mé nii. ¹⁹Niané a ngá mana tsam meyoñ zangbéa á sí ye á Kanaán, ané a ngá kee bó sí te, ná eé bō é ngap deba.

²⁰Ddam te áse é mbé tán mibú mitet mí nii ya mibú mewóm mé tán.”

“Véa, a ngá vé bō bekík medzō, akekwiñ ébe nkúlu medzō Samuel.

²¹Akólo ye ó véa éde bé ngá dzaa kéza, ané Nzamá a ngá vé bó Saúl, é mwán Sís, mot ye áyoñ Benjamín; tán mibú mewóm mé nii. ²²Niané Nzamá a ngá vea ñí, éde a ngá téle bó kéza David, éñe fe a ngá vé ngañiá eé dzó ná: ‘Me yén yaá David, é mwán Esaí ná, a ne é mot nlém wōm wá dziñ; éñe aa ye bō nkómánn wōm óse.’ ²³Éde, ébe é mvoñ David, Nzamá a sō yaá ya Nkoro bot Israel, Yesus, amvála ané ngaá é mbé. ²⁴Kaa ná Yesus á sian, Juan a ngá tára kat bot béye Israel bése fwéñ ná bé duuban á mfá ye ná bé dzoban misémm. ²⁵Éyoñ Juan a ngá bō ná, á nga mana yaá éséññ deñ, éde a ngá dzó ná: ‘Mína tém ná me ne nzá? Me sés éñí. Ve, dággán mot aa nzu ma á mvús, me se mot ye a ne ñí tsii mengop mébo.’ ”

²⁶“Á bōbédzan béye é mvoñ bot Abraam, ya é bot bá kō Nzamá wōññ bé ne énzénzan denan, bía bé ngá lóm efíá ákoroga dí. ²⁷Amú ná é bot bé tōw á Yerusalen ya betébosú beba, ébō kaa áyem Yesus, kaa ki ábís bífiá bekúlu medzō bá lán kada Sátará, bé ngá dzálá byō é tám bé ngá vé ñí meku. ²⁸Afáñbō ná, ébō kaa áyén étōm enziñ ná a ngá yian wú, bé ngá dzaa Pilato ná á ywíñ Yesus. ²⁹Niané bé ngá mana dzálá é mam mése mé mbé ntsilann mfá Weñ, ané bé ngá sili ñí élé, bé dzep ñí ó sōñ. ³⁰Ve, éde Nzamá a ngá wómo ñí miwúán été. ³¹Á nga yéne tán abwiññ melú ébe é bot bábe bó bé ngá téé á Galilea akekwiñ á Yerusalen; éde áwola dí, bot béte bé ne bēngañiá bēñ á bot été.”

³²“Bía kat fe mína mbamba fwéñ ná, é ngaá bé ngá kyaa betará,

³³Nzamá a dzálá yaá bía dō, bía é bot bí ne é bwán beba; áá bō dō, niané

a ngá wómo Yesus, amvála ané é ne ntsilann á Salmo beañ ná: ‘Wá o ne é mwán wóm, me byéñ yaá wa émuú.’ ³⁴Édí é ne ná Nzamá aá wómo ní míwúán été ná á bɔ kaa ábera wú, a ngá dzó dɔ aaná: ‘Ma ye mína vé mífúfúp ya bébélá mengaá me ngá kyaa David.’ ³⁵Amú dзам te, aa bera fe dzó á Salmo mfé ná: ‘Wáa ye lík ná ntópbán mot we ó bweñ.’ ³⁶Amú ná, niané David a ngá mana séan ya myee bot weñ á nkómánn Nzamá été, ané a ngá ke óyó [áwú], éde bé ngá dзep ní énzénzan beéséá été, é ñúu deñ da e mana fe bweñ. ³⁷Ve, éñí Nzamá a ngá wómo míwúán été, eé ndzi bweñ. ³⁸Á bóbédzan, yemñán ná mfá Yesus te, bía kat mína fwéñ ndzámann misémm. ³⁹Éde é mam mése bée mbé mína lán ná míní ne nzósoó á nkɔ́ métsiñ Moisés été, é mot áse aa bwíni ní, bá lán ní ná a ne nzósoó. ⁴⁰Tɔbɔgán ya nkée ná, édí é ne ntsilann mébá bekúlu medzó été, é táa nzu ébe mína, ná:

⁴¹ ‘Dággán, á bebyana bot,
kpáán mevoó, wán fe.
Amú ná ma bɔ mora dзам mélu menan;
é dзам mínáa ye yébe amvála enziñ,
atwaa mot á kat mína dɔ.’ ”

⁴²Niané bé ngá kwíñ átán, ané bé ngá bíra dзaa Pablo bá Bernabé ná, bé bera bɔ kat fwéñ bifíá bíte é Satará mbɔ́. ⁴³Éde niané ekóánn bá kan Nzamá é ngá mana, ané abwiññ bejudio ya é bot bé ngá bee nyébé bejudio bée kɔ Nzamá wɔññ bé ngá bee Pablo bá Bernabé; éde bá bé ngá kɔbɔ ya álép fe bɔ ná, bé tɔbɔ mbán ábwará Nzamá été.

⁴⁴É mos Satará ó ngá belan véa, bebeñ ané kísoan ngúra e ngá mana kóán ná bá wók éfiá Ntí. ⁴⁵Ve, niané bejudio bé ngá yén nkuna bot, éde bé ngá tɔbɔ ndzálánn ya abéánn, bé nga dwaan ya é mam Pablo a ngá kɔbɔ, bée tea fe ní. ⁴⁶Ané Pablo bá Bernabé, bée kɔbɔ kaa ákɔ wɔññ, bée dzó ná:

“É ngá yian ná mína bé tára kat éfiá Nzamá. Ve, amú ná mína tep dɔ, mína bébyen mína lére ná mínáa yian ya éniñ é ne mbéámbéa. Yénñán ná, bí nga búlán yaá ébe meyɔñ mfé. ⁴⁷Amú ná, néa, éñe Ntí aá mánan bía, eé dzó ná:

‘Me téle yaá wa ná, o ne meyɔñ mfé eyéa,
á mfá ye ná o ke ya akoroga
akekwíñ é vóm sí da súgu.’ ”

⁴⁸Éde niané meyɔñ mfé mé ngá wók dɔ, ané bé ngá sán bé nga vé éfiá Ntí dúmá, éde ébá bé mbé ntópbán mfá éniñ é ne mbéámbéa bé ngá mana bwíni. ⁴⁹Ané éfiá Ntí é ngá ke dá ñeñ ábeññ sí áse. ⁵⁰Ve, bejudio

bá bé ngá mana fuk é bora bé biningá bá kaŋ Nzamá ya betébosú béye á kisoan. Amvála te, bé ngá dzɛŋ Pablo bá Bernabé ásí, éde bé ngá tsílán bɔ́ ábeŋŋ sí deba. ⁵¹Ané Pablo bá Bernabé bá bé ngá sas mbúlgé mébo meba, é tɔ́ ndem ná bá lúm vóm te mvús. Éde bé ngá ke Íkonio. ⁵²Ané beyága bé ngá tɔbo ndzálánn ya mesán ya fe Mfúfup Nsísim.

Pablo bá Bernabé bá ke Íkonio

14 ¹A ngá bo ná, Íkonio, Pablo bá Bernabé bé ngá ñí á sinagoga bejudio, ámvála nkɔbo bé ngá kɔbo ya mora nkuna bot a ngá bwíni, atéé ye bejudio akekwiñ begriego. ²Ve, bejudio bé ngá bo kaa ábwíni bé ngá fuk ya átsíni meyoŋ mefé ná bé wórán é mam mé ne abé, mfá bɔ́bédzan béte. ³Ve déá, bé ngá tɔbo ó véa abwiññ tám, béé kat éfiá Ntí kaa áko wɔŋŋ, éñí a ngá vé mbamba ngañiá ébe efíá ya ábwará deñ, eé lík ná mendem ya bora biyágán bí mam bí bɔban é mó meba été. ⁴Éde abwiññ bot béye á kisoan é ngá kaban, bevɔ́ɔ bé mbé é ngamm bejudio; ve, ébá bevɔ́ɔ bá ébe baapostol. ⁵Ve, niané meyoŋ mefé bábe bejudio bébyen ya fe betébosú bé ngá tébe enginiŋe ná bé ndágle bɔ́, bé lúm fe bɔ́ mekwá. ⁶Niané baapostol bé ngá ñú dɔ́ tán, ané bé ngá túp bé kén á Litra ya á Derbe bekisoan béye á Likaonia ya fe ábeŋŋ sí é mbé á mféŋŋ. ⁷Bé ŋga kat fe mbamba fwéñ ó wéñ.

Bá lúm Pablo bá Bernabé mekwá á Litra

⁸Á Litra mot enziŋ aa mbé kaa nguu mébo, a tɔ́ ebók atéé ye ábyálá ye ó ñiá. Ákoan ná, mot te áá bé tára wulu. ⁹Pablo eé kɔbo, mot te ñí eé beá ñí. Ané Pablo a ngá bem ñí mís, a yén ná mot te a belé mbwínánn mfá áseñban. ¹⁰Éde Pablo a ngá kɔbo ñí ya kíŋŋ oyaáp ó yóp ná:

“Tébegé tételé ya mébo mwe.”

Ané mot te a ngá yóo, á ŋga wulu fe. ¹¹Niané nkuna bot ó ngá yén é dzam Pablo a ngá bo, éde bé ngá bére mékíŋŋ meba béé dzó á nkɔbo Likaonia ná:

“Benzamá bé sigi yaá ébe bía bé tɔ́ amvála ané bot.” ¹²Éde bé ngá lwée Bernabé ná Júpiter. Ané Pablo ñí á bé ngá lwée ná Merkurio, akála ná éñe a ngá bo eé kɔbo efíá. ¹³Éde é fára Júpiter á mbé á kisoan átán a ngá sian áñí mbéñ a belé nnóm ñát ya mesamm, á ŋga kómo vé metúnŋa fufúlu ya nkuna bot. ¹⁴Ve, niané baapostol Pablo bá Bernabé bé ngá wók dɔ́, éde bé ngá ñap bítóp bé mbé bé бага. Ané bé ngá ke mibíí á nkuna bot été, béé yón,

¹⁵béé dzó fe ná: “Á bot, akála dzé mína bo mam méte? Bía bí ne fe bot ntéññ mbɔ́ɔ ané mína. Éde bía kat mína mbamba fwéñ ná, míní lúm nzeze mam mvús, míní veŋan fe ébe é Nzamá a ne ntétéá, éñí a ngá bo dzóp, ya sí, ya máŋ, ya é byém bíse bí ne été. ¹⁶Myee bot ó ngá lot ó mvús, Nzamá a ngá lík ná meyoŋ mése mé ke ménzenn meba mébyen.

¹⁷Ve, eé ndzí ki lík amvála enziŋ ná aa vé é ngañiá weñ émyen, eé bo mvéañ, eé vé fe mína mvenj ye á yóp, ya métám bilé byá wúm bibumá, eé dzálá mína ya bidzí ya fe mesán mílém myenan été.”

¹⁸Afáŋbo ná bé ngá dzó mam méte, é mbé bó ndzuúk ná bé dzip nkuna bot te ná, bé táa bó vé metúnja.

¹⁹Niané bejudio benziŋ bé ngá só Ántiokia ya Íkonio, éde bé ngá mana fuk nkuna bot, eyoŋ te bé nga lúm Pablo mekwá, bé kéñ fe bá dulu ñí á kísoan átán, béé tém ná a wú yaá. ²⁰Niané beyága beñ bé ngá mana ñí luŋ, a tébe, ané a ngá ñíí á kísoan été. É mos ó ngá belan véa, éde a ngá ke á Derbe bá Bernabé.

²¹Niané bé ngá mana kat mbamba fwéñ, bé wún fe abwiññ beyága á kísoan te, éde bé ngá búlán á Listra ya Íkonio ya fe Ántiokia; ²²béé ke bá vé bebwíni nguu, béé lép fe bó ná bé tɔbo mbán á mbwínánn été. Bé ngá dzó fe bó ná: “Dá yian ná bí lot ábwiññ midzuúk été, á mfá ye ná bí ñíí édzwée ngómán Nzamá été.” ²³Niané bé ngá ke bá téle betébosú ébe kada ekóánn bebwíni, béé yaglan béé ki fe bidzí, ané bé ngá kee bó Ntí, éñí bé ngá bwíni.

Pablo bá Bernabé bá búlán Ántiokia Siria

²⁴Niané bé ngá lot Pisidia, ané bé ngá sian á Panfilia. ²⁵Éde niané bé ngá mana kat effá á Perge, ané bé ngá sigi Átalia. ²⁶Akólo ye ó véa, éde bé ngá kígán mán, bé kéñ Ántiokia é vóm bé ngá kee bó ábwará Nzamá été, mfá éséññ bé ngá mana bo. ²⁷É tám bé ngá sian, éde bé ngá tɔɔ ekóánn bebwíni, bé nga kat bó é mam Nzamá a ngá bo ébe bó, ya amvála ané a ngá kúu meyoŋ mefé míbéñ ná má mé bwíni fe. ²⁸Éde Pablo bá Bernabé bé ngá lígi ó weñ abwiññ tám bábe beyága.

Bá bo ekóánn á Yerusalen

15 ¹Éde bot benziŋ bé ngá sigi á Judea, bé nga yágale bebwíni ná: “Ngé mína kaa ákíkban mekeé amvála ané métsiŋŋ Moisés má dzó, míní sés tɔbo nkoránn.” ²Ané Pablo bá Bernabé bé ngá bo abwiññ mikɔbo ya bisó bábe bot béte. Éde bé ngá bán ná Pablo bá Bernabé ya bebwíni benziŋ bé ke ébe baapostol ya betébosú á Yerusalen mfá ákéá dzam te.

³Niané ekóánn bebwíni é ngá lóm bó ané bé ngá lot á Fenisia ya Samaria, béé ke bá kaŋle ámvála meyoŋ mefé mé ngá bwíni Nzamá; éde dzam te é ngá bíra vé bebwíni bése mesán.

⁴É tám bé ngá sian á Yerusalen, ané ekóánn bebwíni, ya baapostol, ya betébosú bé ngá ñoŋ bó. Éde Pablo bá Bernabé bé ngá mana kat fwéñ é mam mése Nzamá a ngá bó ébe ébó. ⁵Ve, bebwíni benziŋ béye bé ngá tára bo á nyébé befariseo bé ngá tébe béé dzó ná:

“Bá yian bó kík mekeé, bé mánan fe bó ná bé dzálá métsiŋŋ Moisés.”

⁶ Ané baapostol ya betébosú bé ngá ɔ́ ekoánn mfá átee ddam te.

⁷ Niané bé ngá kóɔ ayaáp éde Pedro a ngá tébe, a dzóo ɔ́ ná:

“Á bobédzan, mína yem amvála ané Nzamá a ngá tɔ́p ma méléú ó mvús énzénzanɔ́ denan éte, á mfá ye ná ébe ánu dam, meyoɔ́ mefé mé wók mbamba fwéñ, mé bwíni fe. ⁸ Ané é Nzamá aa yem milém mi bot, a ngá vé ngañiá ná aa ñɔ́ɔ ɔ́ a vé ɔ́ Mfúfúp Nsísim ntéññ mbóó ané bía. ⁹ Nzamá eé ndzí ki ɔ́ obea ngamm ébe ɔ́ ya bía, éde a ngá fúbu mílém myeba ya mbwínánn. ¹⁰ Áwola dí, amú dzé mína bóble Nzamá, ná mína kele é kíɔ́ɔ bebwíni mbaga ó ne ná, atwaa betará ya bía bébyen bíí mbé wó nzomo? ¹¹ Ve, bía bwíni ná bí ne nkoránn amú é mvɔ́mm Ntí Yesus, ntéññ mbóó fe ané ébó.”

¹² Ané ekoánn bot ngúra é ngá sis evóó, bé ɔ́a beá ané Bernabé bá Pablo bé ngá kanle ábímm mendem ya bora biyágán bí mam Nzamá a ngá ɔ́ ébe ɔ́ á meyoɔ́ mefé éte. ¹³ Niané bé ngá mana sis evóó, éde Jakobo a ngá yalan ná:

“Á bobédzan, beágán ma. ¹⁴ Simón a kanle yaá amvála ané Nzamá aa fép meyoɔ́ mefé éyoɔ́ ósúá, ná á ñɔ́ɔ énzénzanɔ́ deba ngúra ayɔ́ɔ mfá eyola deñ. ¹⁵ Ddam te dá vegan fe ya bífiá bekúlu medzó, amvála ané é ne ntsilann ná:

¹⁶ ‘Niané mam méte má lot,
ma ye bera lón é ndá bot David é ngá tsam.
Ma ye bera lón é mvɔ́ɔ bot dzeñ,
ma ye ɔ́ bera téle.

¹⁷ á mfá ye ná méyoɔ́ mése mevóó mé ngá lígi,
émá ékígá dam é ntóó ébe ɔ́,
bé dzéɔ́ Ntí.

¹⁸ Ntí, éñí aa ɔ́ é mam má,
aa dzó ná,
bé yem yaá mɔ́ mbéámbeá.’ ”

¹⁹ Ya ddam te, ma kík ná bé táa ndágle é bot bá búlán ébe Nzamá méyoɔ́ mefé éte. ²⁰ Ve deá, bé tsili ɔ́ kálara ná bé táa kop nkanann biyemá ya nsémm eveák ya ndzián é tsít da wú abúk ya fe mekií. ²¹ Amú ná atée ye myee bot ókuá, bá kat fwéñ nkóó métsiɔ́ɔ Moisés ébe kada kísoan, bée lán fe mɔ́ á besinagoga kada Sátará.

Bá lóm bebwíni bé sés bejudio kálara

²² Éde véa, baapostol, ya betébosú, ya ekoánn bebwíni áse bé ngá yén mvéáñ ná bé tɔ́p bot benziɔ́ énzénzanɔ́ deba ná bé lóm ɔ́ Ántiokia ya Pablo bá Bernabé; bé mbé ná: Judas, éñe fe bé ngá lwée ná Barsaba; ya Silas. Bot béte bé mbé betébosú énzénzanɔ́ bebwíni. ²³ Ané bé ngá lóm ɔ́ ya é kálara ñí:

“Á bebwíni míní ne á meyoŋ mefé été; Ántiokia, ya Siria, ya Silisia; bía baapostol, ya betébosú, ya bebwíni, mbólán. ²⁴É tɔɔ ná bía wók fwéñ ná, bot benziŋ béye ébe bía, baá ke mína ndágle ya bifíá, béé nzaman mína; se bía bía lóm bot bête [béé dzó fe mína ná mína yian keleben ya ádzálá metsiŋ]. ²⁵Édo é ne ná, niané bí kwíñ kíŋŋ, ané bí yén mvéáñ ná bí tɔp bot bí lóm bó ébe mína bábe míndzindziŋ mí bɔbédzaŋ Bernabé bá Pablo. ²⁶Bot bête, bé kee yaá biniŋ byeba ákálá éyola Ntí wea Yesukristo. ²⁷Édo é ne ná, bí lóm yaá Judas bá Silas; ébó ya bifíá, bá ye túga kaŋle mam mevɔɔ á mevɔɔ méte. ²⁸Amú ná, bíabe Mfúfúp Nsísim bí yén mvéáñ ná, bí taa mína bera vé mbaga enziŋ, fáve é mam má, émo má yian. ²⁹Míní taa kop ndzían é byém bé vé yaá biyemá metúnŋa, ya mekií mé tsít, ya bétstí bá wú abúk, ya nsémm eveák; ngé míní ki mam méte, mína bɔ mvéáñ. Mvwaá ya mína.”

³⁰Éde bé ngá mana yáán ya bó, bé kéñ Ántiokia; ané bé ngá mana koán bot, bé kee bó kálara. ³¹Niané bá bé ngá lán ñí, éde bé ngá sán amú melépgá méte. ³²Judas bá Silas, bé tɔɔ fe bekúlu medzɔ, ya abwiññ bífiá bé ŋga vwála mílém bebwíni ya áyéme fe bó. ³³Niané bé ngá lot oyomm tám enziŋ ó véa, ané bebwíni bé ngá yáán ya bó á mvwaá été, á mfá ye ná bé búlán ébe é bot bé ngá lóm bó. ³⁴[Ve, Silas a ngá kí k ná a lígi.] ³⁵Ve, Pablo bá Bernabé bá bé ngá lígi Ántiokia, béé yágale éfiá Ntí béé kat fe mbamba fwéñ ya abwiññ bot afé.

Pablo bá Bernabé bá kánan

³⁶Niané ayomm melú enziŋ é ngá lot, ané Pablo a ngá dzó Bernabé ná: “Bí beragá ke bía fép bebwíni á kísoan áse bí ngá kat éfiá Ntí, á mfá ye ná bí yén ámvála bé né.”

³⁷Bernabé a ngá kómo fe ke ya Juan, éñí bé ngá lwée ná Markos. ³⁸Ve, Pablo ñí éé ngá yén mvéáñ ná, bé ke ya Markos te, amú ná aá lík bó etámm á Panfilia, eé ndzí ki kómo tsini ná á bɔ eséññ bábe bó. ³⁹Éde metsamann menén mé ngá bɔ énzénzaŋ deba; édo bé ngá kánan mbɔɔ ébe éñí mbɔɔ. Véa, Bernabé a ngá ñɔŋ Markos a kígán mán a kéñ á Tsípre ⁴⁰Ané Pablo ñí a ngá tɔp Silas. Niané ekóánn bebwíni é ngá mana yáán ya ñí ábwará Ntí été, éde a ngá ke. ⁴¹Ané a ngá ke aa wulu Siria ya Silisia eé ke aa vé bíkóánn bebwíni nguu.

Pablo aa ke ya Timoteo

16 ¹Éde fe Pablo a ngá sian á Derbe, ya á Listra; nyága enziŋ a mbé ó véa, a tɔɔ eyola ná Timoteo. Ñíá a mbé mbwíni ngwan Judia; ve, éséá ñí a mwann griego. ²Timoteo te a mbé a belé mbamba ngañiá énzénzaŋ bebwíni béye á Listra, ya Íkonio. ³Pablo a ngá kómo ná bá ñí

bé ke. Éde a ngá ñɔŋ ní, a kele fe ní, amú bėjudio bé mbé mevóm méte, akála ná bésésé bé ngá yem ná éséá a mbé mwann griego. ⁴É tám bé ngá ke bá lot békisoan, bé ngá ke bá kat bó ná bé baale míkíkgán baapostol, ya betébosú bé ngá mana kík á Yerusalen. ⁵Amvála te bíkóánn bebwíni bí ngá mana biñ nguu á mbwínánn été, tánj bebwíni da é ŋga vém fe kada mos.

Pablo aa lot á Masedonia

⁶Éde bé ngá kígán ábeŋɔ sí ye á Frigia ya Galasia; a tɔɔ ná, Mfúfúp Nsísim a ngá kili bó ná bé taa kat efía Asia. ⁷Éde, niané bé ngá sian á Misia, bé ŋga vak ná bá ñíi á Bitinia; ve, Nsísim Yesus weé ndzí bó dɔ lík. ⁸Ané bé ngá lot á Misia, bé sis ósí á Troas. ⁹Éde Pablo a ngá yén á nyénánn ye á nsísim été á alú mot enziŋ ye á Masedonia a téle tételé, eé bíra dzaa Pablo ná: “Nzaá á Masedonia ná o vwála bía.” ¹⁰Niané Pablo a ngá yén dɔ, ané bí ngá yem mvéáñ ná Nzamá a lwée yaá bía ná bí kat bó mbamba fwéñ. Éde etéññ te ébyen, a ngá dzéŋ ná bí ke á Masedonia.

Pablo bá Silas bá ke á Filipos

¹¹Éde bí ngá tée á Troas, bí kéñ tételé á Samotrasia, é mos ó ngá belan véa, bí kéñ á Neápolis. ¹²Akólo ye ó véa, bí kéñ á Filipos, é kísoan e ne ya eban ábeŋɔ sí ye á Masedonia. Beromano ébɔ bé ngá dzwée dɔ. Ané bí ngá lot melú menziŋ ó véa. ¹³É mos Satará, ané bí ngá kwíñ á kísoan átán, bí kéñ bebeñ óswíñ, é vóm bí ngá tém ná bá bɔ bée yaglan. Éde bí ngá tɔbɔ ósí, bí ŋga kóbo ya é biningá bé ngá mana kóán ó véa. ¹⁴Miningá enziŋ a ngá béa, a tɔɔ eyola ná Lidia; a mbé nkuan bítóp bí ne ededea mvéáñ [púrpura], miningá ye á kísoan Tiatira, a ngá kaŋ fe Nzamá. Éde Ntí a ngá kúu ní nlém ná á túga béa édí Pablo a ngá kóbo. ¹⁵Niané a ngá duuban ya é ndá bot dzeñ, ané a ngá bíra dzaa ná:

“Ngé mína ñɔŋ ná me ne mbwíni Ntí, ñíigán é ndá dzam ná míní tɔbɔ ó véa.”

Ané a ngá wún bía.

¹⁶A ngá bɔ ná, é tám bí ngá ke é vóm bí ngá bɔ bíi yaglan, éde oloá ngwan miningá enziŋ ó mbé ó belé nsísim ndendee, ó ngá nzu koan ya bía. Ngwan miningá te e ngá bɔ deé vé bémása béñ abwiññ abúánn ya mbɔann aŋgaŋ. ¹⁷Ngwan miningá te e ngá nzu da bee bíabe Pablo, deé yónán deé dzó ná:

“É bot bá kat mína fwéñ nzenn ye ákoroga bá, bá séan ya é Nzamá aá daŋ oyaáp ó yóp.”

¹⁸Niané a ngá bɔ eé bɔ dzam te abwiññ melú, éde ákoan ná dá é ŋga bíra yaá ndágle Pablo, ané a ngá veŋan eé dzó nsísim te ná:

“Ya éyola Yesukristo, ma mánan wa ná, kólogé ébe éñe.”

Ané ó ngá kólo etéññ te ébyen.

¹⁹Ve, niané bémása béñ bé ngá yén ná oyan ye ábúánn deba é kólo yaá, éde bé ngá biñ Pablo bá Silas, bé kéñ bá dulu bó akekwiñ á nseñ mákít été ébe betébosú, é vóm bá kík medzó. ²⁰Éde bé ngá téle bó ébe ású bekík medzó, ané bé ngá dzó ná:

“É bot bá, bá ndágle é kísoan dea, a tɔɔ ná bé ne bejudio. ²¹Bá yágale bía méfúlú bía beromano atsiñ dea dǎá yébe ná bí ñɔɔ, ngé ki ávú.”

²²Éde nkuna bot ó ngá tébe bó á ngamm áyát; véa, niané bekík medzó bé ngá ñap bó bitóp, ané bé ngá mánan fe ná bé yít bó ya mikás. ²³Niané bé ngá mana bó yít abwiññ, éde bé ngá fet bó á mbok, bé mánan nkálá mibok ná á tuga bó kálá. ²⁴Niané ñí a ngá ñɔɔ nlómánn te, ané a ngá ke bó á fet ódzídizina á ndá été, a ká fe bó mebo ábom élé.

²⁵Ve, bebeñ ané énzénzanj álú, Pablo bá Silas bé nga yaglan ya áyee Nzamá byeá, mibok myá mí nga wók fe bó. ²⁶Éde, etéññ te ébyen sí e ngá bíra sukban, ané mbókga ndá mibok ó ngá fógan. Áwola te ébyen, éde mibéñ míse mí ngá mana yónbe, bekalamekéná bá bé mana fe swálán mibok míse. ²⁷Niané nkálá mibok a ngá vee óyó, a yén fe mibéñ míye á ndá mibok mí yóó, éde a ngá twáa nzwaokerj ná a nkún ywíñ émyen, eé tém ná mibok mí mana yaá túp. ²⁸Ve, Pablo a ngá yónán oyaáp ó yóp eé dzó ná:

“O táa bo wámyen mbéa dzam enziñ, amú ná bía bésesé bí ne ó vá.”

²⁹Éde a ngá dzaa ná bé lére ñí eyéá. Ané a ngá ñí mbíí eé ku ngom, a kútbe ó sí ébe ású Pablo bá Silas. ³⁰Éde a ngá ke ya bó átán, a síli bó ná:

“Á bot, ma yian bo á yá á mfá ye ná me tɔbo nkoránn?”

³¹Ané bé ngá yalan ñí ná:

“Bwíniñé Ntí Yesus, véa éñe, wa ye tɔbo nkoránn, wa ya é ndá bot dzwe.”

³²Éde bé ngá kat ñí éfíá Ntí ya bot bése béye é ndá dzeñ. ³³Niané a ngá ñɔɔ bó áwola te ébyen á alú, a mana fe bó sop mevénj, etéññ te ébyen ané a ngá duuban, éñe ya é mvɔɔ dzeñ áse. ³⁴Éde a ngá ke ya Pablo bá Silas á ndá, a kom bó téble ya bidzí, eé bíra fe sán ná a bwíni yaá Nzamá ya é ndá bot dzeñ ése.

³⁵Niané kírí é ngá léne, éde bekík medzó bé ngá lóm benzima ná, bé ke dzó ná: “Dzámanjé bot bété.” ³⁶Ané nkálá mibok a ngá kat Pablo bifíá bíte ná:

“Bekík medzó bé lóm ná, bé dzáma mína. Édo é ne ná, áwola dí, kwíñján míni kéñ fe mvwaá.”

³⁷Ve, Pablo ñí a ngá dzó bó ná:

“Bé ngá tára bía mana yit éndendanj été, a tɔɔ ná bí ne beromano, ébó kaa bía átara kík misanj, bé fet yaá bía á mbok. Éndagá ye bé nga kúlu yaá bía áswéññ? É sés boban amvála enziñ! Bébyen bé nzá bía kúlu átán.”

³⁸Éde, benzima bé ngá ke kat bekík medzó bifíá bíte. Niané bé ngá wók ná Pablo bá Silas bé ne beromano, ané bé ngá kɔ wɔɔɔ. ³⁹Niané bé

ngá só, bé dzaa bó bidzwiigá, béé kúlu fe bó, ané bé ngá dzaa bó engóngwó ná bé kólo á kísoan été. ⁴⁰Éde, niané bé ngá kwíñ á mbok, ané bé ngá ke é ndá Lidia. Niané bé ngá yén bebwíni, bé mana fe bó lép, ané bé ngá ke.

Pablo bá Silas bé ne a Tesalonika

17 ¹Niané bé ngá mana lot Ánfípolis ya Apolonia, éde bé ngá sian á Tesalonika é vóm bejudio bé mbé bé belé sinagoga. ²Ané Pablo a ngá ke ñíí á sinagoga eé kóán bábe bejudio amvála ané é mbé ñí fúlú; éde Besátará bé léa a ngá kéá bábe bó mam méye mítsili été, ³á nga kúu mitsili eé lére bó ná, é ngá yian ná Kristo á dzuk, a wómo fe á miwúán été, ya ná: “É Yesus ma kat mína fwéñ ñí, éñe a ne Kristo.”

⁴Ané bot benziñ béye ébe bó bé ngá yébe fwéñ te, éde bé ngá fulan bábe Pablo ya Silas; ya é mora nkuna bé Griego ó ngá kɔ Nzamá wɔŋŋ, ya fe bora bé biningá. ⁵Ve, bejudio bá bé ngá tɔɔ ndzálánn ya evínn, éde bé ngá ñɔŋ bembéa bé bot béye á nseŋ, ná bábe bó, bé bɔ nkuna bot, bé nga bɔ nzɔɔ á kísoan. Éde bé ngá ñíí é ndá Jasón ya nguú ná bá dzéŋ Pablo bá Silas á mfá ye ná bé kee bó nkuna bot te. ⁶Niané bé ngá bɔ kaa ákoan ya bó, ané bé ngá ke bá dulus Jasón ya bebwíni benziñ ébe bedzwée béye á kísoan béé yónán ná:

“É bot bé mana yaá ndágle eniñ ngúra bá, bé sɔ yaá fe ó vá. ⁷Jasón ñí a ñɔŋ yaá bó é ndá dzeñ; bot béte bése bá bɔ é mam mé ne métsiñŋ Sesar á ngamm áyát; bá dzó fe ná kéza mfé a ne, éñe a ne Yesus.”

⁸Niané nkuna bot ya bedzwée béye á kísoan bé ngá wók dɔ, éde bé ngá nzaman. ⁹Niané bé ngá ñɔŋ Jasón ya é bot bevóó alamán, bé dzáma bó.

Pablo bá Silas bá ke á Berea

¹⁰Éde etéññ te ébyen, á alú bebwíni bé ngá dzíga lóm Pablo bá Silas á Berea. Niané bé ngá sian ó véa, ané bé ngá ñíí á sinagoga bejudio été. ¹¹Béjudio bé mbé ó véa, bé mbé añep ádaŋ ébá béye á Tesalonika, amú ná bé ngá ñɔŋ éfíá Nzamá ya nló ntakgán, béé fas mitsili kada mos, mfá ádága ngé mam méte mé mbé néa. ¹²Éde abwiññ bot béye été bé ngá bwíni, ya fe bora bé biningá bégriega ya abímm befám. ¹³Ve, niané bejudio béye á Tesalonika bé ngá yem ná Pablo á nga kat yaá fe éfíá Nzamá á Berea, ané bé ngá ke ó wéñ ná bá ke fuk ya ándágle bot. ¹⁴Éde etéññ te ébyen bebwíni bé ngá dzíga lóm ná Pablo á ke akekwiñ á nsá mán; ve, Silas bá Timoteo bé ngá lígi ó véa. ¹⁵Ané é bot bé ngá ke léran ya Pablo, bá ke ya ñí akekwiñ Átenas. Niané a ngá mánan bó ná Silas bá Timoteo bé dzíga ke koan ya ñí, éde bé ngá búlán.

Pablo a ne Átenas

¹⁶É tám Pablo a ngá yana bó Átenas, nsísim weñ ó nga yón ñí été niané a ngá yén kísoan e tɔɔ ndzálánn ya biyemá. ¹⁷Édɔ é ne ná, á sinagoga,

Pablo a ngá bɔ eé dwaan bábe bejudio ya é bot bá kɔ Nzamá wɔŋŋ, á mora nseŋ mákít kada mos ní ya é bot bé ngá bɔ béé lot ó véa. ¹⁸Éde é bot bá dziŋ nyemann benziŋ Bipikureo ya Bistoiko bé ngá bɔ mikéá bábe Pablo. Bevós benziŋ béé dzó ná:

“Mfɔ́ɔp wí, wá kómo dzó á yá?”

Ébá bevós bá ná:

“Bí téa ní ané nkat fwéñ biyágán benzamá.”

Amú ná a ngá kat é fwéñ Yesus ya nwómán miwúán. ¹⁹Ané bé ngá ñɔŋ ní, bé kéñ ya ní Áreópago, béé síli ní ná:

“Ye bí ne yem nzá mfefeñ áyagalé wa vé dí? ²⁰Amú ná wa sɔ ya bía biyágán bí mam binziŋ á meló mea, éde bía kómo yem mam méte má kómo yíli á yá?”

²¹Bot bése béye Átenas ya béyéŋ bé mbé ó véa, bée ngá bɔ béé lot é tám deba ébe dzam enziŋ afé, fáve ná bá wók ngé ki ákóbɔ mfefeñ dzam enziŋ afé.

²²Ané Pablo a ngá tébe tételé énzénzanj Áreópago eé dzó ná:

“Á bot béye Átenas, me téa ná, mína danj ñɔŋ míyébé míse. ²³Amú ná, meé lot á nseŋ, meé túga fe dága mévóm mína kanj benzamá, ané mé koan ya eyemá evós, é tɔ́ ɔ́ ntsilann ná: ‘Mfá é Nzamá bot bé ne kaa áyem.’ Édo é ne ná, é Nzamá mína kanj kaa ní áyem, Nzamá te éñe ma kat mína fwéñ.”

²⁴“Nzamá te, éñe a ngá vele eniŋ ya é dzóm áse é ne été. Éñe a ne Ntí ye á dzóp ya sí, áá tɔ́ɔ ki bétemplo bá lón ya mó, ²⁵báá séan ki ya ní ya mó, amvála ané ngé aa yi dzóm enziŋ; amú ná, éñe aa vé byém bíse eniŋ, ya mvebe, ya mam mése.”

²⁶“Ébe mot mbós éñe a ngá bɔ meyɔŋ mé bot mése á mfá ye ná mé tɔ́ɔ á sí áse; aa tára mana téle métám ya mévóm má ye bɔ bíɔ́ɔ́ga byeba; ²⁷á mfá ye ná mé dzéŋ Nzamá, ná ngé má ke má bóp mé koan ya ní amvála enziŋ; afánjɔ ná, ní a sés ki mot enziŋ ye ébe bía oyaáp. ²⁸Amú ná, éñe bía niŋ ya áfógan ébe éñe, bí ne fe ébe éñe; amvála ané béyem mikaná benan bá bé dzó yaá fe ná: ‘Amú ná bía bí ne fe é mvɔŋ dzeñ.’ ²⁹Édo é ne ná, bí tɔ́ é mvɔŋ Nzamá; bíá yian tém ná nswánn weñ ó ne bɔ efonann ya éyemá é ne mboann ya koŋ, ngé ngoós, ngé akwá, amú akéŋŋ ya ósímánn bot. ³⁰É tɔ́ ná, Nzamá a lot yaá metám méye á ndzímán áyóp. Áwola dí, aa mánan ná, mévóm mése bot bése bé dzoban; ³¹amú ná, a téle yaá mos mbós ná aa kíŋ eniŋ ngúra misaŋ ya nzósoó ébe Mot Mbós, éñe fe a téle yaá, amvála te a ngá lére dɔ́ bot bése, éyɔŋ a ngá wómo ní á miwúán été.”

³²Niané bé ngá wók adzó nwómán miwúán, ané bé ngá tára ná bá biñ nzem; ve, ébá bevós bá bé ngá dzó ná:

“Bí mbera wók dzam te eyɔŋ efé.”

³³Néa, éñe Pablo a ngá kólo énzénzanj deba. ³⁴Ve, bot benziŋ bé ngá fulan ya Pablo bé bwíni. Bevós benziŋ béye été bé mbé ná Dionisio, mot

mbóó ye Áreópago; ya miningá a tóó eyola ná Dámaris, ya fe bot befé bábe bó.

Pablo a ne á Korinto

18 ¹Niané mam méte mé ngá mana, éde Pablo a ngá kólo Átenas a kén á Korinto. ²Véa, éne a ngá koan ya mwann Judio, a tóó eyola ná Akila, ebíbyála ye á Ponto, ákoan ná a ndem só Ítalia bá ngéá Prisila, amú ná Klaudio a ngá mánan ná bejudio bése bé kólo á Roma. Ané Pablo a ngá ke koan ya bó. ³É tóó fe ná bábe bó bé mbé asúkéséññ avóó, ná bá lón mendá bíkop bétsít; éde a ngá tóó bábe bó béé bó eséññ. ⁴Mos mí Sátará míse á sinagoga Pablo a ngá bó eé dwaan, eé dzéñ ná á wún bejudio, ya begriego.

⁵Niané Silas bá Timoteo bé ngá só á Masedonia, eyon te Pablo a ngá vé é tám dzeñ áse ná aa kat Efíá, eé vé bejudio nganiá ya bébélá ná Yesus éne a ne Kristo. ⁶Ve, bé ngá sóan béé tea fe ní. Éde, niané a ngá mana sas bitóp byeñ, ané a ngá dzó ná:

“Mékií menan mé tóbogé á míló myenan áyóp; me ne nkeññ; atée ye áwola dí, ma ye ke ébe meyon mefé.”

⁷Éde, niané a ngá kólo ó véa, a kén níí é ndá mot enziñ a tóó eyola ná Tito Justo; mot te a mbé nkán Nzamá; é ndá dzeñ da eé mbé fe á sinagoga á mféññ. ⁸Éde Krispo, ntébosú ye á sinagoga, a ngá bwíni Ntí ya é ndá bot dzeñ ése; ya fe abwiññ bot béye á Korinto, nia áwók efíá Nzamá, bé bwíni, bé duuban fe. ⁹Éde Ntí a ngá dzó Pablo ya nyénánn ye á nsísim á alú ná: “O táa kó woyñ! Tsíníñé ya nkóbo! O táa dzip anu! ¹⁰Amú me ne ébe wa, abwiññ bot é ne fe ma é kísoan ní. Mot enziñ ní áá ye ki wa kee mó ó ñúu ná a dzugu wa.” ¹¹Ané Pablo a ngá tóó ó véa tán ngúrá mbú ya ngwan é saman, eé yágale bó efíá Nzamá.

¹²É tóó ná Galión a mbé ngóvina ye Ákaya, éde bejudio bé ngá kwíñ kíññ dea, bé kén Pablo á ngamm áyát ané bé ngá ke ya ní ébe ásu ékóánn bá kík misañ; ¹³béé dzó ná:

“É mot ní aa ke aa dzó bot ná bé kan Nzamá amvála nkóó métsiññ wáá lére bía.”

¹⁴Niané Pablo a ngá bó ná a nkún kúu anu, éde Galión a ngá dzó bejudio ná:

“Á bejudio, ngé ábo ntée ngé mora etom enziñ, é ne nzósoó ná me nzomo mína; ¹⁵ve ngé é ne mam méye bifíá ya biyola ya metsiññ menan, mína bébyen fagán d, máá kómo kík mam méte misañ.”

¹⁶Éde a ngá tsílán bó ékóánn été. ¹⁷Ané bésesé bé ngá biñ Sóstenes ntébosú ye á sinagoga bé nga bími ní ébe ásu ékóánn bá kík misañ; ve Galión éé ngá bís dzam enziñ ye été.

Pablo aa búlán Ántiokia

¹⁸Éde, niané Pablo a ngá bera tóó abwiññ melú ó véa, ané a ngá yáán ya bebwíni, a kígán mán a kén á Siria. Prisila bá Akila bé mbé fe bábe bó. Á Senkrea, éne Pablo a ngá kenban ntwíññ amú átsiññ émyen a ngá

tsini. ¹⁹Éde bé ngá sian Éfeso, ané a ngá lík bó ó véa. Éde ní a ngá níi á sinagoga, eé dwaan bábe bejudio. ²⁰Ané bé ngá dzaa ní ná á tɔɔ bábe bó abwiññ tám, ve eé ndzí dɔ yébe, ²¹ve déa a ngá yáán eé dzó ná: [Ma yian tɔɔ á Yerusalen ná me dzémle é fét da nzu]. “Ve, ngé Nzamá aa yébe, ma ye mína bera fép eyɔɔ efé.”

Ané a ngá téé Éfeso. ²²Éde a ngá sian á Sesarea, niané a ngá ke bérán ya ekóánn bebwíni, ané a ngá sigi Ántiokia. ²³Niané a ngá mana lot tám enziɔ ó véa, éde a ngá kólo, eé túga ke aa boman ábeɔɔ sɔ ye á Galasia, ya édí ye á Frigia, eé ke aa yém beyága bése.

Apolos aa kat é fwéñ Nzamá Éfeso

²⁴Éde ebíbyála mwann judio enziɔ ye Álejandria é ngá sian Éfeso é tɔɔ eyola ná Apolos, a mbé fe nkékéɔ nkɔɔ ya nyem Mitsilann. ²⁵Mot te, bot bá bíra níi mana yága é nzenn Ntí, a mbé a belé nguu á nlém, ané a ngá kɔɔ ya áyágale bot é mam Yesus nzósoó, afáɔɔ ná a ngá yem fáve nduann Juan. ²⁶Ané mot te a ngá tára kɔɔ kaa ákɔ wɔɔ á sinagoga éte. Ve, niané Prisila bá Akila bé ngá wók ané aa kɔɔ, éde bé ngá ke ya ní évwíñ. Ané bé ngá túga ní sóɔn tételé é nzenn Nzamá. ²⁷Eyɔɔ Apolos te a ngá kómo ke Ákaya, éde bebwíni bé ngá vé ní dɔ nguu, bé tsili fe beyága béye ó wéñ kálara ná bé ñɔɔ ní. Niané a ngá sian ó véa, ané a ngá bíra vwála é bot bé ngá mana bwíni amú é mvɔmm Nzamá. ²⁸Amú ná a ngá dan kpéá bejudio éyéá éte, eé lére á mitsili éte ná Yesus éñe a ne Kristo.

Pablo a ne Éfeso

19 ¹A ngá bɔ ná, é tám Apolos á mbé á Korinto, Pablo níi a ngá mana boman mebeɔɔ mé sɔ méye ókwíññ, a sian Éfeso a koan fe ya bebwíni benziɔ. ²Ané a ngá síli bó ná:

“Ye mína ñɔɔ Mfúfúp Nsísim éyɔɔ míní ngá bwíni?”

Éde bé ngá yalan ya ní ná:

“Bí ndzí ki tára wók ná Mfúfúp Nsísim a ne.” ³Ané a ngá síli ná:

“Ya dzé fá míní ngá duuban ya dɔ?”

Ané bé ngá yalan ná:

“Ya nduann Juan.”

⁴Éde Pablo a ngá dzó ná:

“Juan a ngá du bot ya nduubán bá dzoban, eé dzó bot ná bé bwíni é mot aa nzu ní á mvús, éñe a ne Yesus.”

⁵Niané bé ngá wók dɔ, ané bé ngá duuban ya éyola Ntí Yesus. ⁶Éde niané Pablo a ngá bere bó mó, ané Mfúfúp Nsísim a ngá sian ébe bó, bé ɔga kɔɔ mikɔɔ, bé ɔga kúlu fe medzó. ⁷Bé mbé éte táɔ ané awóm befám ya befám bé beañ.

⁸Éde táɔ ané ngwan é léa, Pablo a ngá bɔ eé níi á sinagoga eé kɔɔ kaa ákɔ wɔɔ, eé kéá fe ya bot mfá édzwée ngómán Nzamá á mfá ye ná ngé a

ne bɔ wún. ⁹Ve, éyɔɔ bevdɔ benziɔ bé ngá mana bɔ milém aleét, bé mana fe bɔ melɔ bé nga kɔbɔ é Nzenn Ntí abé ósú bot bése, ané Pablo a ngá kána bebwíni ébe bot béte, a kéñ ya bɔ. Éde a ngá léan kada mos á sikólo Tirano. ¹⁰Dzam te é ngá bɔban táɔ mibú mí beañ, néa, é bot bése bé tɔɔ Ásia bé mana wók éfiá Ntí, átára bejudio ya akekwiñ begriego. ¹¹Nzamá a ngá bɔ eé bɔ bora biyágán bí mam á mó Pablo; ¹²akekwíñ ané bé ngá bɔ béé ke ya bénépken ya bítóp bí nama yaá ñí ñúu ná bá ke ya byɔ ébe mikúkwann, éde ákwann é ngá let, mimbéa misísim myá mí ngá kólo fe.

¹³Éde mingengáɔɔ bwann bejudio benziɔ bé ngá bɔ béé ke bá wulu á miseɔ ya miseɔ, ané bé ngá vak ná bá yónán éyola Ntí Yesus ébe é bot mimbéa misísim mí mbé ó ñúu, ané bé ngá dzó ná: “Ya éyola é Yesus Pablo aa yónán ma mánan mína!”

¹⁴Ntébosú befára enziɔ mwann judio a tɔɔ eyola ná Eskeva, a mbé a belé bwán zaɔgbéa ná bé ngá bɔ béé bɔ dɔ. ¹⁵Ané mbémbéa nsísim ó ngá yalan bɔ ná: “Bébélá ma yem Yesus, ma yem fe nzá a ne Pablo; ve mína, míní ne benzá?”

¹⁶Éde é mot mbémbéa nsísim ó mbé ó ñúu a ngá tára ná aa kee bɔ mó ó ñúu, á nga daɔ bɔ bésesé ya nguu akekwiñ ané bé ngá túp mibíí á ndá te swésweññ ya mevénɔ ó ñúu. ¹⁷Éde é bot bése bé mbé bé tɔɔ Éfeso bé ngá mana dɔ yem, átára bejudio ya akekwiñ begriego. Ané wɔɔɔ ó ngá biñ bot bése á milém, éyola Ntí Yesus dá é ngá bére fe ó yóp.

¹⁸Éde ábwiññ bot é ngá mana bwíni, é ngá bɔ deé nzu mem ya átúp míbdann myeba éyéá été. ¹⁹Ábwiññ bot dá é ngá bɔ fe mgbóo, é ngá mana sɔ ya mébá mé mgbóo meba, bé mana mɔ dzígi, bot béé yén. Ané bé ngá mana vakgan é táɔ moann meba méte, bé koan ná me mbé bifas bí ngoós táɔ binzuk mewóm mé tán. ²⁰Amvála te édo, ya nguu, éfiá Ntí é ngá bíra myaman ya ávém.

²¹Niané mam méte mé ngá mana dzálában, ané Pablo a ngá kíí á nlém weñ été ná, niané aa boman Masedonia ya Akaya; véa, éñe aa ye ke á Yerusalen, eé dzó fe ná: “Atée ye ó véa, ma yian fe yén Roma.” ²²Niané a ngá lóm Timoteo bá Erasto á Masedonia, é bot bé beañ bé ngá bɔ béé vwála ñí, éde a ngá lígi abímm tám enziɔ Ásia.

Nzɔɔ da ku Éfeso

²³Ané melú méte abwiññ nzɔɔ é ngá ku Éfeso ákála Nzenn Ntí. ²⁴Amú ná mot enziɔ a tɔɔ eyola ná Demetrio, a mbé nlwíñ ngoós, a ngá bɔ eé lwíñ bwann betemplo Diana ya ngoós. Dzam te é ngá bɔ deé vé mikékéɔɔ abwiññ abúánn. ²⁵Éde a ngá mana bɔ kóán ya é bot bá bé ngá bɔ fe amvála eséññ te, ané a ngá dzó ná: “Á bémwíi, mína yem ná abúánn bí belé, dá sɔ ébe ásúk eséññ dí. ²⁶Ve, ámvála mína bébyen mína wók ya áyén ná se fáve Éfeso etámm, bebeñ ané Ásia ngúra, é Pablo ñí a mana yaá aa ke aa wún abwiññ bot, a mana yaá fe bɔ kána, eé dzó ná: ‘É byém

bí ne mboann ya mó bí sés benzamá.’ ²⁷Éde wɔɲɲ ó sés fáve ná ásúk éséññ dea dá ye nzu ku, fáve ná é templo mora nzamá miningá Diana bá ye do byana, ya fe ná, avítsaɲ tám éñí Ásia ngúra ya eniɲ ngúra dá kaɲ, é mora éwúma deñ, dá é nkún fe kólo.”

²⁸Niané bé ngá wók do, ané bé ngá bíra yéá, bé nga yón béé dzó ná: “É Diana bot béye á Efeso a ne nnén!”

²⁹Éde kísoan e ngá dzéñ ya ngíniɲe, ané bot bé ngá biñ Gayo bá Aristarko bot béye á Masedonia, bé mbé fe Pablo bemvwíññ béye ékena. Éde bé ngá ke ya bɔ mibíí fufúlu á yát bikóánn été. ³⁰Pablo eé kómo ke ñíí ekóánn te, ve bebwíni béé ndzí lík ná á bɔ do; ³¹ya fe bédzwée benziɲ béye Ásia bé mbé Pablo bemvwíññ, bá bé ngá lóm fe ñí bot béé bíra ñí dzaa ná a táa ke lére núu á yát bikóánn te. ³²Ané bot bevɔɔ bé ngá yónán ngúra dzam, ébá bevɔɔ bá édí avɔɔ; amú ná ekóánn bot é mbé nzamzámánn, éde é bot bé ngá daɲ abwiññ, ébɔ bé mbé kaa áyem amú dzé bé ngá koan. ³³Ané bot benziɲ béye á nkuna bot bé ngá tém ná a ne Alejandro, éñí bejudio bé ngá sɔ́gle ósú. Éde Alejandro a ngá bɔ ndem ya wéá, eé kómo fe kam ya émyen ósú bot. ³⁴Ve, niané bé ngá yem ná a ne mwann judio, bésesé bé nga yón ya kíɲɲ fɔɔ bebeñ táɲ méwola mé beañ ná: “É Diana bot béye á Efeso a ne nnén!”

³⁵Éde niané ntsili mam ye á kísoan a ngá mana báma nkuna bot, ané a ngá dzó ná: “Á bot béye Efeso, mot mbé a ne ná áá yem ná é kísoan Efeso édo dá baale é templo mora nzamá miningá Diana ya éyemá deñ é ngá ku á dzóp? ³⁶Amú bé sés sóán ya mam méte amvála enziɲ, da yian ná míní tɔbɔ mvwaá, éde míní táa bɔ dzam enziɲ mbíí a mbíí kaa átára tém. ³⁷Amú míní sɔ́ ya é bot bá, ébɔ kaa ádzíp á templo bá kaa ki tea é nzamá miningá wea. ³⁸Éndagá, ngé Demetrio ya míkékéɲɲ bábe bɔ bé ne bé belé adzɔ́ ya mot enziɲ, bíkóánn bá kík medzɔ́ bí ne ya bedzwée, bevɔɔ bé sómaɲán ébá bevɔɔ. ³⁹Ve ngé mína dzéɲ dzam enziɲ afé, dzam te bá ye do kík ekóánn ngómán á téle yaá. ⁴⁰Amú bí tɔbɔgán ya nkée ná bé ne bía sóman é ngíniɲe é bɔban émuú, a tɔɔ ná bíí belé eyalann enziɲ bí ne vé akála é nzɔɔgɔ ñí.” ⁴¹Niané a ngá mana do dzó, ané a ngá yáán ya ekóánn bot.

Pablo aa tóban Masedonia ya Gresia

20 ¹Niané ngíniɲe é ngá mana, éde Pablo a ngá lwée beyága. Ané a ngá lép bɔ́ a yáán fe ya bɔ́, éde a ngá téé ná aa ke á Masedonia. ²Niané a ngá tóban mebeɲɲ mési méte, eé lép bɔ́ ya abwiññ bifíá, éde a ngá sian á Gresia. ³Ané ngá tɔbɔ́ ó véa ngwan é léa. Éyɔɲ a mbé ná a nkún ke á Siria, ákoan ná bejudio bé mana tébe Pablo enginiɲe. Éde a ngá kík ná aa búlán á Masedonia. ⁴Ané bé ngá ke léran ya ñí ná: Sópater [é mwán Pirro], mot ye á Berea; ya Aristarko bá Sekundo, bot béye á Tesalonika; ya Gayo, mot ye á Derbe; ya Tikiko bá Trófimo, bot béye

Ásia; ya fe Timoteo. ⁵Bot béte, ébó bé ngá tára ke, bé nga yana bía á Troas. ⁶Ve, bía bí ngá téé á Filipos. Niané melú bá dzí mifémm mí ne kaa levadura mé ngá lot, nia melú mé tán, éde bí ngá koan ya bó á Troas, ané bí ngá tɔbɔ ó véa melú zangbéá.

Pablo aa fép Troas

⁷É mos ósúá ye á sóánn, niané bí ngá mana kóán ná bí kaban mfémm, ané Pablo a ngá kɔbɔ ya bó, amú a mbé ná a nkún ke é mos ó ngá belan véa. Éde a ngá kɔbɔ ayaáp akekwiñ énzénzan alú. ⁸Abwiññ beláma bé mbé é vóm bí mbé bí kóán á ndá ndága ó yóp. ⁹Éde ndómán enziŋ é mbé e tɔɔ ó wúna e tɔɔ eyola ná Eutiko. Niané Pablo a ngá tsíni eé kɔbɔ abwiññ tám, ané ndómán te óyó ó ngá bíra ñí biñ, ákoan ná a ntɔɔ óyó, ané a ngá kóbo atée ye é ndága léa a ku ásí. Éde bé ngá ke ñí bóro ákoan ná a ntɔɔ mbim. ¹⁰Ané Pablo a ngá sigi a límbe ñí áyóp a wúbán fe ya ñí, éde a ngá dzó ná:

“Míni táa sigan, amú ná a ngén ntetéá.”

¹¹Ané Pablo a ngá bera bét, nia mana kaban mfémm ya ádzí, éde a ngá kɔbɔ ayaáp akekwiñ bíléne bí kírí, ané a ngá ke. ¹²Éde bé ngá ke ya ndómán te ntetéá, ané bot bése bé ngá bíra tɔbɔ ya mesán.

Pablo aa ke á Mileto

¹³Ané bí ngá ke ósú á byéa été, éde bí ngá kígán mán akekwiñ Ásón ná bí ñɔŋ Pablo ó wéñ, amú éñe a ngá tsini dɔ néa, ná émyen aa ke ósí. ¹⁴É tám a ngá nzu tóban ya bía Ásón, ané bí ngá ñɔŋ ñí á byéa été, éde bí ngá ke á Mitilene. ¹⁵Atée ye ó véa, bí kígán mán, é mos ó ngá belan véa bí lot á Kío á mféŋŋ. Éde véa, bí ngá kígán akekwiñ á Samos é mos mbɔɔ, [véa bí lot oyomm tám a Trogilio] éwí mbɔɔ ó véa, ané bí ngá sian á Mileto. ¹⁶Amú Pablo aa kík ná aa dan Éfeso áyóp á mfá ye ná a nzá bem Ásia, amú a mbé a belé avóó ná, ngé é ne bɔban ná á tɔbɔ á Yerusalen é mos Pentekostés.

Pablo aa kɔbɔ ya betébosú bebwíni

¹⁷Á Mileto éñe Pablo a ngá bána betébosú béye ékóánn bebwíni ye Éfeso. ¹⁸Éyɔŋ bé ngá nzu ébe éñe, éde a ngá dzó bó ná: “Mína yem atée ye é mos ósúá mé ngá tára téle mebo Ásia, nzá amvála me ngá tɔbɔ bíabe mína tám áse, ¹⁹meé séan ya Ntí ya nsilann ñúu ósí ya míge ó mís ya mebólé mé ngá sɔ ma, amú énginiŋe bejudio bé ngá tébe. ²⁰Meé ndzí ki dzɔɔ ná ma kat mína é mam mé ne ya eban ya áyágale mína éyéá été, ya mendá ya mendá. ²¹Meé ke ma vé bejudio ya begriego ngañí ná bé búlán ébe Nzamá, bée bwíni Ntí wea Yesukristo. ²²Éde áwola dí, dággán ná ma ke á Yerusalen nsísim weé tsíni ma, ma kaa ki áyem é dzam dá ye lot ya ma ó wéñ; ²³fáve ná ébe kada kísoan Mfúfúp Nsísim aa vé ma

ngañiá eé dzó ná mengara ya bindáglé, ébyo byá yana ma. ²⁴Ve, mfá wɔm, mãá dan ñú tán ná éniɲ dzam é ne ma ya eban enziɲ, fáve ná me mana á súk éséññ dam ya éséññ Nzamá me ngá ñoɲ ébe Ntí Yesus ná me vé mbamba fwéñ ye abwará Nzamá ngañiá.”

²⁵“Éde áwola dí, dággán, ma yem ná mot enziɲ ye ébá bésesé me ngá ke ma kat édzwée ngómán Nzamá énzénzanɲ deba, áá ye bera yén á sú dam. ²⁶Édo é ne ná, é mos wí, ma kat mína ná me ne nkeññ ébe mékií mé bot bése. ²⁷Amú meé ndzí dzɔɔ ná má kat mína nkómánn Nzamá óse. ²⁸Tɔbɔgán nkée mína bébyen, ya fe mbamm mítómá Mfúfúp Nsísim, éñí a téle yaá mína betébosú ná míní baale ékóánn bebwíni Ntí [Nzamá], édí a ngá wún mfá weñ ya mékií meñ émyen. ²⁹Ma yem fá ná, ákoan ná me ke yaá, bot benziɲ bá ye sɔ ébe mína bé tɔɔ ané bibyó ná byáá ye dzɔɔ mbamm mítómá, ³⁰ya fe ná énzénzanɲ mína bébyen, bot bá ye tébe béé kɔbɔ mbéa bé mam á mfá ye ná bé dulu beyága é ngamm deba. ³¹Édo é ne ná, mómɔɲán míní sítan fe ná tán mibú mí léa, ané alú ané ó mos, meé ndzí sim ná ma lép kada mot mbɔɔ ya mbɔɔ ye ébe mína ya míge ó mís.”

³²“Éde áwola dí, ma kee mína ébe Nzamá ya éfiá abwará deñ, édo é ne mína bɔ ná míní vém ya ávé fe mína ngap énzénzanɲ ye ébá bésesé bé ntɔɔ mitɔpbán. ³³Meé ndzí ñamle é ngoós ngé é koɲ ngé ki ábwát mot enziɲ. ³⁴Mína bébyen mína yem ná é mó má mé ngá dzálá míkómánn myám ya émí ébá bíabe bó bí mbé. ³⁵Éde, ébe mam mése me lére yaá mína ná, amvála te édo bá yian bɔ éséññ mfá ávwála biɲgóngɔɔ bí bot, ya á símánn fe bífiá Ntí Yesus émyen a ngá dzó ná: ‘Mvɔmm da dan ná o vé ye ná o ñoɲ.’ ” ³⁶Niané a ngá mana kɔbɔ mam méte ané a ngá kútbe ó sí, á nga yaglan ya bó bésesé. ³⁷Éde bésesé bé ngá bíra yi béé wúbán ya Pablo, béé ñáɲ fe ñí memáɲɲ, ³⁸bé nga dan ywian amú éfiá a ngá kɔbɔ bó ná báá ye bera yén á sú deñ. Ané bé ngá ke lérán ya ñí akekwiñ á byéa.

Ékena Pablo á Yerusalen

21 ¹Éde niané bí ngá mana kánan bíabe bó, ané bí ngá téé ya byéa, bí kéñ tételé, bí sian á Kos. É mos ó ngá belan véa, bí sian á Rodas, atéé ye ó véa, bí sian á Pátara. ²Ané bí ngá koan ya byéa mfé, weé ke á Fenisia, éde bí ngá dan wɔ, bí kígán. ³Niané bí ngá yén Tsípre oyaáp, ané bí ngá lík ñí á mfá meyéa, bí nga ke nzósoó á Siria, bí sim ósí á Tiro, amú ná bé ngá yian vugu mibaga á byéa éte ó véa. ⁴Niané bí ngá duan ya bebwíni ó véa, éde bí ngá tɔbɔ melú zangbéa ó véa. Bebwíni béte, ya nsísim, bé ngá kɔbɔ Pablo ná a táa bét á Yerusalen. ⁵Niané melú méte mé ngá lot, ané bí ngá kólo ná bíá ke, éde bésesé, beyéa ya bwán bé ngá ke lérán ya bíá akekwiñ bí ngá mana kólo á kísoan éte. Niané bí ngá mana kútbe ó sí á nsá máɲ bí nga yaglan, ⁶bí mana fe ke bíá yáán bevɔɔ ya ébá bevɔɔ, bí kéñ dan á byéa éte. Éde bá bé ngá mana búlán á mendá meba.

⁷Ané bí ngá téé á Tiro bí mana ékena dea á byéa été á Tolemaida. Éde bí ngá bérán ya bebwíni, bí tɔɔ fe bíabe bó alú avóó. ⁸Ané é mos ó ngá belan véa, bí téé bí kéñ fe sian á Sesarea. Éde bí ngá ñíi é ndá Felipe nkat mbamba fwéñ, éñí á mbé mbóó ye é bot zangbéá bé ngá vwála baapostol, ané bí ngá tɔɔ bíabe bó. ⁹Felipe te, a mbé a belé bindúnn bíngwan bí nii ná bí ngá kúlu medzó. ¹⁰Éde bí tɔó ó véa melú menziŋ, ané nkúlu medzó mbóó a tɔó eyola ná Agabo a ngá só á Judea. ¹¹Niané a ngá nzu ébe bía a twáa é kaná Pablo a mana dɔ ká ó mó ya mebo meñ, éde a ngá dzó ná:

“Mfúfúp Nsísim éñe aa kóɔ é mam má ná é mot a ne ya é kaná ñí, bejudio bá ye ñí ká aaná á Yerusalen, bé kee fe ñí é mó meyoŋ mefé.”

¹²Nia áwók dɔ, bíabe bot béye ó véa, bí nga bíra dzaa Pablo ná a táa ke á Yerusalen. ¹³Ané Pablo ñí a ngá yalan ná:

“Dzé mína bɔ, míníí yi, míníí vé fe ma eywiññ á nlém? Amú ná me ntóó nkomann ná ma ke wú á Yerusalen ákála éyola Ntí Yesus, se fáve ná bá ká ma mebo etámm.”

¹⁴Amú bíí mbé ñí wún, éde bí ngá sis bivóó bíí dzó ná:

“Nkómánn Ntí éwɔ ó bóóge.”

¹⁵Niané melú méte mé ngá lot, bí mana koman, ané bí ngá bét á Yerusalen. ¹⁶Éde beyága benziŋ béye á Sesarea bé ngá nzu léran ya bía, bé kéñ ya bía ébe Mnason mot ye á Tsípre, nnomm nyága ná, bíabe bó bí tɔɔ.

Pablo aa fép Jakobo

¹⁷Nia áasian á Yerusalen, ané bebwíni bé ngá ñoŋ bía ya mesán. ¹⁸Éde é mos ó ngá belan véa, bíabe Pablo bí ngá ke yén Jakobo, betébosú bésesé bá bé mbé fe. ¹⁹Niané bí ngá mana bó sómo, éde Pablo a ngá tára ná aa kanle bó kada dzam áse ye é mam Nzamá a ngá bɔ énzénzaŋ meyoŋ mefé mfá ye éséññ Nzamá deñ. ²⁰Niané bá bé ngá wók dɔ, ané bé ngá vé Nzamá dúmá, éde bé ngá dzó ñí ná:

“Á mwadzaŋ, dággé, binzuk bejudio bí ne ná bí mana yaá bwíni; bésesé béte bá bíra fe dziŋ metsiŋ; ²¹bé kat yaá fe bó fwéñ ná wa ke wa yágale bėjudio bé tɔó bábe meyoŋ mefé ná bé lík métsiŋ Moisés; weé dzó bó ná bé táa kele é bwán beba, bé táa ki baale omvúgá. ²²Nzá dzam dá yian bɔban? Kaa bisó bá bá ye fá wók ná o só yaá. ²³Édɔ é ne ná, bóóge é dzam bía dzó wa dí. Bí belé bot bé nii ó vá ná bébyen bé mana yaá tsini metsiŋ. ²⁴Ñoŋge bot béte, tunge é ñúu dwe mínabe bó, yáágán fe mfá weba ná bé keŋ miló myeba ntwiññ. Amvála te, bot bése bá ye yem ná é mam bé ngá kat bó fwéñ mfá we mé sés bébélá; fáve ná wámyen, wa wa niŋ fe weé dzálá metsiŋ. ²⁵Á mfá ye méyoŋ mefé mé mana yaá bwíni, bí tsili yaá bó kálara é mam bí kík yaá ná bé táa kop é byém bá vé biyemá metúnŋa, ya mekií, ya é tsít dá wú abúk, ya fe nsémm eveák.”

Bá biñ Pablo óngóo á Templo été

²⁶ Ané Pablo a ngá ñɔŋ bot béte, é mos ó ngá belan véa, éde a ngá tun ñúu bábe bó, á kén á templo ná aa ke lére é mos bá ye mana tun méñúu meba, ya fe é dzóm bá ye vé metúnŋa kada mot ye ébe bó.

²⁷ É tám a ngá ɔ ná melú zaŋgbéa mé nkún dzálában, éde bejudio béye Ásia bé ngá yén ñí óngóo á Templo été, ané bé ngá tára ná bá fuk nkuna bot óse, éde bé ngá kee ñí mó ó ñúu, ²⁸ béé yónán ná: “Á befám béye Israel, vwálagán bía! É mot ñí, éñe aa ke aa wulu mevóm mése, eé yágale bot bése é mam mé ne áyɔŋ dea á ngamm áyát, ya á metsiŋ, ya fe é vóm wí! Atwaa a ñínle yaá fe begriego óngóo á Templo été, a ɔ yaá fe é vóm ó ne éki wí nzeze.”

²⁹ Amú ná bá tára ñí yén á kísoan bá Trófimo mwann Efesio, néa, éñe bé ngá tém ná Pablo aá ke ya ñí á templo.

³⁰ Éde kísoan ngúra é ngá fógan, ané bot bé ngá ke bá só mibíí; bé mana nzu biñ Pablo bé kén bá dulu ñí óngóo á Templo átán, etéñ te ébyen bé mana dzip mibéñ. ³¹ Ákoan bé nga dzéŋ yaá ná bé ywíñ ñí, éde fwéñ e ngá bét ébe komandée ye á nsámá biteá ná, Yerusalen áse á mana yaá nzaman. ³² Etéñ te ébyen, ané komandée a ngá ñɔŋ benzima ya bekaba, a dzíga sigi mbíí ébe bot béte. Niané bé ngá yén komandée ya benzima, éde bé ngá dzɔɔ ná bá bími Pablo. ³³ Véa, éñe komandée a ngá nzu bebeñ ébe Pablo a biñ ñí, a mánan fe ná bé ká ñí ya bekalamekéná bé beañ; eé síli ná a ne nzá, nzá dzam ki á ɔ. ³⁴ Ve, á nkuna bot été, bevóó bé ngá yónán ngúra dzam, ébá bevóó bá édí avóó, akekwiñ ané komandée éé mbé yem bébélá étɔm enziŋ akála nzɔɔ. Ané a ngá mánan ná bé ke ya ñí á kpatéle. ³⁵ Éde a ngá ɔ ná, niané a ngá sian ékaza, benzima bé бага Pablo akála mbéa ngíniŋe nkuna bot ó ngá ɔ. ³⁶ Amú ná nkuna bot ye á nnam ó ngá bee bó weé yónán ná: “Á wá!”

Pablo aa kóɔ ya nkuna bot

³⁷ É tám a ngá ɔ ná bé nkún ke ya ñí á kpatéle été, ané Pablo a ngá síli komandée ná:

“Ye o ne ma yébe ná me dzó wa dzam enziŋ?”

Éde ñí a ngá síli ñí ná:

“Ye wa yem nkóɔ griego? ³⁸ Se wa o ne é mwann Egipsio a ngá ɔ ná bé byana edzwée melú ó mvús a kén fe éyáŋ été ya beywíñ bot binzuk bí nii?”

³⁹ Ané Pablo a ngá dzó ná:

“Me ne mwann judio, ye á Tarso ye á sí Silisia, móŋanam ye é kísoan e ne ya eban. Ma dzaa wa ná ó lík ma ná me kóɔ ya nnam” ⁴⁰ Éde, komandée a ngá lík ñí ná á ɔ ɔ. Ané Pablo a ngá tébe ékaza, éde a ngá vé nnam ndem ya wéa. Niané bot bé ngá mana sis bivóó, ané Pablo a ngá kóɔ ya bó á nkóɔ Ebreo eé dzó ná:

22 ¹“Á bot, bobédzan̄ ya betará, béágán ma áwola dí amvála ané ma kam ya mámyen ébe ású denan.”

²Niané bé ngá wók Pablo aa kóbo ya bó á nkóbo Ebreo, ané bé ngá bíra dan̄ sis bivóó. Éde a ngá dzó ná:

³“Me ne mwann judio, mbyálánn ye á Tarso ye á Silisia. Ve, bá yála ma é kísoan ní mébo ósí Gamaliel, bé ngá yágale ma amvála ané bá túga baale métsin̄g betará, ma me tóó fe abéánn ya Nzamá, ámvála mína bésesé míni ne do émuú. ⁴É bot bá bee é Nzenn Kristo, bá me ngá dzén̄ fe ásí akekwiñ áwú; meé ká bó, meé dum fe bó á míbok, befám ya biningá, ⁵amvála ané Ntébosú befára a ne ma ngañiá ya mikúkúmá míse. Éñe fe me ngá ñon̄g bekálara ébe ébó mfá bobédzan̄ bejudio. Éde me ngá ke á Damasko á mfá ye ná me nzu ya mibok mí mbé ó weñ á Yerusalen ná bé vé myo akira.”

⁶“Ve, a ngá bo ná, meé ke á nzenn, ákoan ná me ntoó bebeñ á Damasko, ané énzénzan̄ ó mos, ásítem ná mikwikwiñ mí mora eyéa ye á dzóp mí mana ma boman. ⁷Ané me ngá ku ósí, éde me ngá wók kínḡ deé dzó ma ná: ‘Á Saulo, á Saulo, akála dzé wa dzén̄ ma ásí?’ ⁸Ané me ngá síli ná: ‘Á Ntí, o ne nzá?’ Éde ní a ngá yalan ná: ‘Ma me ne Yesus mwann Nasareno éñi wa dzén̄ ásí.’ ⁹É bot bíabe bó bí mbé, bebélá ná bé ngá yén eyéa te, ve bée ndzí wók é kínḡ e ngá kóbo ya ma. ¹⁰Ané me ngá síli ná: ‘Á Ntí, nzá dzam ma yian bo?’ Éde Ntí a ngá yalan ya ma ná: ‘Tébegé, kénḡ á Damasko, ó weñ, éñe bá ye wa kat é mam mése bé téle yaá wa ná o bo.’ ¹¹Ákoan ná me sés fe yén akála ná eyéa te é ngá bíra feañ, ané é bot bíabe bó bí mbé bé ngá ke ya ma énam, mé sian á Damasko.”

¹²“Ané mot enziñ a tóó eyola ná Ananías, a ngá baale metsin̄g mvéañ, bejudio bése bé mbé bé tóó ó véa, bá bé ngá vé fe ní mbamba ngañiá. ¹³Éde Ananías te a ngá nzu ébe ma, ané a ngá tébe ma á mfén̄g a dzóo ma ná: ‘Á mwadzan̄ Saulo, beragá áyén.’ Éde me ngá yén ní etéñ̄ te ébyen. ¹⁴Ané a ngá dzó ná: ‘É Nzamá betará a tóp yaá wa á mfá ye ná o yem nkómánn weñ, o yén Nzósoó Mot, o wók fe bifíá bíye ánu deñ. ¹⁵Amú ná wa ye bo é ngañiá weñ ébe bot bése mfá édí o yén yaá, ya áwók. ¹⁶Dzé fe wa yana áwola dí? Tébegé, o yónán éyola Ntí, duubán fe á mfá ye ná mísémm mwe mí tobo nsopbán!’ ”

¹⁷“Éde a ngá bo ná, niané me ngá búlán á Yerusalen, me tóó á templo, meé yaglan, ané me ngá yén Ntí á nsísim, ¹⁸eé dzó ma ná: ‘Bóoge avóó, dzígá kólo á Yerusalen! Amú báa ye yébe é ngañiá wa ye vé mfá wóm.’ ¹⁹Ané me ngá dzó ná: ‘Á Ntí, bébyen bá yem mvéañ ná me ngá wulu, meé fet á mibok ya áyít fe é bot bá bwíni wa á besinagoga été. ²⁰Ya é tám mékií é ngañiá we Esteban mé ngá swii, mámyen ma me mbé fe me téle, meé yébe do. Ma fe me ngá baale bitóp é bot bé ngá ywíñ ní.’ ²¹Éde Ntí a ngá dzó ma ná: ‘Kén! Amú ná ma ye wa lóm oyaáp ébe meyon̄g mefé.’ ”

Pablo a ne ébe komandée.

²²Ané bé ngá sùgan ní béa akekwiñ efíá te, véa bé nga bére mekín̄g bée dzó ná: “Veagé mot te éniñ dzí, amú ná dáá yian ná ámvála mot dí é

niŋ.” ²³Éde béé yón, béé wea bítóp byeba, béé fwíi fe mbúlge ó yóp, ²⁴ané komandée a ngá mánan ná bé nínle Pablo á kpatéle, a mánan fe ná bé fas ní ya eyíra mfá átúga yem akála dzé bá yónán ní á ngamm áyát aaná. ²⁵Ve, éyɔŋ bé ngá ñue ní ya mikóó, éde Pablo a ngá síli é kaba á mbé téle ó véa ná:

“Ye atsiŋŋ dá yébe ná o yít mwann Romano kaa ná bé kík ní misaŋ?”

²⁶Niané kaba a ngá wók dɔ, éde a ngá yit komandée bebeñ eé kat ní ná:

“Wa kómo bɔ dzé! Amú ná é mot ní a ne mwann Romano.”

²⁷Ané komandée a ngá yit Pablo bebeñ a síli ní ná:

“Katge ma, ye o ne mwann Romano?”

Éde a ngá yalan ná:

“Áá.”

²⁸Ané komandée a ngá dzó ná:

“Ma ma wún ná me bɔ mwann Romano ya abwiññ moann.”

Éde Pablo a ngá dzó ná:

“Ve, ma me ne ní ábyálá.”

²⁹Etéññ te ébyen, ané é bot bé mbé ná bé nkún ní ke fas, bé ngá kólo ní míféŋ. Komandée ní á ŋga kɔ fe wɔŋŋ niané a ngá yem ná a ne mwann Romano, ya fe ná áá ká ní.

Pablo a ne ekóánn medzó bejudio dá dzwée

³⁰Éde é mos ó ngá belan véa, komandée eé kómo túga yem bébélá étɔm bejudio bé ngá sóman Pablo, ané a ngá vé ní filí, a mánan fe ná betébosú befára ya ekóánn medzó ése bí kóán. Ané a ngá sigi ya Pablo a tɔó ní ébe ásu deba.

23 ¹Éde Pablo a ngá bem ekóánn medzó mís, ané a ngá dzó ná: “Á bóbédzaŋ, anzukwíñ émuú me niŋ yaá ósú Nzamá ya mbamba ósimánn ye á nlém ósesé.”

²Éde ntébosú befára Ananías a ngá mánan é bot bé mbé bé téle Pablo míféŋ ná bé bími ní ánu. ³Eyɔŋ te Pablo ní a ngá dzó ní ná:

“Nzamá a nkún wa bími, mfim ó ne nwáan mfúm! Wa o tɔbɔ ná wa kík ma misaŋ ya metsiŋŋ, wa wa tsam metsiŋŋ weé mánan ná bé bími ma.”

⁴Éde é bot bé mbé ní bebeñ bé ngá síli ní ná:

“Ye wa tea ntébosú befára Nzamá?”

⁵Ané Pablo a ngá yalan ná:

“Á bóbédzaŋ mée mvá yem ná éñe a ne ntébosú befára, amú e ne ntsilann ná: ‘O táa kóbo ntébosú ye áyɔŋ dwe abé!’ ”

⁶Éde Pablo eé yem ná ngúra á mfá bot béye ekóánn ó ne besaduseo, éwí mbóó wá befariseo, ané a ngá bére kíŋŋ ekóánn medzó éte ná:

“Á bóbédzaŋ, me ne mwann fariseo, é mwán befariseo, bá kík ma misaŋ amú me belé oyan ye ná miwúán myá ye wómo.”

⁷Niané a ngá dzó dɔ, éde mikóbo mí ngá bɔ befariseo bábe besaduseo. Ané bot bé ngá kánan énzénzaŋ. ⁸Amú besaduseo bá dzó ná nwómán

miwúán ó sés, baángel bá bé sés ki, ngé ki misísim; ve befariseo bá bá yébe mam méte mése. ⁹Éde nzɔɔ ndén e ngá boban. Ané beyágale métsinj benzinj béye mpatí befariseo bé ngá tébe béé bíra yémle béé dzó ná:

“Bíí téa mbéa dzam enzinj ébe é mot ní; ngé nsísim o kóbo yaá ya ní, ngé ki ángel, e ne dzé?”

¹⁰Niané nzɔɔ e ngá ke dá bo ndén, komandée á nga ko wɔɔnj ná bé nza sák Pablo; ané a ngá mánan ná nsámá benzima ó sigi ná ó ke ní vea énzénzanj deba été, ó kéñ fe ya ní á kpatéle.

¹¹Álú avóó é ngá belan véa, éde Ntí a ngá yéne ébe éñe eé dzó ní ná: “Yémje nguu! Amú ná ámvála o vé yaá é mam mam ngañiá á Yerusalen, ámvála te fe dá yian ná o vé ngañiá á Roma.”

Bá tébe enginiŋe ná bé ywíñ Pablo

¹²Niané kírí e ngá léne, ané bejudio bé ngá tébe enginiŋe, bé tsini bébyen ya nkanann sɔɔj béé dzó ná báá dzí ngé áñú akekwiñ ané bá ywíñ Pablo. ¹³É bot bé ngá tébe enginiŋe te bé ngá lot tánj bot mewóm mé nii. ¹⁴Éde bot béte bé ngá ke ébe betébosú befára ya fe ébe mikúkúma, ané bé ngá dzó ná:

“Bía bébyen bí mana yaá tsini ya nkanann sɔɔj ná bíá kyak dzóm enzinj akekwiñ ané bía ywíñ Pablo. ¹⁵Éde áwola dí, mína ya bot béye ekóánn medzó, dzógán komandée ná á nzu ya Pablo, a téle ní ébe ású denan, míní lére ané ngé mína kómo túga fas dzam enzinj ye étom deñ. Véa, bía tɔbo nkomann ná bía ywíñ ní kaa ná a sian.”

¹⁶Ve, niané é mwán Pablo kéá e ngá wók olám te, ané a ngá níí á kpatéle été, a kat do Pablo. ¹⁷Éde Pablo a ngá lwée kaba mbóó a dzóo ní ná:

“Kéŋ ya é ndómán ní ébe komandée! Amú ná a belé dzam enzinj ye ákat ní.”

¹⁸Ané a ngá ñɔɔj ní, a kéŋ ya ní ébe komandée, a dzóo ní ná:

“Mwann mbok Pablo, éñe á lwée ma, á dzaa fe ma ná me nzu ya é ndómán ní ébe wa, amú ná a belé dzam ye ádzó wa.”

¹⁹Éde komandée a ngá biñ ní énam, a kéñ ya ní évwíñ, ané a ngá síli ní ná:

“Wa kómo ma ákat á yá?”

²⁰Ané a ngá yalan ná:

“Bejudio bé mana yaá tsini ná bá ye wa dzaa ná o ke ya Pablo ekóánn medzó ookírí, ané ngé bá kómo túga yem dzam enzinj ébe éñe. ²¹Édo é ne ná, o táa bó yébe! Amú ná befám álot mewóm mé nii bé nga yana yaá ní ya olám. Bot béte bébyen bé mana yaá tsini ya nkanann sɔɔj ná báá ye dzí ngé áñú akekwiñ ané bá ywíñ Pablo. Áwola dí bé ntóó nkomann, bá yana nkíkán we.”

22 Éde komandée a ngá yáán ya ndómán te, a mánan ní ná: “O táa dzó mot enziŋ ná o kúlán yaá ma dɔ.”

Bá lóm Pablo ébe ngóvina Felis

23 Ané komandée a ngá lwée bekaba bé beañ a dzóo ná: “Komɔ́án benzima mitet mí beañ; bɛ́nzima bá wulu ya mikalbeñ bá mewóm zangbéá; ébá bá bá wulu ya mekɔ́ɔ́ bá mitet mí beañ, á mfá ye ná bé ke á Sesarea méwola ebuú ye alú. 24 Komɔ́án fe míkálbeñ myá ye ke ya Pablo mvwaá ébe ngóvina Felis.” 25 Éde fe a ngá tsili kálara eé dzó aaná:

26 “Ma Klaudio Lisias:

Á ndzwée ngóvina Felis, á mbóló!

27 Bejudio bé ngá biñ é mot ní, ákoan ná bé nkún ní ywíñ, ané me ngá sian ya nsámá benzima. Niané me ngá wók ná a ne mwann Romano, éde má koro ní. 28 Meé kómo yem nzá dзам bá sóman ní, ané me ngá ke ya ní ékóánn medzó deba.

29 Éde, me ngá koan ná, bá sóman ní akála mam méye métsiŋ meba; ve, kaa etɔ́m enziŋ ye ná aa yian wú ngé ki mbok.

30 Niané me wórán ná olám ó ntɔ́ɔ́ yaá ná bá ywíñ ní, ané me lóm wa ní etéññ te ébyen, me dzó yaá fe é bot bá sóman ní ná

bé kóbo ébe ásu dwe é dзам bá sóman ní ya dɔ.”

31 Éde benzima bé ngá ñɔ́ɔ́ Pablo ámvála bé ngá mánan bó, bé kéñ ya ní ébe Antipatris á alú. 32 É mos ó ngá belan véa, ané bé ngá lík ná benzima bá wulu ya mikalbeñ bé tsíni ósú ya Pablo, eyɔ́ɔ́ te bá bé búlán á kpatéle. 33 Niané bá bé ngá sian á Sesarea, éde bé ngá kee ngóvina kálara, bé lére fe Pablo ébe ásu deñ. 34 Nia ngóvina a mana lán kálara, ané a ngá síli Pablo ná a ne mot ye abeŋɔ́ avé. Éyɔ́ɔ́ a ngá yem ná a ne mot ye á Silisia, 35 éde a ngá dzó ná:

“Ma ye wók ádzó dwe éyɔ́ɔ́ é bot bá sóman wa bá ye sɔ́.” Ané a ngá mánan ná bé kálá ní á kpatéle Eroles.

Pablo aa kam ya émyen

24 1 Niané é ngá lot melú mé tán, éde ntébosú befára Ananías a ngá sian á Sesarea ya mikúkúma minziŋ ya ntébe nzaŋ Tértulo. Ané Tértulo te a ngá lére bíɔ́m Pablo ébe ngóvina. 2 Nia álwée ní, éde Tértulo a ngá tára ná aa bwaale ní, eé dzó ná:

3 “Á ndzwée Felis, bía wórán abwiññ mvwaá ya é tsén mam eé mana yaá bɔ́ mfá mvéáñ ye áyɔ́ɔ́ dea amú nkée we. Bía lán ásesé te vóm áse; abwiññ akíba ya wa. 4 Ve á mfá ye ná me táa wa bɔ́ sóm ayaáp, ma bíra wa dzaa engóngɔ́ɔ́ ya áñep dwe ná o béá bía oyomm tám. 5 Amú bí yén

yaá ná é mot ní a ne ebúúbúu, aa boman eniṅ ngúra eé sɔṅ bejudio ná bé bɔ metsamann, éñe fe ané nló mbéa nyébé benasareno. ⁶Atwaa templo da a vak yaá fe ná aa bɔ dɔ nzeze; [éde bí ngá biñ ní bía bébyen bí nga kómo fe ní kík misaṅ amvála ané métsiṅ mea má lóm. ⁷Ve éde komandée Lisia a ngá nzu duman a dut bía ní é mó mea été. ⁸Ané a ngá mánan é bot bé ngá sóman ní ná bé nzu ébe wa.] Wámyen wa o ne ní fas á mfá ye ná o túga yem é mam mése bía sóman ní ya mɔ.”

⁹Bejudio bá bé ngá ke fe bá yébe mɔ béé dzó ná mam méte mé ne bébélá. ¹⁰Éde ngóvina a ngá vé Pablo ndem ná ní a kóbɔ; ané Pablo a ngá dzó ná:

“Ma yem ná é ntɔɔ abwiññ mibú o tɔɔ nkík misaṅ ye áyɔṅ dí, éde ma wórán mesán ná ma kam ya mámyen. ¹¹O ne ebúbú ye áyén ná dǎá bé lot awóm melú ya melú mé beañ avé mé ke kaṅ á Yerusalen. ¹²Béé ndzí koan ya bía mot enziṅ bíí bɔ bisó á templo été, ngé ki ná meé sɔṅ nkuna bot á besinagoga, ngé ki á kísoan été. ¹³Bé sés wa lére dzam enziṅ ye é mam bá sóman ma ya mɔ éndagá. ¹⁴Ve, édí ma mem, é ne ná ma kaṅ é Nzamá bímvámmvám byea, amvála ané é Nzenn bá lwée ná mbéa nyébé. Ma bwíni é dzam ése é ne métsiṅ été, ya mítsilann bekúlu medzó. ¹⁵Ámvála oyan me belé ébe Nzamá, amvála te fe bá bé belé ná bot bé nkún wómo miwúán été, ané benzósoó bé bot ané mbéa bé bot. ¹⁶Dzam te édo mámyen ma vé nguu tám áse ná me baale ósímánn ye á nlém wɔm mfúbánn ósú Nzamá, ya ósú bot.”

¹⁷“Nia abwiññ mibú, éde me ngá búlán ná ma nzu kee é sí dam bivévé, ya metúnja. ¹⁸Tám te, ákoan ná me mana yaá tun níuu á templo, mǎé mbé á nkuna bot été, nzɔɔ da deé ndzí ki bɔban ó véa; Ve bejudio benziṅ béye Ásia bé mbé ó véa. ¹⁹Ébɔ bá yian nzu ébe wa béé sóman ma, ngé é ne ná bé belé ma dzam enziṅ; ²⁰ngé ki ná, é bot bé ne ó vá bé katge étɔm bé ngá koan ya dɔ ébe ma, éyɔṅ me mbé me téle ósú ékóánn medzó bėjudio. ²¹Tám enziṅ a ne bɔ fáve é dzam avɔɔ, me ngá bére kíṅṅ énzénzaṅ deba été ná: ‘Bá kík ma misaṅ ébe á sú denan émuú, akála ma bwíni ná miwúán myá ye wómo.’ ”

²²Éde, ákoan ná Felis ní a tára yaá túga yem mfá Nzenn Ntí, ané a ngá dzó ná:

“Éyɔṅ komandée Lisia aa ye sɔ; véa, éñe ma ye kík ádzó denan.”

²³Éde a ngá mánan kaba ná aa baale Pablo; ve a belé filí, kaa ki ákili mot enziṅ ye é bot beñ ná a táa belan ya ní.

²⁴Niané ayomm melú é ngá lot, éde Felis a ngá sian bá ngéá Drusila, ní á tɔɔ ngwan judia, ané Felis a ngá lwée Pablo, éde a ngá wók ní mfá á mbwínánn ébe Kristo Yesus. ²⁵Ve, niané Pablo a ngá kóbɔ á mfá nzósoó ya ádzwée nlém ya nkíkán misaṅ ó ne ná ó nkún sian, ané Felis eé kɔ wɔṅṅ a ngá dzó ná:

“Béṅ ke éndagá, ma ye wa bera lwée éyɔṅ ma ye belé tám.”

²⁶Felis a ngá kómo fe ná Pablo a kee ñí moann. Dzam te édo fe a ngá bo eé lwée Pablo, eé léan bá ñí. ²⁷Niané mibú mí beañ mí ngá lot, ané Porsio Festo a ngá nzu lígi éyian Felis. Felis te ñí eé kómo bo bejudio mbeñ, éde a ngá lík Pablo á mbok.

Pablo a ne ébe ású Festo

25 ¹Ákoan ná avé Festo á sian ábeñj sí é ntó melú mé léa, éde a ngá kólo á Sesarea ná aa ke á Yerusalen. ²Ané betébosú befára ya bora bé bot bejudio bé ngá kanle ñí ádzó Pablo; bé nga yémle fe ñí, ³bée dzaa ñí engóngóó ná ábúlu Pablo á Yerusalen, ákoan bée lám ná bá ywíñ Pablo ókanj été. ⁴Ve Festo ñí a ngá yalan ná bá kálá Pablo á Sesarea; ya fe ná avítsan tám émyen ñí a nkún fe kólo a kéñ ó wéñ. ⁵Véa a ngá dzó ná:

“Bora bé bot béye ébe mína bé kénjí bíabe bó ó wéñ. Édo é ne ná, ngé mbéa dzam enziñ a ne ébe mot te, bé bwaale ñí.”

⁶Niané a ngá bera tóbo bábe bó ané melú mmom ngé ki awóm, éde Festo a ngá sigi á Sesarea. É mos mbóó ó ngá belan véa, ané a ngá ke tóbo ósí ékóánn bá kík medzó, éde fe a ngá mánan ná bé nzu ya Pablo. ⁷Niané a ngá sian, ané béjudio bé ngá só á Yerusalen bé mana ñí lunj mífénj, bé nga sóman ñí ya abwiññ mam ya bora bisómán; eé tóó ná bébyen bá bée mbé ki lére ná me ne été. ⁸Pablo ñí eé kam ya émyen, éde a ngá dzó ná:

“Meé ndzí bo nsémm enziñ mfá métsinj bejudio, ngé mfá templo, ngé ki mfá Sesar.”

⁹Ve Festo ñí eé kómo ábo bejudio mbeñ, ané a ngá síli Pablo ná:

“Ye wa kómo ke á Yerusalen ná ó wéñ bé kík wa misanj ébe ású dam ébe é mam má?”

¹⁰Éde Pablo a ngá yalan ná:

“Me ntóó yaá é vóm Sesar aa kík misanj. Vóm te, éñe fe bá yian ma kík misanj. Amvála ané wámyen wa túga do yem ededea mbeñ meé ndzí bo bejudio etóm enziñ. ¹¹Ngé maá bo fá etóm enziñ ye ná ma yian wú, mää tep awú. Ve, ngé dzam enziñ ye é mam é bot bá sóman ma é sés bébélá, mot enziñ éé belé nguu ye ákee ma ébe bó. Ma kee Sesar ádzó dam.”

¹²Véa, niané Festo a ngá mana wókgan bábe mífafak mí bot myeñ, ané a ngá yalan ya Pablo ná:

“Oó kee yaá Sesar ádzó dwe, éñe fe wa ke ó wéñ.”

Pablo a ne ébe ású kéza Agripa

¹³Niané ayomm melú enziñ é ngá lot, éde kéza Agripa bá Bernise bé ngá sian á Sesarea, bé kéñ vé Festo mbamba ásóó. ¹⁴Bé tóó ó véa abwiññ melú, ané Festo a ngá kanle kéza ádzó Pablo, ñí ná:

“Felis aa ke aa lík mot enziñ á mbok ó vá. ¹⁵Me tóó á Yerusalen, éde betébosú befára ya mikúkúma bejudio bé ngá só ya ñí bisómán, bée dzaa

ma ná me kík ní nsaŋ ná, aa ku. ¹⁶Ané me ngá yalan ya bó ná, beromano bée belé fúlú ná bá kee mot enziŋ meku, ngé kaa ná mot te aa kéá bábe é bot bá sóman ní asú ya asú, á mfá ye ná á kam ya émyen ébe é mam bá sóman ní. ¹⁷Niané bé ngá koán ó vá, kaa ádzímle tám, ané me ngá tɔɔ ósí ékoánn bá kík medzɔ é mos ó ngá belan véa, me mánan fe ná bé nzu ya mot te. ¹⁸Niané bébwaale beñ bé ngá tébe bée ndzí lére bitɔm binziŋ bíye ébí me ngá yana mfá weñ. ¹⁹Fáve mam menziŋ méye á nyébé weba émo bé ngá sóman ní, ya fe mfá mot enziŋ bá lwée ná Yesus; ní a wú yaá fe. Éñí Pablo aa dzó ná a ne ntétéa. ²⁰Ma mée ngá yem ámvála me ne fas ádzó te, éde me ngá síli Pablo ná ngé aa kómo ke á Yerusalen, á mfá ye ná bé kík ní misaŋ ádzó te ó weñ. ²¹Ve, Pablo ní a ngá dzaa ná bé kálá ní ó vá ná bé kík ádzó deñ ébe Sesar. Ané me ngá mánan ná bé kálá ní akekwiñ ané ma ye ní lóm ébe Sesar.”

²²Éde Agripa a ngá dzó Festo ná:

“Mámyen ma ma kómo fe ní wók.”

Festo ní ná: “Ookíri wa ye ní wók.”

²³É mos ó ngá belan véa, éde Agripa bá Bernise bé ngá nzu níi ábéa medzɔ été ya abwiññ ewúma, bábe bekomandée, ya bora bé bot béye kísoan te. Ané Festo a ngá mánan ná bé nzu ya Pablo. ²⁴Éde a ngá dzó ná:

“Á kéza Agripa ya é bot bése bíabe bó bí ne ó vá éyɔŋ dí; yénŋán é mot ayɔŋ bejudio áse, ané á Yerusalen, ané o vá, é ngá dzaa ma, deé yónán ná é mot ní áá yian bera niŋ. ²⁵Ve, ma me ngá koan ná eé ndzí bó dzam enziŋ dá yian ya awú; ve, niané émyen a ngá kee ádzó deñ Sesar, ané me ngá kík ná ma lóm ní. ²⁶Ve mée belé dzam enziŋ bébélá ye me ne tsili ndzwée wom á mfá ébe mot te. Á kéza Agripa, dzam te édo mé só ya mot te ébe ásu denan, ádaŋdaŋ ébe ásu dwe, á mfá ye ná niané bá mana ní fas, ma me ne belé dzam ye átsili. ²⁷Amú me téa ná e ne kaa ayílí ná, bá lóm mbok kaa álére bitɔm bá sóman ní ya byɔ.”

Pablo aa kóbo ébe ásu kéza Agripa

26 ¹Éde Agripa a ngá dzó Pablo ná:

“Bá vé wa ná o kóbo á mfá ye ná o kam ya wámyen.”

Ané Pablo a ngá sám weá ó yóp, á nga kam ya émyen, ní ná: ²“Á Kéza Agripa, ma wórán mvɔmm émuú ná me nkún nzu kam ya mámyen ébe ásu dwe ya é mam mése bejudio bá sóman ma ya mɔ; ³ádaŋdaŋ ná wámyen wa túga yem méfúlú mése ya míkéa bejudio bébyen ya bébyen bé belé. Dzam te áse, éde ma dzaa wa engóngóó ná o túga ma béa ya nlém ó bóo wa ósí.”

⁴“Ané bejudio bése bá yem éniŋ dzam ásu ye á móŋŋ, me tɔɔ énzénzaŋ áyɔŋ dam été, ya fe á Yerusalen. ⁵Bá bem ma tára yem é ntɔɔ yaá abwiññ tám; ngé bá kómo do mem, me ngá niŋ me tɔɔ mwann fariseo, nsámá wá

daŋ túga yémle metsiŋ á nyébé wea. ⁶Éde áwola dí, bá kík ma misaŋ akála ná me belé oyan ye é ngaá Nzamá a ngá vé betará. ⁷É ngaá, awóm meyoŋ ya meyoŋ mé beañ mea, má bíra kaŋ Nzamá alú ya ó mos kaa áwaabe; meé yana ngaá te. Á kéza, oyan te, éwɔ bejudio bá sóman ma ya wɔ. ⁸Amú dzé mína kík ná míní sés yébe ná Nzamá aa wómo bewú?”

⁹“Bébélá mámyen me ngá tára tém ná ma yian bɔ éyola Yesus ye á Nasaret abwiññ mbéa bé mam; ¹⁰amvála te édo fe me ngá bɔ do á Yerusalen. Niané me ngá ñoŋ edzwée ébe betébosú befára, se fáve ná me ngá fet abwiññ bebwíni míbok; éyoŋ dá bé ngá ywíñ bɔ, ma me ngá yébe fe do. ¹¹Abwiññ biyoŋ, me ngá ke ma ke á besinagoga bése meé vé bɔ akira, meé tsíni bɔ ná bé téa Nzamá. Me ngá daŋ bíra yéa ya bɔ, mé nga ke fe ma dzéŋ bɔ ásí akekwiñ békísoan béye mési mefé.”

¹²“Eséññ te édo me ngá ke ya do á Damasko, me belé édzwée ya nlómánn betébosú befára. ¹³Á kéza, ve ókaŋ été énzénzaŋ ó mos, me ngá yén eyéa ye á dzóp. Eyéa te deé bíra feaŋ ádaŋ nlódzóp, ané é ngá mana ma boman ya é bot bése bíabe bɔ bí ngá ke ékena. ¹⁴Éde bía bésesé bí ngá mana ku ósí, ané me ngá wók kíŋŋ deé dzó ma á nkɔbɔ Ebreo ná: ‘Á Saulo, á Saulo, amú dzé wa dzéŋ ma ásí? É ne ndzuúk ná wa bími abɔ á nsoŋ.’ ¹⁵Ané me ngá síli ná: ‘Á Ntí, o ne nzá?’ Éde Ntí a ngá dzó ná: ‘Ma me ne Yesus, éñí wa dzéŋ ásí. ¹⁶Ve, kólogé ósí, o tébe tételé, amú ná me sɔ yaá yéne ébe wa á mfá ye ná ma téle wa awasíli ya ngañiá ye é mam o yén yaá ébe ma, ya fe éma ma ye bera yéne ya mɔ ébe wa. ¹⁷Ma ye wa koro é mó bejudio ya éma meyoŋ mefé, éñe fe ma lóm wa ébe ébɔ, ¹⁸ná mís mé kíuban bɔ, ya dzam te bé veŋan béé lúm dzíbi mvús, bé sɔ éyéa été. Bé veŋan béé lúm fe édzwée Sátan mvús, bé sɔ ébe Nzamá, béé ñoŋ ndzámánn mísémm ya etɔ énzénzaŋ mítópbán mí bot, ákála mbwínánn ébe ma.’ ”

¹⁹“Ya dzam te, á kéza Agripa, meé ndzí bɔ nyénánn ye á dzóp te meló. ²⁰Fáve ná, me ngá tára bɔ meé kat bot béye á Damasko fwéñ ya bot béye á Yerusalen; véa, Judea áse, ya meyoŋ mefé ná bé dzoban, bé veŋan ébe Nzamá, bé bɔ fe é mam má yian ya é bot bé dzoban yaá. ²¹Amú dzam te édo bejudio bé ngá biñ ma á templo, bé nga kómo fe ma ywíñ. ²²Ve, amú Nzamá éñe aá vwála ma, édo me ngén ma vé abobot ya bora bé bot ngañiá anzukwiñ émuú, kaa ákɔbɔ dzam afé, fáve é mam bekúlu medzó ya Moisés bé ngá kɔbɔ ná me nkún bɔban, ²³ná: ‘Kristo aa ye yén midzuúk éñe fe a tára wómo míwúán été, néa éñe aa ye kat Israel ya meyoŋ mefé fwéñ éyéa.’ ”

²⁴É tám Pablo a ngá kam ya émyen néa, éde Festo a ngá yónán kíŋŋ oyaáp ó yóp eé dzó ná:

“Á Pablo wa kwan á nlém! Abwiññ meyágalé é lík yaá wa ná o dzímle kén!”

²⁵Pablo ñí a ngá yalan ná:

“Á ndzwée Festo mää kwan á nlém; fáve ná ma kóbo bé bébélá bifíá ya kén. ²⁶Amú é kéza ma kóbo ya ní ya mebúnn aa yem mam méte. Ma yébe do ná áá dzími dzam enziñ ye été, amú deé ndzí bo vóm enziñ ásweníñ.

²⁷Á kéza Agripa, ye wa bwini bekúlu medzó? Ma yem ná wa bwini.”

²⁸Éde Agripa a ngá dzó Pablo ná:

“Wa kómo ma wún ná me bo Krísten avítsañ tám!”

²⁹Pablo ní ná:

“Ngé me ne ke yaglan ya Nzamá ná ané avítsañ tám, ané abwiññ ki, se fáve wa etámm, fáve ná, é bot bése mína wók ma émuú, míní bo ané ma, ve se békalamekéná bá.”

³⁰[Niané a ngá mana dzó mam méte], éde kéza a ngá tébe bá ngóvina ya Bernise ya é bot bábe bó bé mbé bé tóó ósí; ³¹ané bé ngá ke évwíñ, bé nga ke bá kóbo bébyen ya bébyen ná:

“É mot ní áá bo dzam enziñ ná aa yian wú ngé ki mbok.”

³²Éde Agripa a ngá dzó Festo ná:

“Ngé é mot ní émyen á bo kaa ákee Sesar ádzó deñ, ngé bé kúlu yaá ní á mbok.”

Bá lóm Pablo á Roma

27 ¹Éyɔɔ bé ngá kík ná bí ke Ítalia á byéa été, éde bé ngá kee Pablo ya mibok mífé minziñ é mó kaba á mbé eyola ná Julio, mbóó ye á nsámá melúmán Sesar. ²Ané bí ngá dan á byéa ye Ádramitio ó mbé ná ó nkún ke mébónɔ méye Ásia, éde bí ngá té; Aristarko mwann Masedonio ye á Tesalonika ní a mbé fe bíabe bó. ³É mos ó ngá belan véa, ané bí ngá sim ósí á Sidón; Julio a mbé esós ya Pablo, éé lík ná á ke ébe bemvwíññ ná bé belan ya ní. ⁴Atéé ye ó véa, éde bí ngá dan á byéa, bí sáale evún á Tsípre á mféɔɔ, amú ná bivún bí ngá só bía ósú. ⁵Niané bí ngá kígán mán, bí nga wulu bebeñ á nsá Silisia ya Panfilia, ané bí ngá sian á Mira, kísoan ye á Lisia.

⁶Éde kaba a ngá koan ya byéa ye Álejandria ó véa ná wá ke Ítalia. Ané a ngá dea bía été. ⁷Bí nga wulu otaktak ya ndzuúk abwiññ melú, éde bí ngá lot nzósoó á Gnido akála ná evún déé ngá lík ná bí tsíni ósú. Ané bí ngá sáale evún á Kreta á mféɔɔ asú ye asú Salmón. ⁸Bí tsíni nsá ya nsá ya ndzuúk, bí sian vóm ó mbé eyola ná Mbamba Mebón, bebeñ á kísoan Lasea.

⁹Ákoan ekena é bíra yaá mana dzímle tám, é ntóó fe ededea angónó, atwaa é tám bá ki bidzí da é lot yaá fe. Pablo á nga lép bó,

¹⁰éé dzó ná,

“Á bot, me téa ná ekena é nkún bo ya ndzuúk ya abwiññ adzímle, se fáve á mfá mibaga ya byéa; ve, ya fe á mfá biniñ byea.”

¹¹Ve, kaba ní a ngá dan yébe é dzam é mot a mbé ya byéa, ya ndulu byéa bé ngá dzó, álot édí Pablo a ngá dzó. ¹²Déé mbé mvéáñ ná bí lot

tám akos ya avép ébe abón̄ te, ané abwiññ bot é ngá kík ná bí kólo ya byéa ó véa, á mfá ye ná bí vak ngé bí ne sian á Fenise, abón̄ ye á Kreta, édí dá dága á nkeññ mfá méyéa ya ókwiññ á mfá méyéa, ná bí lot metám mé avép ó véa.

Okos wá lot á mán̄ été

¹³Éde, niané mwann evún̄ ye nkeññ a ngá lot, ané bé ngá tém ná bé mbelé é dzam bé ngá kómo; éde bé ngá vea meñlílí, bé nga lot kínlé bebeñ á Kreta. ¹⁴Ve abwiññ tám deé ndzí lot, ané evún̄ ókos bá lwée ná Eurakilón é ngá nzu é yimi byéa. ¹⁵Ané é ngá tára ná dá dulu byéa, bía bíí mbé ki fe kam ná evún̄ é táa ke ya byéa; éde bí ngá dzogɔ, bí lík ná evún̄ é ke ya bía. ¹⁶É tám byéa ó ngá sian é vóm ó ngá sáale evún̄ á mwann etun̄ a tɔ́ eyola ná Klauda, ya nguu bí mbé biñ éleñn dá koro bot, ákoan bí dzuk yaá. ¹⁷Niané bé ngá dea elenn te á byéa été, bé nga ká byéa ya miwula béé lot ya myɔ así. Ve béé kɔ wɔŋŋ ná bé nza ke bók ó sí á Sirte, éde bé ngá sili mewom, [béé wea óswiñ é dzóm dá sim byéa mbíí], evún̄ é nga ke dá sɔ́gle bó néa. ¹⁸É mos ó ngá belan véa, okos weé bíra bía suk, ané bé ngá tára saga mibaga. ¹⁹Álú léa éde bé ngá mana wea byém bíye á byéa ó mán̄ ya é mó meba bébyen. ²⁰Ané tán̄ abwiññ melú, nlódzóp ya atéteñ bí ngá bɔ kaa ákwíñ, mora mbéa tám ñí á ngá lajan fe, akekwiñ bí ngá dzímle oyan óse ná bí ne tsíni ya eniñ.

²¹Ákoan bí lot yaá abwiññ tám kaa ákómo dzí, éde Pablo a ngá tébe tételé énzénzan̄ deba a dzóo ná:

“Á bot, ngé míní béa ma, bía kaa átée á Kreta, ngé bíá mana ki dzuk aaná, ngé ki ádzímle byém. ²²Éde áwola dí, ma lép mína ná míní ñɔŋ nguu, amú ná mot enziñ ye ébe mína áá ye dzímle éniñ dzeñ, fáve byéa etámm. ²³Akála ná álú dí, é Nzamá ma kan̄, éñe fe a ne ya ma, ángel weñ á yéne ébe ma, ²⁴eé dzó ná: ‘Á Pablo, o táa kɔ wɔŋŋ, dá yian ná bé ke wa téle ébe ású Sesar; yén̄ge fe ná Nzamá a mana yaá wa kee bín̄iñ é bot bése mínabe bó mína wulu á mán̄ été.’ ²⁵Édo é ne ná, á bot, biñján̄ nguu! Amú me tɔ́ ya Nzamá mebúnn ná dá ye bɔ ásesé ámvála á dzó ma. ²⁶Ve dá yian ná bí sim etun̄ enziñ.”

²⁷Niané álú awóm ya nii é ngá kwíñ, evún̄ deé sɔ́gle bía ó mán̄ Adriátiko, ákoan ná á ntɔ́ ané énzénzan̄ álú, éde bedulu byéa bé ngá tém ná bé nga kwíñ yaá sí enziñ bebeñ. ²⁸Ané bé ngá vak abímm mán̄ mé mbé edwá, bé koan ná é mbé tán̄ mitéññ mewóm mé beañ. Éde bé ngá bera tsíni ósú avítsan̄, bé bera vak, ané bé ngá koan ya awóm mitéññ ya mitéññ mí tán̄. ²⁹Éde béé kɔ wɔŋŋ ná bé nza ke bók á mekwá áyóp, ané bé ngá wea meñlílí mé nii óswiñ métsínn mé byéa, bé nga seŋ ná kírí eé léne. ³⁰Bedulu byéa béé dzéŋ ná bé túp á byéa été, éde bé ngá sili éleñn dá koro bot, béé lére ané bé nkún wea meñlílí méye mendéŋ mé byéa óswiñ. ³¹Éde Pablo a ngá dzó kaba, ya benzima ná:

“Ngé é bot bá, ébó kaa átoɔɔ á byéa été, míní sés niŋ.”

³²Véa, benzima bé ngá kík míwula mí mbé mí tsini ya élenɔ dá koro bot, bé lík ná é ku óswíñ.

³³Éyɔɔ a ngá ɔɔ ná kírí é nkún léne, Pablo á ŋga bíra dzaa bésesé ná bé dzí bídzí, eé dzó ná:

“Álú awóm ya nii édo dí míní ɔɔ evéveññ, míní ɔɔ fe kaa ádzí, kaa ki ákyak dzóm enziŋ. ³⁴Édo ma lép mína ná míní dzí, amú ná dá yian fe mfá é mvwaá denan; akála ná nkó esií enziŋ ye ó ne mína á nló, wá wáá ye dzímle mot enziŋ ye míní né.”

³⁵Niané a ngá mana do dzó, éde a ngá ɔɔ mfémm, á ŋga vé Nzamá akíba ósú bot bése, ané a ngá bák wó a tára ná aa dzí. ³⁶Éde bésesé bé ngá biñ nguu, bá bé ŋga dzí fe. ³⁷Á byéa été bía bésesé bí mbé bot mitet mí beañ ya mewóm zaŋgbéa ya bot bé saman. ³⁸Véa, niané bí ngá mana dzéñ ya bídzí, bé ŋga wea misó mí trigo óswíñ á mfá ye ná byéa ó ɔɔ ovovos.

Byéa wá ñiŋ

³⁹É tám kírí e ngá léne, ébó kaa fe áyem sí te, ve bé ngá yén enzwánzwá enziŋ oyaáp eé belé nsá, éde bé ngá dzó ná bá beŋ vak áke ya byéa ó wéñ ngé é ne boban. ⁴⁰Ané bé ngá mana kík meñlí, bé lík mo á máŋ été, etéññ te ébyen bé mana fe sulu méngáp mé ngá fét byéa, bé bére awom ye á nló byéa évúŋ, bé ŋga lére byéa á mfá á kíníŋé. ⁴¹Ve, éde byéa ó ngá ke bók á tómbá áyóp, énzénzan nden é beañ été, é tám mendéŋ mé byéa mé ngá ke faman kaa áfógan, metsínn mé byéa má mé ŋga bóro ya nguu mikebá.

⁴²Éde nkíkgán bénzima ó mbé ná bá ywíñ mibok, á mfá ye ná mbóó enziŋ ó nzá túp ya ndzwá. ⁴³Ve kaba ñí eé kómo koro Pablo, ané a ngá kam ya bó nkíkgán te. Éde kaba a ngá mánan ná é bot bá yem dzwá, bé tára ku óswíñ bé kéñ kwíñ ó sí, ⁴⁴ané é tán da buk, bevóó bé kéñ mébámm áyóp, ébá bevóó bá á byém binziŋ bíye á byéa. Amvála te édo bot bése bé ngá sian ósí mvwaá.

Pablo a ne étuŋ bá lwée ná Malta

28 ¹Niané bí ngá mana kwíñ mvwaá, éde bí ngá nú tán ná etuŋ te é ne eyola ná Malta. ²Ané bot béye ó véa bé ngá bíra bía daŋ ábo añep, amú ná mvej deé nón, avép dá é ɔɔ fe, éde bé ngá mana bía ɔɔ bésesé, ané bé ngá mana koman ndúán. ³Niané Pablo a ngá ke aa twáa mikót mítem minziŋ eé wea myo á ndúán été, éde ñó deé mára ayón e ngá bembe Pablo énam. ⁴Éyɔɔ bot béye ó véa béte bé ngá yén ñó e kele ñí énam, ané bé ngá ke bá dzó bevóó ya ébá bevóó ná: “Kaa bisó é mot ñí a ne nywíñbot; Nzósoó áá lík ná á niŋ, afáŋɔ ná á só mvwaá ó máŋ été.”

⁵Édo é ne ná, Pablo ñí a ngá sámle ñó te á ndúán été, éñe kaa áwórán mbéa dzam enziŋ. ⁶Tám te bá bée yana ná á nkún vús, ngé ki ná á ku

mbim etéññ te ébyen. Ve abwiññ tám é ngá lot béé seŋ dɔ. Niané bé ngá yén ná mbéa dzam enziŋ áá lot ya ñí, ané bé ngá tsén menu bé nga dzó ná a ne nzamá enziŋ.

⁷Éde vóm te bebeñ, ntébosú ye etuŋ te, a tɔɔ eyola ná Publio, a mbé a belé mefóo mési, ané a ngá ñɔŋ bía, a tɔɔ fe bía é ndá dzeñ ya añep táŋ melú mé léa. ⁸Ané a ngá bɔ ná éséá Publio a mbé a bóo eé dzuk ya okwann avép ya ntwíi. Éde Pablo a ngá ñíi é vóm á mbé á nga yaglan, a bere fe ñí mó, a señ ñí. ⁹Niané dzam te é ngá bɔban, ané é bot befé bé mbé bé belé akwann étuŋ été ó véa, bá bé nga ke fe ébe éñe, bé nga señban. ¹⁰Ané bot béte bé ngá mana fe bía vé ngaŋŋ memvála mése. Éde ákoan ná bí nga téé yaá, ané bé ngá dzálá bía ya é byém bí ngá yi.

Pablo aa sian á Roma

¹¹Niané ngwan é léa é ngá lot, ané bí ngá téé ya byéa ye Álejandria bá lwée ná Mibvás Befám. Byéa te ó ngá lot metám mé avép étuŋ te. ¹²Éde niané bí ngá sim ósí á Sirakusa, ané bí ngá tɔbɔ ó véa táŋ melú mé léa. ¹³Atée ye ó véa, bí keñ, bí sian fe á Regio. Niané alú avɔɔ é ngá lot, ané evúŋ ye á nkeññ é ngá tára, éde nia melú mé beañ bí sian á Puteoli. ¹⁴Ané bí ngá koan ya bebwíni ó véa, éde bé ngá kyaa bía ná bí tɔbɔ bíabe bó táŋ melú zangbéa. Néa, bí ngá ke sian á Roma. ¹⁵Éde niané bebwíni béye á Roma bé ngá wók ná bía sian, ané bé ngá nzu tóban ya bía akekwiñ á bekísoan Apio ya Mendá Beyéŋ Mé Léa. Niané Pablo a ngá yén bó, eé vé Nzamá akíba, ané a ngá biñ nguu. ¹⁶Éde é tám bí ngá sian á Roma été, [ané kaba a ngá kee komandée mibok], ané bé ngá lík Pablo ná á tɔbɔ etámm, ve mwann benzima eé kálá ñí.

Pablo a ne á Roma

¹⁷A ngá bɔ ná, niané melú mé léa mé ngá lot, éde Pablo a ngá bána é bot bé mbé bora bé bwann béjudio ekoánn. Niané bé ngá mana kóán, ané a ngá dzó bó ná:

“Á bɔbédzaŋ, bá kee ma á mbok atée ye á Yerusalen é mó beromano été, ma kaa áke áyɔŋ dam á ngamm áyát ngé ki méfúlú bimvámvámm. ¹⁸Éde beromano béte, niané bé ngá mana ma fas, ané bé ngá kómo ma dzáma, amú ná mée mbé mé belé etɔm ná me ngá yian wú ya dɔ. ¹⁹Ve, akála ná bejudio bé ngá tep nkíkɔgán te. Édo é mbé ma ntsinann ná me kee Sesar ádzó dam, se ná me belé dzam enziŋ ye ásóman áyɔŋ dam. ²⁰Édo é ne ná, amú dzam te édo é lík ná me bána mína á mfá ye ná me yén mína ya ákɔbɔ fe ya mína, akála ná me tsini ya é kalamekéná ñí, amú é dzam Israel aa yana.”

²¹Ané bé ngá dzó ñí ná:

“Bía bíá bé ki ñɔŋ bekálara á Judea mfá we; mwadzaŋ enziŋ, ñí eé ndzí ki sian ébe bía eé kat ngé ákɔbɔ bía mbéa dzam enziŋ mfá we. ²²Ve bía

kómo wók ébe wámyen é ddam wa síman, akála ná bía wórán ná bá kóbo nyébé te ábé mevóm mése.”

²³ Ané bé ngá mana tsini ngúrá mos, éde mos te, abwiññ bot é ngá mana sian é vóm Pablo á mbé a tɔ́, ané atée ye kíkírí akekwiñ ngɔ́gáse, Pablo a ngá vé bɔ́ mekéá, eé vé fe bɔ́ ngañiá ye édzwée ngómán Nzamá, eé dzéj ná áwún bɔ́ mfá Yesus atée ye métsiŋ Moisés anzukwiñ ébe bekúlu medzó. ²⁴ Éde bevɔ́ benziŋ a ngá wún bɔ́ ya édí a ngá kóbo; ébá bevɔ́ bá kaa ábwíni. ²⁵ Amvála te édo bé ngá kánan kaa fe áwókgán bébyen ya bébyen. Ve Pablo aa súgan bɔ́ kóbo efíá ná:

“Mfúfúp Nsísim a ngá túga kóbo ya beésúá ébe nkúlu medzó Esaía eé dzó ná,

²⁶ ‘Kéŋ dzó áyɔŋ dí ná:

mína ye béá ya melɔ́, ve mínää ye wók amvála enziŋ;

mína ye dága ya mís, ve mínää ye yén amvála enziŋ.

²⁷ Amú ná nlém áyɔŋ dí ó mana yaá bɔ́ aleét,

ya ndzuúk bá béá ya melɔ́ meba.

Mís má mé dzip yaá fe bɔ́.

A nza bɔ́ tám enziŋ ná bé yén ya mís,

bé wók ya melɔ́ bé wórán ya nlém,

bée búlán ébe ma, ma me sɛñ fe bɔ́.’ ”

²⁸ “Éde yemɲán ná meyɔŋ mefé émo bá lóm ákoroga Nzamá dí, émo fe má ye wók.”

²⁹ [Niané a ngá mana do dzó, ané bejudio bé ngá kánan bée bíra kéá bébyen ya bébyen.]

³⁰ Ané Pablo a ngá lígi a tɔ́ é ndá dzeñ a ngá lén tán mibú mí beañ, á nga bɔ́ eé ñɔŋ é bot bése bé ngá ke ébe éñe, ³¹ eé kat fwéñ édzwée ngómán Nzamá, eé yágale fe é mam Ntí Yesukristo, ya filí ése, kaa endáglé.